

William SHAKESPEARE

Aşkın Çabası Boşuna

Türkçesi

Ali H. Neyzi

**Mitos
Boyut**

TİYATRO OYUN DİZİSİ 140

W. SHAKESPEARE / AŞKIN ÇABASI BOŞUNA

*Bu kitaptaki oyunun Fikir ve Sanat
Eserleri Yasasından ve yasalardan
kaynaklanan tüm hakları çevirmenine aittir.
Yayınlanan oyunların sahnelenmesi,
oyunması, herhangi bir amaçla
eserlerden yararlanılması ancak
eser sahibinin iznine bağlı olduğundan,
bu eserden yararlanacak
kişi veya kurumlarla, kuruluşların
çevirimenine doğrudan
başvurmaları zorunludur.*

*Mitos-Boyut Tiyatro Yayınları
Oyun Dizisi 140
Aşkın Çabası Boşuna / William Shakespeare*

- 1. Basım: Eylül 2002*
- 2. Basım: Ekim 2012*

Baskı: Yeni Güven Matbaası. Topkapı-İstanbul; Tel. 212.567 69 20

ISBN 975-8648-23-8

*TEM Yapım Yayıncılık Ltd. Şti.
Osmanlı Sok. Osmanlı İşm. 18/12 Taksim- Beyoğlu / 34437 İstanbul
Tel: 212. 249 87 37-38 ; Faks: 212. 249 02 18
E.posta: mitosboyut@gmail.com
Web.: www.mitosboyut.net*

Mitos-Boyut Yayınları • TİYATRO/OYUN DİZİSİ 140

WILLIAM SHAKESPEARE

AŞKIN ÇABASI BOŞUNA

[Love's Labour's Lost]

Türkçesi

Ali H. Neyzi

İÇİNDEKİLER

Önsöz/ Ali H. Neyzi.... 5

Aşkın Çabası Boşuna,... 9

ÖNSÖZ

Ali H. Neyzi

Aşkın Çabası Boşuna, Shakespeare'in yazmaya başladığı ve tahminen 1590-1596 yılları arasında başarıyla sahnelenen ilk 10 oyunu arasında yer almaktadır. Daha sonra kaleme aldığı büyük tragedyalari ile karşılaştırıldığında, oyun tekniğı ve dramatik yapı açılarından oldukça zayıf kaldığı bellidir. Shakespeare hakkında kapsamlı araştırmaları 1817 yılında yayınlanmış olan William Hazlitt, bu oyun konusunda, yazarın tüm oyunları arasında "en çok gözden çıkarılmaya layık olanı," demiştir.

Öte yandan İngiliz tiyatrosunuda önemli bir yeri olan Ben Johnson, aynı oyunda Shakespeare'in dehasının parlak izlerinin görüldüğünü söylemiş ve kullandığı şiirsel dili övmüştür.

Önü alınmaz bir şekilde tüm dünya tiyatrolarına sıçrayan ve Batı dillerine çevrilen Shakespeare'in oyunları üzerine eğilen ve 1846 yılında çalışmaları yayınlanan Alman eleştirmen Hermann Ulrici, *Aşkın Çabası Boşuna* oyununa Hristiyanlığa özgü bir estetikle yaklaşmış ve oyunun sonunda yer alan 'Kış' ve 'İlkbahar' şarkılarının, oyundaki ana moral temayı saptadığını ve insan yaşamında birbirine zıt iki akımın asıl olduğunu söylemiştir.

Denizler aşırı bir imparatorluğa soyunmakta olan bu genç ulusun yeni dilini oluşturanlar arasında önemli yeri olan Shakespeare'in, bu oyununda gerçekleştirdiğı şiirsel dil (ve olumlu anlamda sergilediğı laf ebeliğı) hakikaten inanılmaz boyutlara yücelmiş durumdadır. O kadar ki, oyunu eleştirenlerden bazıları, bu oyunda şairin dehasının oyun yazarını yenilgiye uğrattığını ileri sürmüşlerdir.

Kendisini ölümsüz kılan pek çok oyununu bilinen bir öyküye ya da tarihte yaşanmış olaylara dayandıran Shakespeara, ilk kez bu oyununda "özgün bir senaryo gerçekleştirmeyi"

denemiştir. Sonuçta oyunun yapısı alışılmış kalıpların dışında kalmıştır. Genelinde "Komedya" sınıfına alınan bu oyun, komedya geleneğine uygun şekilde bir "mutlu son" a ulaşmamaktadır. Aksine, âşıkla birbirlereinden ayrı düşmekte, "Kerem" ile "Aslı" kavuşmamaktadır. Sürekli alaylar ve aldatmacalarla gelişen oyun, birden gelen bir ölüm haberiyle kesilmekte ve o ana kadar eğlenmekten başka bir şey düşünmeyen Fransız Prensesi hemen mateme bürünmektedir. Bu tür bir son, komedya türüne hiç uygun görünmez.

Oyunun öyküsünün gelişmesinde de bazı tutarsız yönler vardır. Örneğin, ilk sahnesinde babasının alacağını tahsile geldiğini söyleyen Prenses, oyun sona erece kadar bu konuya bir daha hiç değinmemektedir. Kendilerini ilme adamaya yemin eden, bu nedenle kadınlardan uzak durmaya ant içen Kral ile soylu dostları, Fransa'dan gelen güzelleri görür görmez yıldırımla vurulup kendilerini aşka kaptırmışlardır. Oyunda rol alan karakterler, açık bir şekilde "Soylu Olanlar / Soylu Olmayanlar" olarak ikiye ayrılmıştır; her grup kendi kuralları içinde yaşamlarını sürdürmektedir.

Bütün bu olumsuz yanlarına rağmen Shakespear'ın bu oyununda gerçekleştirdiği şiirsel dil ve yarattığı karakterlere getirdiği insancıl yaklaşım, oyunun vazgeçilmez olmasını sağlamıştır. Akılsız ve şaşkın, sözde İspanyol soylusu Armado'nun zavallılığı, oyunun sonuna doğru pek acıklı bir biçimde "bir mintanı bile bulunmadığını" açıklamak zorunda kalması, onun karmaşık iç dünyasını çok etkili bir şekilde ortaya çıkarmaktadır. Bir eleştirmen, "Bu rolü John Barrymore'dan izlemiş olanlar, Armado'nun insanlığını çok yakından tanımışlardır," demiştir. Öte yanda, kendine güveni sonsuz, çevresiyle sürekli alay eden ve bir bakıma oyunun başrolünü üstlenen Biron, tüm gösteri düşkünlüğüne karşı, her zaman insancıl olmasını bilen ve düşenin hakkını savunan biridir.

Sırası gelmişken bu soylu karakterin ad sorununa da değinmemde yarar var. Gerek elimde tıpkı basımı bulunan Bi-

rinci Folio'da, gerekse çeviri için kullandığım bazı açıklamalı yayınlarda bu karakterin adı "Berowne" olarak geçmektedir. Özellikle Margeret Webster'in bir başvuru kitabı olarak kullandığım *Shakespeare Without Tears* adlı kitabında ise bu kişi "Biron" olarak tanımlanmaktaydı. Bu ad sorunu ile ilgili olarak başvurduğum *Britanica* ve bir diğer ansiklopedide ise yine Biron adı kullanılmıştır. Türkçe seslendirmeye daha uygun olması nedeniyle ben de Biron adını kullanmayı yeğledim.

Oyunun Türkçeye çevrilmesinde çok zengin bir şiir dilinin yarattığı zorluk kadar ve belki de daha fazlasıyla, Kraliçe Elisabeth Döneminin dilinde geçerli olan, harhalde oyuncuların yaptığı hareketlerle belirgin hale getirdikleri çift anlamlı (genelinde belden aşağı) şakaları aktarmakta karşılaştım. Prensesin okla geyik avlayışı anlatılırken, nerdeyse yataкта sevişen bir çiftin öyküsü dile getirilmekteydi. Aradan geçen yüzyıllar deyimlere açıklık getirmemiş, aksine karşıt anlayışların çoğalmasına neden olmuştur. Konunun uzmanı Adrian Brine'ya oyunu çevirirken, "Daha çok içgüdülerime dayanıyorum," dedim, güldü, "O oyuna zaten başka türlü yaklaşılmaz ki," diye yanıt verdi.

Shakespeare'in bilinen oyunları arasında Türkçeye çevrilmemiş olan kalmasın diye yola çıkmış bulunuyorum. İlerde başka çeviriler de yapabilir. Bu çalışmamla bir ek-siği gidermiş olmanın huzurunu yaşamaktayım.

Son olarak, artık aramızda bulunmayan Sayın Mina Urgan'ı çok aradığımı yinelemek isterim. *Titus Andronicus* çevirimi okumuş ve beni yüreklendirmişti.

Bu yayının gerçekleştirilmesinde benden desteğini esirgemeyen Sayın T. Yılmaz Öğüt'e de teşekkür ediyorum.

2002, Lara-Antalya.

NOTLAR:

Aşkın Çabası Boşuna oyununun çevirisinde başvurulan açıklamalı (Anotated) yayınların listesi şöyledir:

1. The Arden: *Love's Labour's Lost*. Editör: W.R. Woodhuysen.

2. The New Folger Library: *Love's Labor's Lost*.

Editörler: Barbara A. Mowat - Paul Werstein.

3. The Pelican: *Love's Labor's Lost*. Editör: Peter Holland.

4. The New Penguin: *Love's Labor's Lost*.

Genel Editör: T.J.B. Spencer, Yard. Editör: Stanley Wells.

5. The Signet Classic: *Love's Labor's Lost*. Editör: Sylvan Barnet.

Çeviri için başvurulmuş diğer yayınlar:

Shakespeare's Characters, William Hazlitt, 1817.

Shakespeare Without Tears, Margeret Webster, 1942.

Prefaces to Shakespeare, Harley Granville Barker, 1946.

A Shakespearean Actor Prepares, Adrian Brine-Michael York, 2000

(Türkçe çevirisi: *Shakespeare Oyuncululuğu*, İş Bankası Yay.)

Çalışmalarından yararlanan eleştirmenler:

1. Hermann Ulrici, 1846 (İng. çev. Rev. A.J. Morrison)

2. Charles Knight, 1849.

3. G.C. Gervinus, 1877 (İng. çev. G.F.E. Bunn-H. Egrave)

4. Thomas R. Price, 1890.

5. Sandra Gilbert, 1963.

6. James L. Calderwood, 1965.

7. A. C. Hamilton, 1967.

8. Hugh M. Richmond, 1991.

Yararlanan diğer yayınlar:

1. *The Complete Works of William Shakespeare*, Collin Yay., 1923.

2. *The Works of William Shakespeare*, Odhams Yayınevi, 1934.

3. *Birinci Folio* (Tıpkıbasım), Yale Üniversitesi, 1954.

(Bu Folio'nun basımı, Shakespeare'

oyun arkadaşları John Hemminge ve Henry Condell tarafından gerçekleştirilmiştir)

WILLIAM SHAKESPEARE

AŞKIN ÇABASI BOŞUNA

Türkçesi
Ali H. Neyzi

KİŞİLER

KRAL	Navarre Kralı Ferdinand
BİRON (BEROWNE)	Kralın arkadaşı
LONGAVILLE	Kralın arkadaşı
DUMAINE	Kralın arkadaşı
PRENSES	Fransa Kralının kızı
ROSALINE	Prensesin nedimesi
MARIA	Prensesin nedimesi
KATHERINE	Prensesin nedimesi
BOYET	Prenseşe refakat eden bir soylu
Monsieur MARCADE	Haberci
Don Adriano de ARMADO	Kibirli bir İspanyol Şövalyesi,
	Kralın misafiri
MOTH	Şövalyenin genç uşağı
HOLOFERNES	Bir öğretmen
NATHANIEL	Bir papaz
ANTHONY DULL	Bir Bekçi
COSTARD	Bir Palyaço
JAQUENETTA	Köylü kızı
ORMANCI	

Kralın çevresindeki uşaklar, muhafızlar ve harem ağaları.

PERDE I

Sahne 1

Navarre Kralı Ferdinand, Biron, Longaville ve Dumaine hep birlikte sahneye girerler.

KRAL

Herkesin yaşamda erişmeye uğraştığı şöhret, bırakalım Yaşasın mezar taşlarımızın aşınmaz bronz yazıtlarında Ve bağışsız ölümün bize getireceği rahmet karşısında Yırtıcı zamanın acımasız kemirmelerine rağmen Almakta olduğumuz şu nefesin saptadığı ün Köreltecek olsa bile ölümün keskin orağını Mirasçısı olalım her birimiz, sonsuzluğumuzun. Böylece, korkusuz kahramanlarım, kuşkusuz sizler Böyle kişilersiniz, bağımlılıklarımızdan kopmaya ve Dünyanın saplantılardan oluşturduğu ordulara karşı Şu sözleşmeye aynen uymaya ahdetmiş bulunuyorsunuz. Dünyada eşi bulunmaz olacak Navarre ülkesi Ve sarayımız yaşam sanatının geliştirildiği Sakin ve bilimle dolu bir Akademiye dönüşecektir. Sizler, üçünüz, Biron, Dumain ve Longaville, Yanımda yaşamaya yeminlisiniz üç yıl boyunca Ve de bu sözleşmede yazılı kuralları aynen Getireceksiniz yerine, ilme âşık dostlarım benim. Yeminler edildi, şimdi imzalarınızı da atacaksınız; Bu sözleşmede kayıtlı en ufak kurala bile Karşı gelen, namusu adına cezalandıracaktır kendini. Ve her türlü özlem karşısında bozmayacaktır ahdini. Şimdi, atın imzalarınızı ve tutun sözünüzü.

LONGAVILLE

Kararlıyım. Üç yıl sürecek bu perhiz dönemi! Bedenim üzülecek olsa bile beynim konacak ziyafete.

Şişman göbeklilerin boş olur kafaları, özenli aşlar
Kaburgaları geliştirir ama zekâyı iflasa sürükler.

(Sözleşmeyi imzalar)

DUMAINE

Sevgili Lordum, Dumaine kulunuz, köreldi artık,
Terk ediyorum dünyanın tüm aşağılık iştahlarını
Bu dünyanın zevksiz insanlarına. Adayarak felsefeye
Hayatımı, hep peşinde koşulan aşkı, süsü ve zenginliği
Toptan terk ediyor ve kendi içime kapanıyorum.

(Sözleşmeyi imzalar)

BİRON

Sonuna geldiğine göre açıklamaları onların,
Dile getirmeliyim ki Haşmetlim, ben çoktan verdim
Yeminimi, yanınızda üç yıl süreyle çalışmaya.
Ancak bu koşullarda başka kısıtlamalar da var.
Örneğin, bakmamak hiçbir kadına, bu süre boyunca,
Umarım bu da alınmamıştır koşullar arasına!
Ve haftada bir gün hiç yemek yememek ve
Ayrıca günde sadece bir öğün yemek yemek-
Umarım bu da alınmamıştır koşullar arasına!
Ayrıca, geceleri en çok üç saat uyumak
Ve günün yarısını uyku ile karartmak yerine
-Oysa kanımca geceleri uyunan uyku yararlıdır -
Gün içinde zinhar kırpmamak gözlerimizi
Umarım bu da alınmamıştır koşullar arasına!
Ah, bunlar yerine getirilmesi zor kısıtlamalardır;
Kadınlardan uzak, perhiz yaparak uykusuz çalışmak!

KRAL

Yemin verdin bu koşullara uymak üzere.

BİRON

İzin verirseniz, Haşmetlim, buna karşı geleceğim.
Ben yanınızda kalıp çalışmaya ve üç yıl süreyle
Sarayınızda kalmaya yemin etmiştim.

LONGAVİLLE

Hem kalmaya yemin ettin Biron,

Hem de tüm kurallara uymaya!

BİRON

Hem öyle, hem de değil! Öyle ise Efendim. Şakadandı Yeminim. Hem açıklar mısınız nedir çalışmanın amacı?

KRAL

Ne olacak, bilmediklerimizi öğrenmektir amacımız.

BİRON

Gözümüzün göremediği, gizli ve saklı şeylerden mi söz edersiniz?

KRAL

Öyle değil mi! Çalışmanın Tanrısal ödülüdür bu.

BİRON

Tamam öyle ise! Yasak bilimlere ulaşmak üzere Yaşamımı okumaya adayacağıma yemin edebilirim.

Böylece yemek yemek yerine kitap okuyacağım, Zaten ziyafetler artık yasaklanmış durumda.

Ya da güzeller ile buluşmak yerine kitap okumak Zaten hanımlar ile buluşmak yasaklanmış iken.

Ya da zorlanarak ettiğim yeminden dönmek için İnancıma leke sürmeden, zor yolları araştıracağım.

Okumak, bilinmeyeni öğrenmek için olmalı

Gizli bilgileri açığa çıkartmak için çalışmak gerekir.

Öyle ise yemin et deyiniz bana, karşı gelmeyeceğim.

KRAL

Saydıkların okumayı köstekleyecek şeyler ve

Aklımızı nafile zevklere sürükler onlar.

BİRON

Haklısınız. Tüm zevkler nafiledir ve en nafile olanı

Acı ile ele geçendir ki içinde taşır acıyı.

Acı ile sarılırken bizler kitaplara, doğrunun ışığını ele Geçirmek için, doğrunun parlak aydınlığı yalancılıktan

Kör edecektir gören gözümüzün ışığını!

Böylece ışığını arayan ışık, ışığın ışığını şaşırtır.

Ararken siz ışığı böyle karanlıklarda

Gözümüzü körelten ışık karanlığa dönüşür.

İzin verin çevireyim gözümü bir güzelin gözüne
 Ve onun sağlayacağı ışık sayesinde
 Kurtarayım kamaşan gözümüzü, güneş gibi
 Gözleri körelten doğrunun aydınlığından.
 Çalışmak göklerin tacı gibi parlaktır
 Ve böyle arsız yaklaşımlarla ona erişilmez;
 Salınarak gidenlerin erişebilecekleri, öteye gitmez
 Başkalarının kitaplarından, hiç de öteye!
 Gökteki yıldızların her birine ad vermiş
 Yeryüzünün bunca bilim adamları,
 Yürürken nereye gittiklerini bilemediklerinden
 Yararlanamazlar yıldızların sağladığı aydınlıktan.
 Fazla bilgili olmak, gereksiz şöhret getirmekten
 Başka hiçbir bilgi getiremez ve öte yandan
 Her isim babası ad verecektir birilerine.

KRAL

Ne güzel savunuyor, okuma karşıtı görüşleri!

DUMAINE

Nasıl da geliştirdi, her gelişimi engellemek üzere.

LONGAVILLE

Hasadını alırken mısırın, izin veriyor otların yeşermesine de.

BİRON

Yakın artık yeşil kazların çiftleşeceği bahar.

DUMAINE

Yani, bunu, neye bağlamalıyız?

BİRON

Neye yaraşırsa ona.

DUMAINE

Yani yok mu bir anlamı?

BROWNE

En azından kafiyeli olsun diye.

KRAL

Biron, baharın ilk filizlerini donduran sabahın

Kıskanç ayazı kadar ısırgan olabiliyorsun.

BİRON

İsterseniz öyle diyelim. Kuşlar, ötüşmek için mazeret

Bulamamışken, yazın böbürlenmesinin olur mu anlamı?
Gerçekleşmeyecek bir doğumu neden sevinçle karşılamalı?
Nasıl aramıyorsam gülü, kışın ortasında,
Bahar çiçeklerini karın örtmesini de istemem.
Her mevsimin kendine uygun olmalı doğası.
Şimdi, sizler için, geç değil mi çalışmaya başlamak,
Sokak' kapısını aralamadan çatıya tırmanmak gibi.

KRAL

Öyle ise dışımızda kalacaksın. Sana elveda, Browne.

BROWNE

Olmaz Sevgili Lordum, yemin verdim kalmaya sizinle,
Her ne kadar melek sayılan bilimi koruyabildiğimden
Fazlası ile barbarlığı savunmuş görünsem de
Etmiş olduğum yemini tutacağımdan emin olabilirsiniz.
Üç yıl boyunca her gün eziyet çekecek olsam da
Verin o kâğıdı bana, bir kez daha okuyacağım
Ve atacağım imzamı en ağır koşulların altına.

KRAL

Bu teslimiyet seni büyük bir ayıptan kurtardı.

BİRON *(Eline aldığı kâğıttan okur)*

"Madde: Hiçbir kadın, sarayımın

Bir mil yakınına sokulmayacaktır." Yayımlandı mı bu?

LONGAVILLE

Dört gün oldu açıklanalı!

BİRON

Bir de bakalım, neymiş cezası? "Aksi halde kadının
Dili kopartılacaktır." Kim belirledi bu cezayı?

LONGAVILLE

Ne olmuş yani, ben belirledim.

BİRON

Tatlı Lordum, ama neden bu kadar ağır?

LONGAVILLE

Böyle ölümcül bir ceza ile ürkütmek istedim kadınları.

BİRON

Nezaket kurallarına ters düşen bir uygulama olacak bu.

Madde: "Üç yıllık süre içinde bir erkeğin bir kadınla Görüştüğü anlaşılır ise, o zaman diğerlerinin uygun Bulacağı en ağır ceza uygulanacaktır, o kişiye."

Haşmetlim, bu maddeye ilk karşı gelen siz olacaksınız, Zira biliniyor ki Fransa Kralının soylu kızları Elçi olarak sizinle görüşmek üzere sarayınıza gelmektedir Gayet soylu ve pek mükemmel bir hanımefendi imiş. Ve hasta, yatağına bağlanmış pederlerine, Aquitaine Eyaletinin iade edilmesini isteyecekmiş. Bu nedenle Bu kural daha şimdiden geçerliğini yitirmiştir. Ya da Prenses Hazretleri boş yere yapmış olacak bu ziyareti.

KRAL

Ne diyorsunuz, dostlarım, doğru, nasıl unuttuk biz bunu?

BROWNE

Demek sürekli çalışma planımız şimdiden yattı! Aslında çalışma planımızla, çalışmayı amaçlarken Asıl yapılması zorunlu olanı unutmuş bulunuyoruz. Elde etmeyi asıl umduğumuz şeye gelince sıra Ateşle kazanılan kentler örneği, bir kazanılır, bir kaybolur.

KRAL

Bu durumda bu kuraldan vazgeçmek zorundayız. Prensesin gelmesi kaçınılmaz bir zorunluluktur.

BROWNE

Demek ki zorunluluk tüm yeminleri bozabilir! Şu üç yıllık süre içinde belki üç bin kere! Zira her erkek kendi bağımlılıkları ile gelir dünyaya Tanrı lütfu ile, kendi gücü ile sahiplenerek değil. Bu deyimle savunacağım kendimi, bozarsam eğer yeminimi Kaçınılmaz zorunluluk, yeterli bir özür olacaktır. Böylece adımı eklediğim şu kuralların genelinde Onlara karşı gelen her birimizin utanç içinde Yaşaması gerekecektir, kalan hayatı boyunca. Ben de herkes kadar kapılabiliyorum yanılgılara Ancak biliyorum ki, gönülden ne kadar istesem de Ettiğim yemini bozmakta ben sonuncu olacağım.

(Sözleşmeyi imzalar)

Yine de bizi eğlendirecek başka bir şey yok mu, acaba?

KRAL

Ah, evet! Sarayımıza şeref veren,

İspanya'dan gelmiş seçkin bir gezgin var.

Evrenin en yeni modaları ile beslenmiş bu

Kişinin beyni, deyimler döken bir darphane gibi.

Anlaşılmaz dilinin müziği ile yarattığı büyü

Ahenge kendini tümüyle kaptırabilen birisi.

Öyle yönleri bulunuyor ki, doğru ile yanlış, onun

Benliğinde çatışmalarının düzenli hakemini buluyor.

Bu hayallerin adamı, bu yüce Armado,

Çalışmalarımızın aralarını dolduracaktır.

Üst düzey konuşmaları ile şövalyeleri anımsatmakta,

Dünyanın derterine dalmış, yanık İspanya'dan gelmiştir.

Dostlarım, ne tür zevk alacaksınız ondan, bilemem ama

Kendi hesabıma onun atmasyonları beni çok eğlendiriyor

Ve saray ozanlarım arasında onu izlemek hoşuma gidiyor.

BİRÖN

Ünlü biridir Armado. Geliştirdiği alevli deyimler

Her zaman yeni ve modanın şövalyeleri olmaktadır.

LONGAVİLLE

Sırık boylu Costard ile o, eğlencemiz olacak

Ve üç yıllık çalışma süremiz böylece kısılacak.

(Elinde bir mektupla Bekçi Dull ve beraberinde getirdiği
Costard girer.)

DULL

Aranızda hanginiz Düka'nın kendisi olabilir ki?

BROWNE

Kimsin sen, nedir derdin?

DULL

Ben kendi kendimi temsil etmekteyim.

Aslında Kraliyet Polis güçlerinin

Görevlisi olarak her ne kadar Kendilerinin emrinde

bulunuyor isem de

Alteslerini şahsen görmem gerekmekte.

BROWNE

Kendileri işte, karşındalar.

DULL

Senaryo Armado'nun saygıları ile. Ülkede karışık işler
dönmekte imiş.

Bu mektup dönen dolapları size açıklıyor olmalı.

COSTARD

Sayın Efendim, yazılanlar beni de ilgilendiriyor olmalı imiş.

KRAL

Görkemli Armado'dan gelmiş bir mektup, öyle mi?

BİRON

Konu ne mene aşağılık olsa da sanırım göklerde

Uçuşan laflar dinlemek zorunda kalacağız.

LONGAVİLLE

Aşağılık bir cennete ulaşmanın

Doğdu işte yüksek umudu.

BROWNE

Dinlemek için mi yoksa dinlemekten kaçınmak için mi?

LONGAVILLE

Sabırla dinlemeli efendim, gülerken de ılımlı olmalı,

Yoksa her ikisinden de vazgeçmek zorunda kalabiliriz.

COSTARD

Bana olan ilişki Efendim, Jaquenetta'ya dokunmaktır.

İlişkimin aslı ve şekli ise, Efendim, benim bu ilişkiye
kapılmış olmam imiş!

BİRON

Ne anlamda kapılmıştın?

COSTARD

Şu anlamda efendim, aynen şunların üçü birden: Beni o kız-
la görmüşler konağın önünde, onunla sıranın üstünde otur-
muşuz, sonra onun peşinden parka girmişim ve böylece
Efendim, ben de kapılmışım bu ilişkiye. Şimdi Efendim, şu
ilişkiye gelince, bir erkeğin bir kız ile konuşmasıdır, şekle
gelince her zamanki şekildir.

BİRON

Ya peşinden gitmek olayı?

COSTARD

Peşinden gelecek cezaya razıyım, Efendim. Tanrı beni
korusun.

KRAL

Can kulağı ile dinleyecek misiniz şu mektubu?

BİRON

Tanrı sözü imiş gibi.

COSTARD

Bedeninin gereksinimlerininpeşinde olmak erkekliğin
gereğidir.

KRAL (Okur)

"Tanrının Temsilcisi ve kulların yöneticisi ve Navarre İlinin
tek sorumlusu, gönlümün dünyasının tek Tanrısı ve...

COSTARD

Daha adı geçmedi Costard'ın.

KRAL

İşte bu nedenle~

COSTARD

Bu nedenle demiş olabilir ama eğer öyle dedi ise,
Öyledir derim ben de.

KRAL

Kesin sesinizi!

COSTARD

Karşı gelmeye kalkanın elbet kesilecektir sesi!

KRAL

Bir kelime daha istemem.

COSTARD

Ama yalvarırım, o kelimeler başkalarının sırlarını açığa vuracak olsalar da mı?

KRAL (Okur)

"Öyle oldu ki, samur renkli melankolinin baskısı altında ve inkıbazın yarattığı sıkıntıdan kurtulmak amacı ile sizin sağ-
lık bağışlayan havanıza ulaşmak umudu ile bendeniz, be-
nim gibi bir asil kişiye yakışacak şekilde, yürüyüşe çıkmış-

tım. Ne zaman mı? Herkesin akşam yemeklerini yediği yemek zamanı ki aynı saatlerde hayvanlar yemlerini yer ve kuşlar darılarını gagalar, yani saat altı sularında olmalı idi ve olayın vaktinin belirlenmesi açısından bu kadarı yeterlidir, öyle değil mi? Şimdi sıra geldi nerede sorununa! Yani, nerede yürümüştüm, öyle değil mi? Oraya 'Sizin Parkınız' deniliyor. Şimdi de sıra geldi neresinde sorununa, öyle değil mi? Yani demek isterim ki neresinde karşılaştım, bembeyaz tüy kaleminin kapkara mürekkeple yazmakta olduğu ve ömrümde tanık olduğum, karşılaştığım ve de izlediğim o en ya-kışık-sız ve çok uygunsuz olay ile? Neresinde karşılaştım sizin parkınızın yani karşılaştığım yer neresindeydi? Parkınızın kuzey-kuzey doğusunda ve batıdaki تنها köşesinde bulunan mazılardan oluşmuş labirentte idi. İşte orada sizin o aşâğılık ruhlu ve gülünç sayılacak kadar önemsiz adamınızı...

COSTARD

Yani beni öyle mi?

KRAL

"Cahil ve kendini bilmez o kişiyi..."

COSTARD

Yine beni mi?

KRAL

"o değersiz kölenizi .."

COSTARD

Hâlâ mı ben?

KRAL

"ki anımsadığım kadarı ile onun adı sırık boylu Costard idi."

COSTARD

Eyvah işte adımları da andı!

KRAL

"Sizin kararlaştırılmış, ilan edilmiş ve de yayımlanmış yasaklama kurallarınıza karşı gelerek ve dilimin varmakta zorlandığı bir helecan ile açıklamak isterim ki, bu kişi ilişki kurmuştu ki..."

COSTARD

Genç kız ile...

KRAL

"Havva anamızın soyundan gelen bir genç kız ile ya da sizin anlayacağınız bir dişi ile. Size olan çok yüksek inançlarının bende geliştirdiği dürtülere uyarak, o herifi, gereken cezasının uygulanması amacı ile, pek değerli makamınıza, iyi bir adı olan ve namuslu bilinen, doğruluğu ile tanınmış Bekçi Dull'a teslim ederek size göndermiş bulunuyorum."

DULL

İzninizle baylar, o benim, Antony Dull.

KRAL

"Jaquenetta'ya gelince, yani o sırık boylu ile yakaladığım eksik eteği, sizin ürkütücü cezanız uygulanıncaya kadar yanımda muhafaza etmekteyim; kulağa hoş gelen haberlerinizi ve de emirlerinizi alır almaz hemen ve derhal mahkemeye sevk etmeye amadeyim. Her türlü saygı ve ihtiramıyla, sizin için kalbi yanıp tutuşmakta olan Don Adriano de Armado."

BROWNE

Beklediğim gibi değilse de şimdiye kadar duyduklarımın en iyisi bu öykü.

KRAL

Berbatın en iyisi! Ama, Efendi, siz ne diyorsunuz bütün bunlara?

COSTARD

Efendim, eksik eteği onaylarım.

KRAL

Suçlamayı da dinledin mi?

COSTARD

Dinlemesine dinledim de anladığıma pek emin değilim.

KRAL

İlan edilmiş kurallara göre, bir kadın ile konuşmanın cezası bir yıl haptir.

COSTARD

Konuştuğum kadın değil bir eksik etek idi, efendim.

KRAL

İddiaya göre bir kadınımış.

COSTARD

Efendim o kadın sayılmamalı, bakire imiş.

KRAL

İddiaya göre bakire bir kız imiş.

COSTARD

Öyle ise efendim bakire olmaktan çıktığını söyleyebilirim
Benim konuştuğum bir eksik etek idi.

KRAL

Bakire olup olmaması cezadan kurtaramaz sizi!

COSTARD

Cezadan kurtaramayan bakirelik ne işime yarar ki?

KRAL

Efendi, çekeceğiniz cezayı ben tayin edeceğim.

Bir hafta boyunca kepek ve su ile perhiz yapacaksınız.

COSTARD

Bir ay süre, koyun eti ile yulaf yiyip dua etmeyi yeğlerim.

KRAL

Ve Don Armado'ya emanet edileceksiniz.

Biron, Sayın Lordum, şu adamı oraya teslim ediniz.

Bizler ise, Sayın Lordlarım, çekilelim ve gidip

Yemin verdiğimiz kuralları uygulamaya koyulalım.

(Kral, Longville ve Dumaine çıkar)

BİRÖN

Soyluluk adına kalıbımı basarım ki,

Bu yeminler ve kurallar yakında boşa çıkacak!

Haydi yürü bakalım.

COSTARD

Doğruluğumun cezasını çekiyorum. Efendim, doğrusu bu
ya, Jaquenetta'ya gönlüm kayıvermişti ve Efendim, Jaque-
netta doğru bir kızcağızdır. Bu nedenle altı üstüne gelmiş
dünyanın ağusuna razıyım. Elbet bir gün Gökler gülecektir
yüzüme. O zaman gelene kadar yas tutmayı kabul ediyorum.

(Hepsi çıkar)

Sahne 2

Armado ile uşağı Moth girerler.

ARMADO

Evlat, coşku ile taştan bir erkek, melankoliye kapılırsa, bu
neyin işaretidir?

MOTH

Bu işaret, efendim, büyük bir üzüntünün işaretidir, efendim.

ARMADO

Sevimli oğlan, üzüntü de aynı anlama gelmiyor mu?

MOTH

Hayır, hayır, efendim, hiç de öyle değil!

ARMADO

Sevimli yumurcak, melankoli ile üzüntü, nasıl ayırabilirsin
birini ötekinden?

MOTH

Kalp atışlarından belli olur, kartlaşmış Seniyor.

ARMADO

Kartlaşmış Seniyor mu? Neden kartlaşmış?

MOTH

Neden sevimli yumurcak? Neymiş yumurcak?

ARMADO

Sevgili yumurcak deyimini kullanmam, senin yaşının genç-
liğini belli etme arzumdan ileri gelmiştir, kabul edersin ki
yaşın genç.

MOTH

Benim "kartlaşmış Seniyor" demem de yaşınızın ilerlemiş
olduğunu belirlemek nedeni ile idi.

ARMADO

Pek güzel ve de uygun.

MOTH

Bu deyimleri hangi anlamda kullandınız acaba? Ben güzelim
ve dediklerim de uygun mu, yoksa ben uygunum da dedik-
lerim mi güzel?

ARMADO

Sen güzelsin, hem de küçük.

MOTH

Küçük güzel, haydi küçük iyi de neresi uygun?

ARMADO

Uygunsun zira çabuk yanıt verebiliyorsun.

MOTH

Efendiciğim bu dediğiniz ile beni övmekte misiniz?

ARMADO

Hak ettiğin gibi övüyorum seni!

MOTH

Bense bir yılan balığını överdim, bu yöntem ile!

ARMADO

Ne demek oluyor bu, yılan balıkları uygun mu olur?

MOTH

Hayır, efendim, yılan balıkları kaygandır, çabuk kaçarlar.

ARMADO

Senin bu çabuk yanıtların sözlerimi saptıyor, kızdırmaya başladın kafamı!

MOTH

Sadece sizi yanıtlıyordum, efendim!

ARMADO

Karşı gelinmesinden hoşlanmam ben!

MOTH

(Seyirciye)

Dediğinin tam tersini kast etmektedir; asıl masrafa girmekten hoşlanmaz!

ARMADO

Söz verdim, üç yıl boyunca Dük'ün yanında çalışacağım.

MOTH

Bu işi bir saatte bitirirsiniz, efendim.

ARMADO

Olur mu öyle şey?

MOTH

Bir'i üç kere sayarsanız ne eder?

ARMADO

Ben anlamam hesap işinden. Sayıları tutmasını kasadarlar bilir.

MOTH

Siz bir soylu ve bir kumarbazsınız, öyle değil mi efendim?

ARMADO

Her ikisine de evet. Bir erkeği tamamlayan şeylerdir bunlar.

MOTH

Atılan zar iki-bir gelince bunun ne anlamı olduğunu da bil-melisiniz.

ARMADO

Evet. İki artı bir demektir.

MOTH

Yani basit kimseler ona üç der.

ARMADO

Bak bu doğru.

MOTH

İşte efendim, bundan kolay hesap olur mu? Böylece daha üç kez kırpmadan gözünüzü, üçü hesaplamış oldunuz. Bu 'üç'ün yanına şimdi çalışma deyimini getirdiniz mi ne olacaktır? İki sözle üç yıl çalışmış olmaz mısınız? Niyet çeken tavşanlar bile açıklayabilir bunu!

ARMADO

Ne hoş bir hesap bu böyle!

MOTH (*Seyirciye*)

Aslında onun beş para etmediğini kanıtlar.

ARMADO

Bu durumda artık açıklamalıyım âşık olduğumu! Ve bir asker için âşık olmak nasıl aşağılayıcı bir şey ise, ben de tutulmuş durumdayım aşağılık bir hatuna. Kurtulmak için, aşkın bu uygunsuz tutkusundan, kılıcımı çekip, bu yersiz duygu-yu doğrar, kendimi kurtarırdım. Ayrıca arzularımı esir alırdım ve yerü bir reverans tarzı karşılığında aldığım esiri bir Fransız erine hediye ederdim. İç çekmekten nefret ediyorum ama yeminlerim Aşk Tanrısı Cupid'i aşacaktır. Rahatlat beni,

evlat, söyle bakalım, hangi kahramanlar âşık olmuştur?

MOTH

Herküles, efendim.

ARMADO

Ah! Sevgili Herküles! Daha kanıt ver, sevgili evlat, başka adlar bul bana ve sevgili oğlan, hepsi iyi bilinen ve saygı duyulan adlar olmalı, sayacakların!

MOTH

Samson, efendim, çok iri birisi idi ve de çok güçlü. Bir sırt hamalı gibi kale kapılarını sırtında taşırdı, o da âşıktı.

ARMADO

Ey görkemli Samson! Büyük güçlü Samson! Senin kapıları Sırtında taşımandan daha iyi kullanırım kılıcımı ben. İşte Âşık oldum, ben de! Sevgili Moth, kime âşık olmuştu Güçlü Samson?

MOTH

Bir hatuna efendim.

ARMADO

Teni nasıldı acaba, yapısı yani?

MOTH

Tüm dördü birden, ya da üçü, ya da ikisi, yahut da sadece biri!

ARMADO

Dünyanın oluşuna esas olan elementleri sormadım sana, Kadının teni nasıldı, onu açıkla bana!

MOTH

Efendim, deniz yeşili yani azur idi.

ARMADO

Dört elementten biri sayılır mı bu?

MOTH

Okuduklarıma göre hepsinin en iyisidir.

ARMADO

Haklısın. Yeşil, âşıkların rengidir. Yine de kanımca yakışmaz Samson'a bu renk bir aşka tutulmak. Mutlaka onun yüksek zekâsına tutulmuş olmalıdır.

MOTH

Öyleydi efendim, hatunun zekâsı yeşildi.

ARMADO

Benim aşkım ise çok yalın, beyaz ve kırmızıdır.

MOTH

Efendim, her rengin altına saklanabilir en aşağı istekler!

ARMADO

Açıkla, açıkla, ey iyi eğitilmiş evlat.

MOTH

Güç versin bana babamın erkek aklı ve anamın düşük çenesi.

ARMADO

Ey dualarının çocuğu, ne de tatlı dilli ve sevecensin.

MOTH

“Yaratılmış ise, o kadın, beyaz ve kırmızı
Hiç ortaya çıkmayacak demektir günahları
Pembe yanaklar zira gizler tüm günahları
Ve korkular solgun yüzün altında gizlenir
Demek ki korkacak ya da suçlanacak olursa
Anlaşılmayacaktır durumu, bu renkler altında
Zira borçludur yanaklarının pembeliğini
Doğanın ona doğuştan sağladığı renklerine.”

Kafiyesi uymasa da efendim, beyaz ile kırmızı mantığına karşı çağırılmıştır bu türkü.

ARMADO

Kral ile Dilenciye canlandıran başka bir destan yok mu idi, evlat?

MOTH

Sanırım, birkaç dönem önce o tür bir destan başına bela olmuştu dünyanın efendim, ancak korkarım günümüzde onu bulmak olası değildir. Üstelik bulunabilse bile, ne güftesi ne de bestesi aranmaya değer sayılmaz.

ARMADO

Bugün içine düştüğüm aşağılık yanılgıyı örtmek üzere görkemli bir örnek bulmalıyım; sanırım o eski destanı yeni baştan yazdırmam gerekecek. Zira dişi karaca geyik kafalı

Costard ile birlikte yakaladığım kız, aslında iyi bir kız.

MOTH *(Seyirciye konuşur)*

Orospular gibi ama yine de efendimden daha layık sevmeye

ARMADO

Şarkı çağır bana evlat, aşk karartıyor ruhumu.

MOTH *(Seyirciye konuşur)*

Ne şaşılası iş? Hafif meşrep bir kız neden karartsın?

ARMADO

Haydi, şarkı söyle dedim sana.

MOTH

Şu gelenler geçene kadar bekleyelim derim.

(Palyaço Costard, Bekçi Dull ve köylü kızı Jaquenetta hep birlikte girerler.)

DULL

Sayın Efendim, Dük'ün ricası gereği Costard'ı muhafaza altına alacaksınız. Onun iyi vakit geçirmesine zinhar izin vermeyip en az haftanın üç günü perhiz yapmaya zorlayacaksınız. Bu genç kızı ise, ben çiftliğe götüreceğim, orada süt sağan kızlarla çalışacak. Sağlıcakla kalınız.

ARMADO *(Seyirciye)*

Korkarım yüzümün kızarması hislerimi ayan beyan etti

(Jaquenetta'ya)

Kızım...

JAQUENETTA

Adamım—

ARMADO

Ziyaretine geleceğim, bekçi kulübesinde.

JAQUENETTA

Orası yakın buraya.

ARMADO

Nerede olduğunu biliyorum.

JAQUANETTA

Tanrım, ne akıllı şeymişsin sen!

ARMADO

Olmadık şeyler anlatacağım sana.

JAQUENETTA

Bu suratla mı?

ARMADO

Ben sana aşığım.

JAQUENETTA

Bunu zaten duyduk.

ARMADO

Şimdilik elveda.

JAQUENETTA

Senin de güzel geçsin günün.

DULL

Yeter, haydi bakalım Jaquenetta gidelim.

(Dull ile Jaquenetta çıkarlar)

ARMADO (Costard'a)

Aşağılık köylü, affa uğramadan önce günahların yüzünden perhize konulacaksın.

COSTARD

Efendim, umarım perhizimi dolu bir mideyle yapabilirim.

ARMADO

Ağır cezalara çarptırılacaksın.

COSTARD

Aç bırakmayın beni de hizmetçileriniz gibi, ben size daha sadık olurum.

ARMADO (Moth'a)

Al bu ahlaksızı karşımdan. Hemen hapse atılsın.

MOTH

Yürü bakalım haddini bilmez herif.

COSTARD

Beni kapatmayın efendim, serbest olursam daha iyi yaparım perhizimi.

MOTH

Hayır, efendim, öyle başı bozuk kalamazsın. Zindana kapatılacaksın.

COSTARD

Öyle olsun. Ne yapalım. Yaşamış olduğum o hüznünlü gün-

lere tanık olan, günü gelince görecektir –

MOTH

Kim görecekmiş, neyi?

COSTARD

Yok bir şey, Moth Efendi, neye bakarsan onu görürsün. Mahkûmlara yakışmaz fazla yüksek sesle konuşmak, o yüzden susacağım ben de. Tanrıya şükür, herkes gibi benim de sabrım var ve sessiz kalabilirim.

(Moth ile Costard çıkar)

ARMADO

Ayağının bastığı aşağılık toprağı, ayakkabısının değdiği yeri ki, daha da aşağılıktır, ayağının yönettiği çarığı ki hepsinden de aşağılıktır, öpesim geliyor. Hepsine hayranım işte. Bozacağım yeminimi, ki bu da aşkın yalan olduğunun mutlak kanıtıdır. Eğer seviyor isem onu. İyi de böyle yapmacık bir şekilde yanaşılan aşk nasıl hakiki aşk olabilir ki? Aşk bir iblis; aşk bir şeytan; aşktan başka şeytani bir melek olamaz. Tüm güçlülüğüne karşın herkesten güçlü olan Samson kendini aşktan kurtaramamıştır. Hazreti Süleyman da koskoca haremine karşın kadının fendine yenik düşmüştür.

‘Cupid’in attığı oklar Herküles’in topuzundan serttir ve bu nedenle yetmiyor bir İspanyol’un kılıcı, ona karşı koymaya! İlk ve ikinci hamleler yaramaz benim işime. Saldırıyı önemsemez, düelloya hiç yanaşmaz. Onu hep oğlan diye çağır-dıkları için aşağılandığı sanılır, ama en güçlüleri kolayca alt edebilmektedir. Elveda gurur, paslan artık kılıcım, sussun davulum, artık hepsini yöneten Aşktır! Kafiyelerin bilinmeyen Tanrıçası gelsin imdadıma, zira uzun bir sone yazmam gerektiğine inanıyorum. Yakıştırsın zekâm, yazsın kalemim, koca koca ciltler doldurmalıyım.

PERDE II

Sahne 1

(Fransa Prensesi, Nedimleri Rosaline, Maria, Katharine ile iki Fransız Lordu ve Boyet hep birlikte gelirler.)

BOYET

Şimdi, Madam, tüm düş gücünüzü yoğunlaştırmanız, Sizi buraya gönderen Pederiniz Kralı hatırlamanız, Sizi ne amaçla gönderdiğini ve kime gönderdiğini Anımsamanız gerekmektedir. Şahsınızda dünyanın Her türlü güzelliğini toplamış olan siz, Kraliçelere Layık bir çeyiz olan Aquitain ilinin kısmetini, Bir erkeğe nasip olabilecek her mükemmeliyete Sahip eşsiz Navarre ile görüşmeye gönderildiniz! Dünyaya gelişinizde, tüm çevreyi kibarlık yoksunu Kılarak hepsini nasıl cömertçe size ihsan etmiş ise Doğa, şimdi siz de tüm bu güzelliklerinizi Cömertçe ortaya çıkarmalısınız burada.

PRENSES

Dostumuz Lord BOYET, mütevazı güzelliğimin Dilinizin mahareti ile süslenmesine ne gerek var? Güzellik, gören gözün değerlendirmesine bağlıdır. Pazarcıların değersiz sözleri ile elde edilemez. Beni övmek uğruna üstün zekânızı heba etmeniz Ve böylece maharetinizi kanıtlamanız, sözlerinizi Dinlemek zorunda kalan beni küçük düşürmektedir. Şimdi ödev vereni ödeve çağırmalıyım, Sevgili Boyet Her yanda yankılanan haberden habersiz olamazsınız: Denildiğine göre, Navarre, okumaya adanmış üç yıllık Zorunlu çalışma süresi sona erene dek sarayına Hiçbir kadın sokmamaya yemin etmiş!

Bu nedenle, bize öyle gelmektedir ki, bu yasak gereği Kapılardan girmeden önce onun konuya yaklaşımını Öğrenmemiz gerekmektedir. Çok emin olduğumuz Maharetiniz ile bize en iyi temsil edecek kişi olarak Sizi adımıza elçi yollamak isteriz öncelikle.

Söylemelisiniz ki ona, Fransa Kralının Kızı Gecikmeden sonuçlandırılması gereken bir konuda Altesleri ile görüşmek için izin beklemektedir.

Lütfen, acele ederek durumu açıklamalısınız.

Bizler bu arada, başımız eğik, yanıtlarını bekleyeceğiz.

BOYET

Kıvançla gidiyorum, görevlendirilmekten gurur duyarak.

PRENSES

Gururu insanın iradesi yaratır, sizinki de öyle

(Boyut çıkar)

Sevgili Lordlarım, bu erdemli Dük ile birlikte

Aynı yemini etmiş diğerleri kimler acaba?

LORD

Birisi Longaville efendim.

PRENSES

Var mı onu tanıyan?

MARIA

Onu ben tanıyorum Madam. Normandiya'da katıldığım

Bir düğünde, Lord Perigot ile Jacques Falconbridge'in

Güzel varisinin evlenme töreninde Longaville

Denilen o kişi ile tanışmıştım. Kılıç kullanmakta

Mükemmel, pek güzel eğitim görmüş ve her yanı

İle sağlam yapılı ve iyi tanınan bir kimsedir.

Faziletinin parlaklığını gölgeleyecek tek leke,

Eğer fazilete gölge düşürecek bir leke bulunabilirse,

Dik başlılığına eklenmiş keskin zekâsıdır.

Öylesine keskindir ki zekâsı, doğrar karşısındakini

acımasızca.

PRENSES

Eğlenceli bir Lord olmalı, öyle değil mi?

MARIA

Onu yakından tanıyanlar öyle diyor.

PRENSES

Keskin sirke kabına zarar demezler mi?

Peki, diğerleri kimler?

KATHERINE

Genç DUMAINE, iyi yetişmiş bir gençtir.

Fazileti seven herkes gibi fazilet âşığıdır.

Anlamadığı için kötülükten, bilmeden zararlı olabilir,

Zira parlak zekâsı, sapığı düzgün gösterebileceği gibi

Zekâsını kullanmadan faziletli olabilmektedir.

Dük Alençon'larda görmüştüm, bir kez onu.

Üstün değerlerine karşın verebildiğim bu

Kısa bilgiler fazlası ile yetersiz kalmaktadır.

ROSALINE

Bu çalışkan gençlerden bir diğeri de o davetteydi,

Eğer yanlış duymadıysam adına Biron diyorlar.

Eğlenme sınırları dışına çıkmadan eğlenceli olan

Bu genç adamla topu topu bir saat kadar konuştuk.

Gözleri hep zekâsının parıltısını saçmakta idi

Ve gözüne ilişen her konuyu, zekâsı ile

Hemen bir eğlence konusu yapabiliyordu.

Parlak fikirlerinin açıklayıcısı kıvrak dili ile

Öylesine uygun ve yerinde cümleler kurmakta idi

Ve öylesine düzgün bir hitabeti vardı ki,

Anlattıklarına yaşlı kulaklar kapılmaktan

Kurtulamıyor, gençler ise hayran kalıyordu.

Konuşması her zaman etkili oluyordu.

PRENSES

Hepinizi korusun Tanrılar, sevgili hanımlar, onlara

Kalbinizi kaptırmış mı idiniz ki böylesine güzel ve

Süslü tanımlamalar yapmaktasınız?

LORD

Sayın Boyet dönüyorlar, Madam.

(Boyet gelir)

PRENSES

Evet, Lordum, alınıyor muyuz içeriye?

BOYET

Navarre sizin güzel gelişinizin haberini almıştı. Kendisi ve onunla birlikte yemin etmiş olan dostları Sizi karşılamak üzere, Sayın Hanımım, ben onlara Ulaşmadan hazırlanmışlardı; öğrenebildiğim kadarı ile Etmiş oldukları yeminden dönmek ve sizleri bomboş Sarayına kabul etmektense, Navarre sizleri Kaleyi muhasara etmeye gelmiş düşman orduları Gibi, kapı dışında karşılayıp ağırlamak yolunu Seçmişlerdir. Sayın Efendime raporum bu kadardır.

(NAVARRE Kral, Biron, Longaville, Dumaine ve koruyucuları gelirler)

KRAL

Değerli Prenses, Navarre Sarayına hoş geldiniz.

PRENSES

Değerliyi size aynen iade ediyorum. Hoş olarak karşılanmış değilim. Sizin sarayınızın çatısı varılmak için çok yüksekmiş ve bu açık

Çayırılara hoş gelmek ise kişiliğime hiç yakışmıyor.

KRAL

Sarayım her zaman sizi karşılamaya amadedir.

PRENSES

Alacak mısınız beni içeriye? Lütfen yolu gösterin öyle ise.

KRAL

Sayın Lady, lütfen dinleyin beni. Bir yemin vermiş bulunuyorum.

PRENSES

Kutsal Lady sizi korusun, günaha gireceksiniz, öyle mi?

KRAL

Kendi irademle güzel Madam, hiçbir zaman.

PRENSES

Yemini ancak irade bozar, irade dışında ise hiçbir şey.

KRAL

Sayın Lady, ne olduğunu bilmiyorsunuz ki!

PRENSES

Keşke sizde olaydan habersiz olsaydınız Lordum,
Oysa ki, bilginiz sizin bilinçsizliğinin kanıtı oluyor şimdi.
Duyduk ki ev sahipliğinden arınmak üzere Altesleri
Yemin etmişsiniz. Bu yemini tutmak günahtır, Lordum.
Her ne kadar verilmiş yemini bozmak bir o kadar günahsa da
Ancak affediniz beni, korkarım fazla acul davranmaktayım
Bir öğretmene öğüt vermek yakışmaz bana,
Lütfen okumanızı isterim, gelişimin nedenini
Ve varmak istediğim sonuç üzerine acele karar vermenizi.

(Kral'a bir evrak verir)

KRAL

Sayın Madam, mümkün olduğunca çabuk yanıt vermek
isterim.

PRENSES

Asıl istediğiniz bizden bir an önce kurtulmak olmalı,
Aksi halde yemininizi bozmanız gelecektir gündeme.
Zira kalmamıza izin vermeniz yemininizi bozmanız olacaktır

(Kral aldığı evrakı okumaya başlar)

BROWNE

(ROSALIND'e)

Sizinle Brabant'ta bir kere dans etmemiş miydik?

ROSALIND

Sizinle Brabant'ta bir kere dans etmemiş miydik?

BROWNE

Eminim ettik.

ROSALIND

Öyle ise ne anlamı var bunu sormanın?

BROWNE

Böylesine hızlı yanıt olur mu?

ROSALIND

Böyle sorularla beni mahmuzlamayın öyleyse.

BROWNE

Zekânız fazla hızlı koşturuyor, çabuk yorulabilir.

ROSALIND

Ancak binicisini çamura terk de edebilir.

BROWNE

Saat kaç oldu acaba?

ROSALIND

Akılsızların sorduğu saat olmalı.

BROWNE

Yapmayın, hayranım gerçekten yüzünüze.

ROSALIND

Bense hayranım asıl yüzünüzü gizleyen maskeye.

BROWNE

Peşinizde bol olsun âşıklarınız.

ROSALIND

Teşekkür ederim, siz onlardan biri olmadıkça.

BROWNE

Öyle ise çekilmem yerinde olacaktır.

KRAL

Madam, Pederinizin burada açıkladığına göre,
Katıldığı savaşlar nedeni ile babamdan aldıkları
Borcun yarısı, yüz bin altını bize
Ödemişlermiş! Oysa, ne babam ne de ben böyle bir
Ödemenin yapıldığından haberdar olmadığımız gibi,
Arta kalan yüz bin altın karşılığında, her ne kadar
Değeri bu kadar tutmaz olsa da, Aquitaine ilinin
Mülkiyetinin bir bölümü rehin edilmiş durumdadır.
Eğer Pederiniz Kral Hazretleri bakiye kalan
Yüz bin altını bize ödemeye razı olsalardı, Aquitaine
Üzerindeki tüm haklarımızdan vazgeçmeyi
Ve Majesteleri ile dostluğumuzu sürdürmeyi yeğlerdik.
Ne var ki, anlayabildiğimiz kadarı ile kendileri
Böyle bir ödemeye yanaşmadıkları gibi, yüz bin
Altının ödenmiş bulunduğunu ve ayrıca yüz bin
Altın ödenmesine gerek kalmadan Aquitaine
Üzerindeki tüm haklarımızdan vazgeçmemiz
Gerektiğini ifade buyurmaktadırlar.

Oysa, babamızın verdiği borcun tamamı ödenmesi karşılığında dertli bir hal almış Aquitaine ili Üzerindeki tüm haklarımızdan vazgeçmeye hazırдық. Sayın Prenses, babanızın istekleri mantığın gereklerinden O denli uzak bulunmasına karşın umarım ki üstün zekânızla Siz, benim mantığımın gereklerine ulaşabileceksiniz ve Yanıtımızdan tatmin olarak döneceksiniz Fransa'ya.

PRENSES

İyi niyetle yerine getirilmiş bir ödemeyi böylesine Şanınıza yakışmaz şekilde inkâr etmekle Hem babam Kral Hazretlerine haksızlık ediyorsunuz Hem de kendi güzel ününüzü sakatlamaktasınız.

KRAL

Açıklamak zorundayım ki böyle bir şeyi hiç duymadım. Aksini kanıtlayabilerseniz parayı geri ödemeye ve Aquitaine'i de bırakmaya hazırım.

PRENSES

Bu sözünüzü unutmayınız. Boyet lütfen, bu ödeme ile ilgili Pederleri Charles'ın imzaladığı evrakları çıkartınız.

KRAL

Evet, görmek isterim onları.

BOYET

Üzgünüm Haşmetmeap, evrakların bulunduğu çanta Henüz burada değil, geride kalan eşyalarımız arasında Yoldadır, yarın gelince, size gösterebileceğim.

KRAL

Bu kadarı bana yeter. Yarın tekrar buluştuğumuzda Makul olan her şeye rıza göstereceğim.

Bu arada, sizleri ağırlamak benim için

Bir şereftir ve kendi şeref sözümü bozmadan

Sizi layık olduğunuz şekilde ağırlayacağımdan emin

Olabilirsiniz. Güzel Prenses, evet, kapımdan içeri

Girmeyeceksiniz, ancak sizi içtenlikle ve tüm kalbimle

Ağırlayacağım ve evimi şerefleştirmenize izin

Veremediğim için beni anlayacağınızdan eminim efendim.

Şimdi izninizle, yarın tekrar geleceğim ziyaretinize.

PRENSES

Sağlık ve iyi niyetler hep sizinle olsun, efendim.

KRAL

Dilediğiniz üzere ben de size sağlık diliyorum.

(Kral, Longaville, ve Dumaine çıkar)

BİRON

Lady, tüm kalbimle hatırlayacağım sizi.

ROSALINE

Lütfedersiniz, arımsamanızın sonuçlarını merak edeceğim.

BİRON

Kalp ağrılarımı işitmek ister miydiniz?

ROSALINE

Yoksa hasta mı oldu, o akılsız?

BİRON

Kalbim yanmaktadır.

ROSALINE

Korkarım kanayacak!

BİRON

İyi gelir mi acaba?

ROSALINE

Sağlık kurallarına göre öyle olmalı.

BİRON

Gözünüzün açtığı delikten belki.

ROSALINE

Olsa olsa şişim saplanabilir,

BİRON

Öyle ise Tanrı korusun sizi.

ROSALINE

Sizi de uzun yaşamaktan.

BİRON

Teşekkürlerimi arz etmek için fazla kalamayacağım.

(Biron çıkar; Dumaine girer.)

DUMAINE

Özür dilerim efendim, kimdir şu hanım efendi?

BOYET

Alençon'ların varisidir, adı Katherine.

DUMAINE

Pek alımlı bir hanım. Efendim, saygılarımla.

(DUMAIN çıkar Longaville sahneye gelir)

LONGAVILLE

Lütfen, bir dakikanızı alabilir miyim? Şu beyazlı kimdir?

BOYET

Bir hanımefendidir, eğer gün ışığında görmüş iseniz.

LONGAVILLE

Gün ışığı bir yana, adını öğrenmek istiyorum.

BOYET

Elbet bir adı vardır, bilmem öğrenmeye kalkmak utanç verici olmaz mı?

LONGAVILLE

Yapmayın efendim, kimin kızıdır demek istedim?

BOYET

Bildiğim kadarı ile annesinin kızıdır.

LONGAVILLE

Yetmez mi artık, eğlenmeyin benimle.

BOYET

Sayın efendim, lütfen alınmayınız,

O hanım Falconbridge'in varisidir.

LONGAVILLE

Oldu şimdi, kızgınlığım da hemen geçti.

Çok tatlı bir hanım doğrusu.

BOYET

Haklısınız efendim, öyledir.

(Longaville çıkar. Biron girer)

BİRON

Nedir, şapkalı olanın adı?

BOYET

Onun adı ROSALINE'dir.

BİRON

Evli midir, bekâr mı?

BOYET

Bildiğim kadarı ile başına buyruktur.

BROWNE

İlginize teşekkür ederim, efendim. İzninizle.

BOYET

İzninizle buradayız efendim. Elveda size.

(BROWNE çıkar)

MARIA

Bu sonuncusu BİRON idi. Uslu durmaz Lord.

Hep dalga geçmektir işi gücü.

BOYET

Her yaklaşımı da bir eğlence.

PRENSES

Onunla eğlenmekte haklıydınız.

BOYET

Güverteye çıkabilsin diye çapa atmam gerekiyordu.

KATHERİNE

İki azgın dalgacı, ne kadar eğlenceli.

BOYET

Öyle ise neden dalga geçmeyelim.

Fettan kız, dalgalar yükselebilir dudaklara.

KATHERİNE

Siz dalga olun ben ise çapa. Burada biter bu şaka.

BOYET

Öyle ise şakacıktan olsun.

(Kızı öpmeye çalışır)

KATHERİNE

Hayır, tatlı dalgacı, dudaklarım açıktır ama

Herkese değil.

BOYET

Kime açık öyle ise?

KATHERİNE

Alın yazıma ve kendime.

PRENSES

Şakalaşmanın sonu gelmez. Ancak, sevgili dostlar

Bu laf ebeliğinin asıl kullanılması gereken yer
Navarre ile onun öğrencilerine karşı olmalı,
Kendi aramızda bunun yeri olmamalı.

BOYET

Benim görüşüme göre, ki çoğunlukla aldanmam,
Gözlerinde yankılanan kalbinin çarpıntılarında
Belli olmuştur ki Navarre çarpılmış haledir.

PRENSES

Ne ile?

BOYET

Âşıkların dilinde denildiği gibi "vurulmuş" haledir.

PRENSES

Bunu neye dayandırdın ki?

BOYET

Yani, tüm hareketleri bir yana, bütün dikkati
Size istek ve hazla bakan gözlerinde toplanıverdi.
Üzerinde sizin hayalinizin basılmış olduğu
Bir akik taşına dönmüş kalbi hızla atıyor,
Geniş kalıplı göğüs kafesini zorluyordu.
Heyecanından lafları ve dili dolaşır oldu;
Gözü görmez olup ayakları dolandı.
Tüm hisleri tek bir noktada toplanmıştı
O da güzeller güzelini görmekten ibaretti.
Bana öyle geldi ki tüm duyguları gözlerinde idi
Ve sanki bir soyluya sunulmak üzere hazırlanmış
Kristaller gibi değerlerini belli eden mücevherlere
Benzer olmuşlardı ve geçerken beğenip almanız için
Önünüze sürülmüş gibiydiler sanki.
Aquitaqine'i alabilirsiniz, nesi varsa alabilirsiniz,
Benim hatırıma vereceğiniz bir buse karşılığında!

PRENSES

Haydi gidelim kendi çadırımıza ve Boyet'e izin verelim.

BOYET

Sadece onun gözlerinin dile getiremediğini açıklamak idi
Amacım ve gözlerine bir dil kazandırmak istemiştim.

Üstelik benim dilim her zaman doğruları çıkarır ortaya.

MARIA

Sen bir aşk pazarlamacısısın ve pek güzel bir dilin var.

KATHERINE

Aşk Meleği Cupid'in büyükbabasıdır o, ondan alır haberleri.

ROSALINE

Öyle ise Venüs annesine benzerdi ve babası pek çirkindi!

BOYET

Dinleyecek misiniz beni, yaramaz kızlar?

MARIA

Hayır.

BOYET

Öyle ise bakar mısınız bana?

MARIA

Doğru ya, gözümüz yolda olmalı.

BOYET

Hiç insafınız yok sizin.

(Hepsi çıkar)

PERDE III

Sahne 1

(Gösterişçi Armado ile hizmetkârı oğlan Moth girerler)

ARMADO

Şarkı çağır oğlan ve duygularla doldur kulaklarımı.

MOTH (*Şarkı söylemeye başlar*)

Bir zamanlar Concoline –

ARMADO

Ne tatlı türkü. Geçen yılların tatlı öyküsü, bu melodi, genç âşıkların öyküsü, çabuk getir onları bana, onunla bir mektup yazmalıyım aşkıma.

MOTH

Efendim aşkınıza bir Fransız dansı ile mi ulaşacaksınız?

ARMADO

Neler diyorsun? Fransızca dans mı edeceğiz?

MOTH

Hayır benim efendim, ama dilinizin ucuna gelen bir melodi ile dans edebilirsiniz, ayaklarınızı kanarya gibi şakırdatır, gözlerinizi yuvarlayarak ona halinizi hatırlatırsınız, iç çekerek bir nota, şarkı ile bir nota, bazen aşkı yutmuş gibi gırtlığınızdan aşkı çağırırsınız, bazen de burnunuzdan sanki aşkın enfiyesini çekermişsiniz gibi, gözlerinizin yuvalandığı yerin çatısı olsun şapkanız, şişe takılmış tavşan örneği, sıka yeleşinizin üstünde çaprazlayın kollarınızı, ya da eski tablolar örneği sokun ellerinizi ceplerinize ve hiç durmadan bir notadan öbürüne ve bir güzelden öbürüne atlayın doymazcasına. Bir dokunup bir geçmelisiniz. Bunlar aşkın kandırmacalarıdır, böylece kandırılır, kandırılmayı bekleyen ateşli genç kızlar. Ve böyle olursunuz çekici kişi. Anladınız mı şimdi, benim şarkımın temposunu? Önemli olan bunlardır!

ARMADO

Ne karşılığında kazandın sen bu deneyimi?

MOTH

Beş paralık izleme gücü ile.

ARMADO

Ah O! Ah O!

MOTH

Eğerli beygir kaçtı mı?

ARMADO

Sen benim sevgilimi beygire mi benzettin?

MOTH

Haşa, efendim. Eğerli beygir üzerine binilendir, ama sizin sevdiğiniz belki de oynak bir tayıdır. Yoksa, siz aşkınızdan vazgeçiyorsunuz, öyle mi?

ARMADO

Neredeyse.

MOTH

Tembel öğrenci. Aşkını ezberine almalısın.

ARMADO

Ah, evlat hem ezberime hem de kalbime yerleştireceğim.

MOTH

Hem de kalbinizin dışında, efendim, bunların üçünü de kanıtlayabilirim.

ARMADO

Ne imiş kanıtlayacağın?

MOTH

Eğer ömrüm vefa ederse, size açıklayabilirim. Bir erkeğin hem ezberine, hem kalbinin içine, hem de kalbinin dışına nasıl yerleşilir: Ezberinize alırsınız çünkü ona âşık oldunuz; kalbinizin içindedir çünkü onu seviyorsunuz; kalbinizin dışındadır, çünkü çok sevmenize karşın ona erişemiyorsunuz.

ARMADO

Bunların üçü de benim için geçerli.

MOTH

Bu üçü bir üçle çarpabilirsiniz ama sonuç gene sıfır olacaktır.

ARMADO

Getir o köylüyü buraya, benim mektubumu yerine götürsün.

MOTH

Hoşa gidecek bir mektup: Bir eşeğin elçisi bir beygir olacak

ARMADO

Keh, keh, keh. Neler zırvalıyorsun!

MOTH

Ah benim efendim, siz eşeği bindirirsiniz ata, zira ağır aksak gitmektedir. Yine de hemen gidiyorum.

ARMADO

Gideceğin yer uzak değil, haydi fırla.

MOTH

Kurşun gibi uçarım efendim.

ARMADO

Ne demek oluyor bu, benim zeki evladım,
Kurşun dediğin ağır olmaz mı?

MOTH

Minime, yani Latincesi hayır demenin, akıllı efendim.

ARMADO

Bence kurşun ağır olur.

MOTH

Böyle demekle acele ettiniz efendim,
Tüfeğin attığı kurşun ağır mı gider?

ARMADO

Ne güzel şeydir, laf ebeliği!

Beni gülle saydı, kendisi de kurşun,
Seni ateşliyorum köylü efendiye doğru.

MOTH

Patlat öyleyse, hemen gidiyorum.

(Moth koşarak çıkar)

ARMADO

Ne zeki bir yumurcak, hem geveze hem canlı
Sevimli yavru, senin uğruna içim çekiliyor,
Kaba melankoli yerini yiğitliğe bırakmalı

İşte geliyor habercim. (*Moth ile Costard girerler*)

MOTH

Olağandışı bir duru, bir elmas ki ar damarı çatlamış.

ARMADO

Ne anlaşılmas şey. Ne karışık iş. Haydi çevirmenim ol ve açıkla.

COSTARD

Çevrilemez de anlaşılamaz da! Ne lavman ne boşalma yaramaz elçiliğe. Ah efendim, açık olmalıyız, apaçık ya da çırpı-çıplak. Elçi olunmaz, anlatılmaz, anlaşılmaz. Sadece açık ve seçik olmalı.

ARMADO

Konuştukça daha komik oluyorsun. İçimden gelen coşku ciğerlerimi şişiriyor ve beni doyasıya gülmeye zorluyor. Ey, gökteki yıldızlar! Af edin günahımı. Bu sersem, elçi deyimi ile lavman deyimini karıştırıyor. Sanki lavman yapan elçi olabilir ve de temizlik yaparmış!

MOTH

Akıllı geçinenler neden lafı tersinden anlar acaba? Elçilik yapan boşaltmaz mı içini?

ARMADO

Hayır, evlat, anlamı bunun, içini dökmek, açıklamaktır. Çok önceleri açıklanmış anlamlara öncelik vermektir. İşte sana bir örnek veriyorum:

Tilki, maymun ve de bal arısı

Üç kişi olup anlaşıyorlardı.

Budur işte onun anlamı. Şimdi de gelem Elçiye...

MOTH

İzninizle onu da ben söyleyeyim. Yeniden başlar mısınız?

ARMADO

Tilki, maymun ve de bal arısı

Üç kişi olup anlaşıyorlardı.

MOTH

Kaz çıktı sonra deliğinden ve

Sayıyı çiftleyip dört kişi yaptı.

Şimdi ben sizin elçiniz olup yeniden başlayacağım siz de peşimden geliniz:

Tilki, maymun ve de bal arısı

Üç kişi olup anlaşıyorlardı

ARMADO

Kaz çıktı sonra deliğinden ve

Sayıyı çiftleyip dört kişi yaptı.

MOTH

Sonunda kaza ulaşan iyi bir elçi... daha ne istersin!

COSTARD

Oğlan adamı kazıkladı ve sattı kazı, efendim,

Sizin bereketiniz bol, kazınız şişman olsun.

Tıpkı yüzük oyunu gibi kazıklanmış olmalısınız

Bir dakika – sanırım tombul bir elçi, evet

Şişman bir kaz demektir.

ARMADO

Durun bakayım! Durun bakayım! Nasıl başladık bu lafa?

MOTH

Bir elmas ki ar damarı çatlamış demiştik

Sonra siz çıkardınız Elçiyi açığa.

COSTARD

Tamam efendim, doğrusu budur. Siz ileri sürdünüz bunu.

Sonra geldi oğlanın elçiliği ve siz satın alınca kazı sonu gel-

di pazarlığın.

ARMADO

Açıkla bakalım, nasıl çatlamış ar damarı?

MOTH

Şimdi açıklarım anlamını size.

COSTARD

Hayır Moth sen anlamıyorsun anlamını

Benim yapmam gerekiyor Elçiliği:

Ben Costard, boşaltırken içimi düşmüştüm

Deliğine ve çatlamıştı ar damarım boydan boyca.

ARMADO

Yetti artık bu konu!

COSTARD

Boşalmış şeyin yeteceği kadar!

ARMADO

Costard Efendi, ben seni salıvereceğim.

COSTARD

Salıncağa mı bindireceksiniz? Bu işin altında bir iş olmalı? Kaz kokusu geliyor burnuma.

ARMADO

Yemin ederim. Seni serbest bırakacağım diyorum. Çözülecektir prangaların. Sen mahzene tıklmış, bağlanmış, kapatılmış ve hapse atılmıştın.

COSTARD

Hepsi doğru. Öyle idi. Demek şimdi çözülecek palamarlar ve açılacağım açıklara!

ARMADO

Özgürlüğüne kavuşturacağım seni. Seni salıvereceğim. Bunun karşılığında senden bir tek şey istiyorum.

(Costard'a bir mektup verir)

Bu önemli vesikayı o köylü kızı Jaquenetta'ya ulaştıracaksın. Bunun karşılığı da vardır.

(Costard'a bir mangır verir)

Bana sadık olanların en büyük kazancı namusları olmalıdır. Gel peşimden, Moth.

(Armado sahnedən çıkar)

MOTH

Kuyruğunuzmuşum gibi peşinizdeyim efendim. Elveda Costard

(Moth çıkar)

COSTARD

Üç karış boylu, yumurcak oğlan, eşi bulunmaz edası var. Bakalım şu verdiğine! Karşılıkmuş! Karşılığın Latincesi üç otuz para olmalı. Karşılıkmuş! "Nedir şu kurdelenin ederi?" "Beş para!". "Olmaz, sana karşılığını ödeyeceğim." Vay canına, ne karşılık ama! Bir Fransız mangırı bile etmez. Bir daha pazarlık yapmayacağım karşılığın karşılığında.

(Biron gelir)

BIRON

Ey, benim delişmen Costard'ım. Ne iyi oldu, seni buldum.

COSTARD

Lütfen efendim, açıklar mısınız, karşılığında kaç boy kurdele satın alınır?

BIRON

Neyin karşılığında?

COSTARD

Açık değil mi efendim, üç otuz para karşılığında.

BIRON

O zaman üç otuz paralık kurdele alabilirsin.

COSTARD

Teşekkür ederim efendim. Size elveda şimdi.

BIRON

Dur bakalım, aşağılık herif, bir ricam var yerine getirirsen Karşılığını alacaksın benden.

COSTARD

Efendim, bu iş ne zaman yapılacak?

BIRON

Bu akşamüzeri.

COSTARD

Olur, efendim, yaparım. Size iyi günler.

BIRON

Ne yapacağını öğrenmeden mi gidiyorsun?

COSTARD

Yapınca öğrenirim efendim.

BIRON

Olmaz sersem. Önce öğrenmen sonra yapman gerek!

COSTARD

Yarın sabah yanınıza geleceğim efendim.

BIRON

Bu akşamüzeri diyorum sana. Bak, ne yapacaksın, aptal! Fransa Prensesi bugün çayırdavlanmaya gelecek, Ve nedimleri arasında bir güzel kız var. Onun hakkında

Her konuşan anar tatlı adını; Rosalind derler, ona.
Bulacaksın onu ve bembeyaz eline teslim edeceksin
Şu mühürlü mektubumu.

(Costard'a mühürlü bir mektup verir)

İşte sana, hizmetinin karşılığı.

(Costard'a para verir)

COSTARD

Yarım altın! Yarım altın mı? Demek bedel karşılıktan çok
daha değerli imiş! Yaşasın yarım altın! İşiniz görülmüştür.
Başka türlü olamaz! Karşılıkmış! Yarım altın!

(Costard çıkar)

BİRON

Ve ben! Ne yazık ki o ben, ki aşkın düşmanı idim,
Kıkırdayan fahişelere sopa çeken asayiş polisi,
Bir eleştirmen, yok canım, bir gece bekçisi,
Oğlan Cupid'e öğüt veren ukala öğretmen,
Hiçbir insani değeri tanımayan bir bilgiç,
Gözü dönmüş, yolunu şaşırmış Adonis gibi bir oğlan
Bu dev-cüce, bu Senyör yavrusu, bu Cupid Efendi.
Sarılmış kolların Lordu, aşk ezgilerinin patronu
İç çekmelerin takdis olunmuş yüce efendisi
Kaldırım mühendisleri ve tatminsizlerin Kralı
Kadın yırtmaçlarının Prensi ve şalvarların şampiyonu
Sokak kadınlarının Generali ve tek İmparatoru.
Ah zavallı kalbim, benim! Ve bu savaş alanında
Sade bir çavuş olan ben, resmi üniformamı
Akrobatların renkli atkıları gibi kullanmaktayım.
Neymiş? Ben âşık mıyım? Yakarıyor, bir eş mi arıyorum?
Tıpkı Alman yapısı saate benzeyen kadınlar
Sürekli kurulduğu halde hep geri kalır,
Ve ne kadar tamir edilse düzelmez,
Ancak bir saat olduğuna göre, bazen de doğru saati gösterir.
Yemini bozmak ve ondan da kötüsü ilişki kurulabilecek
Üçünün arasından en belalisına yakmak abayı!
Kadife alınlı, solgun yüzlü ve alnının altında

Kömür gibi yanan bir çift kara gözlü,
 Tanrı bilir Argus bile olsa onun haremağası
 Ya da koruyucusu, yine de, o bilir nasıl becerileceğini,
 Bense onun için, iç çekiyor, onun yolunu izliyorum.
 Dualarım bile onun için! Bırak canım. Aslında bu durum,
 Ufacık Cüpid'in, mutlak gücünü hafife aldığım için
 Başıma sardığı bir vebadır. Ne yapabilirim ki,
 Âşığım, iç çekiyorum, yazacağım, yakaracağım ve
 ağlayacağım
 Kimileri önüne gelene âşık olur, ben de aşığım bu Lady'ye!
 (*Biron çıkar*)

PERDE IV

Sahne 1

(Prenses ile bir Ormancı, nedimeler Rosalne, Maria, Katherine ve Boyet, diğer Lordlar hep birlik girerler)

PRENSES

Kral mıydı acaba, o dimdik tepeye doğru
İnsafsızca atını mahmuzlayan?

BOYET

Kim olduğunu seçemedim ama Kral olduğunu sanmıyorum.

PRENSES

Her kim ise, beynini mahmuzlamaktan da kaçınmamıştı.
Evet Lordlarım, bugün bize dönüş iznimiz verilecek
Cumartesi günü de Fransa'ya dönmüş oluruz.
Evet, Ormancı, burası mı, saklanıp katil rolünü
Oynamamız gereken ağaçlık yer?

ORMANCI

Az ötedeki şu ağaçlık yerde beklemelisiniz,
En güzel vuruşu yapabileceğiniz yer orasıdır.

PRENSES

Güzel vuruşu güzelliğime borçluyum, öyle mi?
Bu yüzden mi "en güzel" vuruş dedin?

ORMANCI

Özür dilerim Madam, o anlamda söylememiştim.

PRENSES

Neymiş o? Neymiş o? Önce iltifat ardında da inkâr, öyle mi?
Ah, kısa süren gurur? Güzel değilim öyle mi? Vah benim
başıma.

ORMANCI

Hayır Madam güzelsiniz.

PRENSES

İstemem, gerek kalmadı beni güzellemene,

Güzelliğin bulunmadığı yerde.

İşte benim sadık aynam, doğruyu dile getirdiğin içindir bu.

(ORMANCI'ya para verir)

Kötü sözlere karşılık güzel bahşiş, yeter de artar.

ORMANCI

Sizin sahip olduğunuz her şey güzeldir.

PRENSES

Gördünüz mü? Güzelliğimiz ederimiz ile değerlendiriliyor.

Ah, güzelliğin inkârı, yakışan budur günümüze.

Çirkin de olsa bahşişi ödeyen el güzel görünür.

Haydi, verin yayımı, merhamet cinayet işleyecek!

Ve iyi yapılan atışın sonu kötü olacak.

Öyle kanıtlanacak avcılıktaki ustalığım:

Iskalarsam merhametim izin vermedi diyebilirim.

Vuracak olursam da öldürmekten çok yay çekmede

Ustalığımı kanıtlamak içindi diyebilirim.

Şurası muhakkak ki bazı hallerde

Şöhret gelişir nefretlik suçlar sonucunda

Çevremizden övgü almak, ün ve şeref uğruna

Kalbimizin niyetlerini zorlamak zorunda kalırız.

Şimdi yapacağım gibi, övgü uğruna, aslında kötülüğünü

İstemediğim zavallı geyiğin kanını dökecek değil miyim?

BOYET

Kötü niyetli kadınlar sırf övgü elde etmek uğruna

Kocalarının başlarına çorap örmezler mi?

Sırf kocalarını ellerinin altında tutmak için!

PRENSES

Övgü uğruna biz de övebiliriz

Eşine hâkim olabilen her kadını!

(Elinde bir mektup Costard gelir)

BOYET

İşte aşağılık bir köylü geliyor huzurunuz.

COSTARD

Sizinle beraber olsun Tanrı. Lütfen söyler misiniz

Kimdir burada başı çeken hanım?

PRENSES

Başı olmayanları ayırırsan bulursun onu.

COSTARD

Yani en büyüğü, en kabası demiştim.

PRENSES

En kalın ve en uzununu?

COSTARD

En kalın ve en uzun, öyle mi? Doğruya doğru ne denir. Güzel Hanım, sizin beliniz benim beynim kadar ince sanırım. Şu kızlardan herhangi birinin kemeri senin belini sarabilir. Baş Hatun sensin, öyle değil mi? Sensin en sırtı pek olan!

PRENSES

Ne istersin, adamım, nedir dileğin?

COSTARD

Biron adlı bir adamdan Rosaline denilen birisine bir mektup getirmiş bulunuyorum.

PRENSES

Vay, mektup, öyle mi? Bir mektup? Sen dostumsun benim.

(Mektubu adamın elinden alır)

Şöyle dur bakayım, sayın Boyet senin çakın keskindir, Şu mührün icabına bakar mısın?

BOYET

Her zaman emrinizdeyim.

(Mektubu alıp okur)

Bu yanlış adrese gelmiş. Bizlerden birine değil. Bu mektup Jaquenetta adlı birisine yazılmış.

PRENSES

Kime yazılmış olursa olsun, okumalıyız.

Haydi kullanın çakınızı ve herkes kulak kesilsin.

BOYET *(Mektubu okur)*

"Gökler adına olsun, senin güzelliğin mutlaktır. Güzel olduğun muhakkaktır. Yine de doğrusu çok güzelsin. Güzel-den de güzel, gösterişliden de gösterişlisin. Doğrunun en doğrusu, sana bağımlı kahramanına merhamet etmelisin. Çok görkemli ve pek ünlü Kral Cophetua karşılaştınca aşı-

ğılık ve bayağı dilenci Zenelophon ile, doğaldır ki 'Veni, vidi, vici' diyen kendisi olmuştur... ki halkın avam takımının anlayacağı anlamda videlicet yani geldi; gördü ve yeni anlamına gelmektedir. Önce, bir geldi; iki gördü; üç yendi anlamına gelmektedir bunlar. Kimdi o gelen? Kraldı! Neden gelmişti? Görmeye! Neyi görmüştü? Galebesini. Ya kime gelmişti? Dilenciyi! Kimi yendi? Dilenciyi! Bunların sonucu zaferdir. Kimin açısından? Kralın! Yenilen ise kazançlı çıkmıştır. Kimin tarafıdır bu? Dilencinin! Felâketi zifafa dönüşmüştür! Kimin tarafıdır bu? Kralın. Hayır. İki biraraya gelmiştir ve ayırlamaz ikisi birbirinden. Örnek aldığımıza göre bunları, ben Kralım, soysuz doğumun nedeni ile sen Dilenci'sin. Senin aşkını emredebilir miyim? Evet, edebilirim. Senin aşkını zorlaya bilir miyim? Evet, zorlayabilirim. Aşkın için yalvarabilir miyim? Evet. Yalvaracağım. Üstüne giydiğin döküntüler yerine neler dilersin? Süslü urbalar. Ya unvan? Soyluluk, senin için? İşte o benim! Böylece bekliyorum yanıtını. Varsın ayaklarını öpen dudaklarım kirlensin. Gözlerim resimlerinde, kalbim vücudunun her yanında olsun. En güzel amaçları geliştirmek üzere senin olan

Don Adriano de ARMADO"

Nemean Aslanının duyulmuştur şöyle gürlediği:

'Benim avım olan sen küçük kuzucuk
Ayaklarımın önüne boyun eğip yatacaksın
Ve senin ile canım çektiği gibi oynayacağım
Ama karşı gelmeye kalkarsan zavallı şey
Açlığını dindirecek, mağaramın yemeği olacaksın!'

PRENSES

Bunları kâğıda dökabilen gösterişçinin biriymiş!
Ne safsata! Kuş beyinli! Bundan akılsızca bir şey duyulmuş mudur?

BOYET

Yanılabilirim ama sanırım bu yazı stilini tanıyorum ben.

PRENSES

Ya da az önce tanıdığınızı atlamış bulunuyorsunuz.

BOYET

Bu Armado sarayda kalmakta olan bir İspanyoldur. Fantastik, eşi bulunmaz biridir. Kral ile yanındakiler çalışmalarını sürdürürken onların eğlencesi olmaktadır.

PRENSES

Söyle bakalım, efendi, kim verdi bu mektubu, sana?

COSTARD

Dedim ya, Efendim.

PRENSES

Kime verecektin onu?

COSTARD

Efendimden Hanımefendime.

PRENSES

Hangi efendiden, hangi hanımefendiye?

COSTARD

Efendim olan iyi kalpli Browne'den, Fransa'dan gelmiş Hanımefendi Rosaline'e.

PRENSES

O mektubu yanlış yere getirdin. Haydi Lordlar, gidelim.

(Mektubu Rosaline'e verir)

Kuzum sakla bunu, seninki de elbet gelecektir.

(Boyet, Rosaline, Maria ve Costard dışında diğerleri çıkar)

BOYET

Kim ikinci? İkinci atıcı kim?

ROSALINE

Nasıl bulacağını öğreteyim mi sana?

BOYET

Evet, benim güzellik hazinem.

ROSALINE

Ayol, yayı sırtlayacak olandır! Oturdun mu şimdi şapa?

BOYET

Benim güzelim oklamaya gidiyor boynuzluyu, ama korkarım Eğer evlenecek olursan kocanın boynuzları da büyüyecektir.

Buna ne dersin, şimdi?

ROSALINE

O zaman oku atan ben olurum.

BOYET

O zaman kim olacak senin geyiğin?

ROSALINE

Boynuzlarının boyuna göre seçecek isek, her halde sen
yetmezdin.

Şimdi oturdun mu şapa?

MARIA

Onunla laf ebeliği kolay değildir Boyet, hep taşı gediğine
koyar o.

BOYET

Ama şimdi kendi de gediğinden vurulmak üzere – nasıl
koydum mu

Ben de taşı gediğine?

ROSALINE

Ben de geleceğim üzerine, yıllanmış bir destan ile.

Geçmişlerin ünlü

Kralı Pepin bir zamanlar taşı gediğine koyan bir oğlancıkmuş,

BOYET

Öyle ise benim de yanıtlım ondan da eski zamanların
İngiltere Kraliçesi

Gunievere, gençliğinde taşı gediğinde bir bakireymiş!

ROSALINE

Koyamazsın gediğine, ah gediğine, gediğine

Gediğine koyamazsın, benim güzel beyzadem.

BOYET

Ben koyamam, koyamam ben, gel gör ki

Koyacak biri bulunacaktır!

(*Rosaline çıkar*)

COSTARD

İmanım hakkı için, ikisi de ne güzel oturttular.

MARIA

Ne mükemmel nişan aldılar ve tam gediğinden vurdular.

BOYET

Gediğinden mi? Aman ne hoş, gediğinden. Sevgili genç kızın
Gediğinden şaşmamalı ve gerekirse dalmalı içeriye.

MARİA

İskalayacaksınız işte. İnanınız ki ıskalamış durumdasınız.

COSTARD

Hakikaten daha aşağı nişanlaması gerekirdi yoksa hep açıkta kalacak.

BOYET

Ben ıskalamışsam o zaman seninki mi dalacak içeri?

COSTARD

İçeri dalan elbette boşalacaktır, öyle değil mi?

MARİA

Yeter artık, ağzınızı bozmaya başladınız, yakışmıyor sizlere.

COSTARD

Avcılıkta onunla baş edemeyeceksin. Başka bir oyun dene-melisin.

BOYET

Daha fazla itişirsek birisi su koyuverecek, haydi iyi geceler, gece kuşu!

(Boy et ile MARİA çıkar)

COSTARD

Kalıbımı basarım, akılsız basit bir köylüymüş,
Aman Tanrım, genç kızlarla birlikte nasıl da canıma okuduk.
Eşi bulunmaz bayağı zekâ ile o ne güzel takılmalar, alaylardı
Tanrı adına ne güzel sokuşturdular ve ayıp olacak kadar
yerine

Oturttular. Diğer taraftan Armado ise—Ah ne kadar ince biri

Bir hanıma yaklaşımı ve onun yelpazesini taşıması!

Elini öpüşü ve ne kadar tatlı yeminler veriş!

Öte yandan uşağı olan o akıl topu yavrucak!

Ah, inanılır gibi değil, nasıl akılsız bir şeytan o!

(Dışardan sesler duyulur)

Hey! Hey, geliyorum.

(Costard çıkar)

Sahne 2

(Öğretmen Holofernes, Hathaniel ve Dull gelirler.)

NATHANIEL

Nerde ise kutsal sayılabilecek, hakikaten çok saygı değer bir spor türüdür, öyle değil mi?

HOLOFERNES

Bildiğiniz gibi geyik iki canlı idi "saugnuis", yani olgun bir meyve gibi ve o anda tıpkı dalında sallanan bir meyve, bir mücevher gibi iken "caelle" yani gökler, hava-i-sema ve kâinat içinde birden düşüverdi toprağa, yani "terre" ya da araziye yani yeryüzüne.

NATHANIEL

Hoca Holofernes, doğrusu bu ya, sizin benzetmeleriniz inanılmaz şekilde ve de o derecede uygun ve açıklayıcıdır, ancak şurası da muhakkak ki o bir erkek geyik idi.

HOLOFERNES

NATHANIEL Efendi, haud credo.

DULL

Yaşlı, tüyü dökük bir boz geyik değil bir yavru erkek geyik idi.

HOLOFERNES

İnanılmaz ve akıl ermez bir iddiadır bu. Yine de böyle olmakla birlikte "in via" yani bu yoldan bir açıklama yapılarak açıklanabilir ve böylece "osten tare" yani belirlemek, göstermek, işaret etmek ki, bu onun gibi eğitimsiz, bilgisiz, yeşertilmemiş, bakılmamış ve de okumayı bile sökmemiş kişinin, kanıtlanamayacak bir şeyi benim "haud credo" yani inancıma karşı ileri sürmüş olduğunu belirlemektedir.

DULL

Dedim ya, tüyü dökük yaşlı bir geyik değil yavru bir erkek geyik idi.

HOLOFERNES

Cehaletin çifte kavrulmuşu "bis coctus". Ah! Bilgisizliğin

korkunç canavarı. Ne eğri-büğrü görünmektesin.

NATHANIEL

Ah Hoca Efendi, kitaplarda yeşertilmiş bilgi meyvelerini hiç yiyememiş, yani mürekkep yalamamış ya da papirüs yutmamış, zekâsı hiç geliştirilmemiş basit bir hayvandır o. Sadece hayvansal yanları gelişmiştir. Öyle meyvesiz ağaçlar çıkmaktadır ki karşımıza, bizim gibi zevkleri ve hisleri olanlar halimize şükrediyoruz. Zira bizim gibiler meyve verebilmekte iken onlar kısır kalmaktadır. Zira başka türlü davranmam haksız, duygusuz ve akılsızca davranmış olurum. Demek ki o tayı eğitmek için bir okula yollamak gerekir ve geleneklere dayanarak "omne bene" derim ki, rüzgârdan haz almayanlar havanın tadına varamazlar!

DULL

İkiniz de okumuş kişilersiniz, söyler misiniz bana Kâbil'in kendi beş haftalık iken, bir aylık olan kimdi?

HOLOFERNES

Dietynna, zavallı Dull, Dietynna, zavallı Dull.

DULL

Nedir bu Dietynna?

NATHANIEL

Bu demektir ki, Ay'a yani mehtaba, yanı Luna'ya, güneşin kız

kardeşine verilmiş bir addır.

HOLOFORNES

Ay daha bir aylık olmamışken Hazreti Adem de o kadardı, ama beş haftayı doldurduğunda ise yüz yaşına ulaşmıştı. İşte işin gizi bu karşılaştırmada saklıdır.

DULL

Bence bu gizin içinde bir kargaşa saklı olmalı.

HOLOFORNES

Tanrı getirmeli senin aklını başına! İşin gizi bu karşılaştırmada saklıdır demedim mi!

DULL

Ben de diyorum ki, bu karşılaştırma bir balçık yatağına

dönmüştür, zira bir ay hiçbir zaman otuz günden fazla sürmez ve yine derim ki ben, Prensesin okladığı yavru bir erkek geyik idi.

HOLOFORNES

Geyiğin ölümü üzerine yakılmış bir ağıt dinlemek ister miydiniz? Ve şu cahil adamı memnun etmek için Prensesin öldürdüğü bir geyik yavrusu idi demem mi gerekiyor, mutlaka!

NATHANIEL

"Perge" yani devam ediniz, Sayın Hocam Holofernes, perge ve bu suretle kurtulalım bu aşağılık adamdan.

HOLOFORNES

Konuşmalarımızda seslendirmeye önem vermeliyiz. Böylece açıklığa kavuşacaktır dile getireceklerimiz! Avcı Prenses yavru geyiği oklayıp, kıydı canına! Bazılarına göre ise yavru geyik dört yaşında bir erkekti. Ve acı çekiyordu zira saplanan ok acıtmıştı canını. Köpekler uluyordu durmadan peşinde. İster canı yanan yavru, ister dört yaşında acılı geyik İster yavru olsun, ister olmasın, ama her halde acılı! Nerden baksan katmerliydi yaralı geyiğin acısı!

NATHANIEL

Ne güzel ve fasih olarak getirdiniz dile!

DULL

Güzel deyimler yararsa bir işe! Bak nasıl da böbürleniyor!

HOLOFORNES

Bu, benim sahip olduğum basit ama özel bir beceridir. Basit, yalın, çılgın ruhlı ama durmadan şekillenen, değişen, kendini yenileyen, şekiller, biçimler, köşeler, korkular, hareketler içeren bir beceri! Bütün bunlar hafızamın mutfağında kotarılır, "pia mater" diye tarunan rahmin içinde oluşurlar ve yaşanan durumlara göre olgunlaşıp, sunulurlar. Ne var ki, bu beceri sadece ona sahip olana yarar ve hamdolsun ben buna sahibim!

NATHANIEL

Hocam, sizin için Tanrıya yakınmaktayım ve kilisemin mü-

davimleri de benzer şekilde onların oğullarını eğittiğiniz ve de kızlarının gelişmesine yardım ettiğiniz için size sürekli şükran duymaktadırlar. Siz beldemizin en önemli bir kişisisiniz.

HOLOFERNES

"Mehercle!" yani eğer oğullarınızda birazcık akıl varsa, eğitime gerek duymayacaklarıdır, bakire olanları ise ancak ben becerebilirim. Yine de bak, "vir sapit qui pauca loquitur" bakın bir hatun bize selâm vermektedir.

(Elinde bir mektup ile Jaquenetta ve Palyaço Costard girer)

JAQUENETTA

Tanrı aydınlatsın gününü, Koca Hoca.

HOLOFERNES

Koca hoca mı? Hoca koca mı? Hani sanki biri adam olsa Hangisi olurdu?

COSTARD

Kim kafayı daha çok çekerse, o olur.

Ne önemi olur ki, bunun, Öğretmen Hoca, hangisi olmuş?

HOLOFERNES

Kafayı çeken hoca mı? Doğrusu bu ya, kaba topraktan gelen Beklenmedik bir zekâ parıltısı bu! Çakar almaz çakmak taşı Ya da öküzlere yem olan inciler, öyle değil mi?

JAQUENETTA

İyi kalpli Hoca, ne olur, okur musun bana, şu mektubu? Bana bunu Costard getirdi. Gönderen de Don Armado imiş! Yalvarırım okuyun bana!

HOLOFERNES

Fauste precor, gelida quando pecus omne sub umbra Ruminat – ve saire vesaire! Ah, Mantualı kadim şair! Senden söz ederken Venedik'i gezen yolcu gibi olurum:

Ah Venedik! Venedik!

Chi non te vede, non ti pretia,

Ah Mantualı, Mantualı, anlamayan sevemez seni!

(Şarkı söyler)

Ut, re, sol, la, mi, fa.

Özür dilerim efendim, neler yazılmış acaba?
Horace'nın söylediği gibi, kafiye mi yazılmış?

NATHANIEL

Öyle efendim, hem de çok bilgince kafiyeler.

HOLOFERNES

Dinleyelim bakalım, bir beyit, bir koşma, bir kafiye!

"Lege domine" yani okuyunuz efendim.

NATHANIEL (*Okumaya başlar*)

Eğer bozmaktaysa yeminimi aşk, nasıl yemin edebilirim
aşkım üzerine?

Eğer tutulacak ise bir yemin, güzelliğe adanmış olması
gerekmez mi?

Kendi yeminime ihanet etmiş olsam da sana olan sadakatim
mutlaktır.

Bana çınar gibi ulu görünen hislerim sana eğik boyunlu
söğüt gibi gelir.

Kendimi adadığım kitaplardan vazgeçip gözlerine adadım
ben kendimi

Zira orada sanatın tanık olduğu yaşamın her güzelliği hayat
bulmaktadır.

Amaç bilgi olacak ise, seni bilmek her şeye yeterli olacaktır.
Seni yücelten sözleri söyleyen iyi eğitim görmüş bir dil
olması gerekir.

Seni görüp de hayrete düşmeyen pek cahil ve kaba biri
olmalıdır.

Benim için bir gurur nedenidir ki görür görmez sana hayran
oldum.

Gözünde çakıyor Zeus'un yıldırımları, onun gibi gürlemekte
sesin

Karşı gelinmediğin sürece ateşli ve ahenkli bir müzik
oluşturmaktadır.

Sen göklere layık birisin, affet bu hataya düşmüş hayranını
Ki gökleri ulularken böyle toprağa dönük sözler etmektedir.

HOLOFERNES

Sen Aporthropos'un yerini şaşırdığın için vurguları karıştırdın

Bir göz atmalıyım şu türküye!

(Mektubu alır)

Burada sadece heceler tamam! Oysa ahenk, nezaket ve ki-
barlık, Caret yani mafiş! Asıl şair Ovidius Naso idi, ya da sa-
dece ve de kısaca Naso! Özellikle düşlerin en güzel kokula-
rını etrafa saçan hayallerin çiçekleri açısından! "İmitari" ya-
ni benzetme geçerli olamaz! Nasıl köpek sahibine, maymun
muhafızına, yorgun beygir binicisine benzemek isterse, öy-
le! İyi de bakire genç kızım benim, bu mektup sana mı ya-
zılmış acaba?

JAQUENETTA

Evet, Hoca Efendi. Yazan BIRON'dir. Sanırım yabancı Kra-
liçenin yanında bulunan Lordlardan birisidir.

HOLOFERNES

Önce hitap maddesini bir kez daha geçirelim gözden: "Kar-
gibi elleri olan, güzeller güzeli Lady Rosaline'e" denilmekte.
Bu sefer de mektubu kaleme alanın dehasını araştıralım: Ne
denmiş, en sonda? "Hanımefendimizin her türlü emirlerine
amade, Biron". Sir Nathaniel, Biron diye imza atan bu kişi
Kralımız ile birlikte kendini eğitime adanmış soylulardan bi-
ridir, öyle değil mi? Burada elimizde bulunan mektup ise,
onun tarafından yabancı Kraliçenin nedimelerinden birisine
yazılmış bir mektuptur ki, nasılsa ve yanlışlıkla yolunu şa-
şırmış bulunmaktadır. Sevgili kızım, hemen sıçra ve koş, bu
mektubu hemen Haşmetli Kralımıza götür. Veda için boşu-
na vakit kaybetme. Seni bu görevden affediyorum. Haydi koş

JAQUENETTA

İyi kalpli Costard, sen de gel benimle. Hoca Efendi
Tanrı korusun sizi.

COSTARD

Haydi kızım, gidelim.

(Jaquenetta ile Costard çıkar)

NATHANIEL

Efendim, Tanrı adına, çok doğru bir işti yaptığınız.
Dine uygun ve eski Azizlere saygılı olarak.

HOLOFERNES

Efendi, bana Azizlerden söz etmeyin, anlamların kargaşasından korkarım ben! Yine dönelim okuduğunuz manzumeye, hoşunuza gitti mi Sir Nathaniel?

NATHANIEL

Onları yazan kalemi tutan eli öpesim geldi efendim.

HOLOFERNES

Bu gece, öğrencilerimden birisinin babasının evine davet edilmiş bulunuyorum. Eğer yemekten önce okunacak duayı dile getirmeyi kabul buyurursanız, adı geçen öğrencimin ebeveyni nezdinde olan itibarım nedeni ile sizin "ben venuto" yani iyi karşılanacağınızı temin edebilirim. Böylece yemek sırasında okuduğunuz bu manzumenin ne kadar bilgi yoksunu, kafiye fakiri, hayal dışı ve yaratıcılıktan nasipsiz olduğunu açıklamak isterim. Lütfen bize katılınız.

NATHANIEL

Çok teşekkür ederek kabul ediyorum. Kitaba göre sosyete içinde bulunmak yaşamın mutluluğudur.

HOLOFERNES

Evet, "Certes", yani mutlaka! Yazılanlar da bu durumu kanıtlamaktadırlar. "Pacua Verba" yani az söyleyen öz söyler. Haydi gidelim. Soylular oynasınlar kendi oyunlarını, biz de sürdürelim yaşamımızı.

Sahne 3

BİRON

Kral Hazretleri geyik peşinde, ben ise kendi kendimi kovalamaktayım. Çember içine almaya uğraşıyor avcılar zavallı geyiği; bense almışım kendi kendimi çembere! Kara çember ziftle sıvalı. Çıkılmaz içinden kara ziftin. Öyle ise oturup yas tutmalıyım. Bunu diyen şaşkınmış. Ben de şaşkınım demek. Güzel kanıtlandı, değil mi, zekice? Tanrı adına içine düştüğüm bu aşk Ajax gibi çıldırtıyor beni! O çıldırınca parçalar kuzuları, bu aşk beni parçalıyor, parçalanan kuzu ben

oldum. Gördün mü işte, tüm dediklerim mantık içinde. Hayır. Olmayacağım. Âşık olmayacağım! Âşık olmaktansa asılsam daha iyi! Ah! Ama onun gözleri! Kaybolur gözümün nuru eğer göremezsem onun gözlerini! Olmazdım ona âşık, görmeseydim o güzel gözlerini. İşte böyle. Sadece yalan söyleyerek yaşamaktayım bu dünyada, yalanlarımla yaşamaktayım. Tanrı biliyor. Âşık oldum. Bu aşk bana kafiye-leri öğretti ve melankoliye müptela oldum! Yaşamımı yönlendiren kafiye-leri yolladım bile ona. O palyaço götürdü, bu akılsız âşık yazdı ve aldı o güzel, mektubumu. Dünya dönse tersine aldırılmazdım, eğer diğer üçü de benim halimde olsalardı! İşte geliyor biri, elinde de bir yazı var! Tanrı yardımcısı olsun iç çekmelerini kâğıda dökmesine.

(Biron kenara çekilir. Kral gelir, elinde bir kâğıt vardır)

KRAL

Vah başıma gelenler!

BİRON

Aman Tanrım, o da vurulmuş! Yaşayasın tatlı Cupid,
saplamışsın

Uçsuz okunu tam böğrünün altına. Aman gizlenmeliyim.

KRAL *(Yazdığını okumaya başlar)*

Böylesine tatlı bir buse konduramaz, sabahın altın güneşi

Taze gonca gülün üstündeki günün ilk çiğ tanesine.

Tıpkı bütün gece yanaklarımı ıslatmış gözyaşlarımı

Senin bir güzel bakışının parıldatacağı gibi.

Tüm gece akan gözyaşlarımın arasından hiç kaybolmayan

Senin o güzel gözünün ışıltısı yanında soluk kalır,

Gecenin karanlık göğsünde gururla parlayan mehtap.

Zaferle geçiyor benliğimin üzerinden seni taşıyan her damla.

Gözlerimden taşan yaşları izlersen eğer, her birinde

Kalp ağrılarımın senin adına parladığını görürsün.

Kendini beğenme öyle, ki göz yaşlarım aynan olsun

Ve durmadan ağlayacağım sonsuza dek senin uğruna.

Ah! Kraliçem! Kraliçem, ne kadar mükemmelsin!

Hafızalara sığmazsın, seni tanımlayamaz insan dili.

Bu yürek yaramdan nasıl haberdar etmeliyim, onu?
 Şu yeşil yapraklar arasına saklasam bu mektubu, olur mu?
 Bir dakika! Biri geliyor. Saklanmalıyım.

(Kral bir kenara çekilir.

Longaville elinde bir kâğıtla gelir)

Kimmiş, vay Longaville ve okuyor. Dinlemeliyim.

BİRON

Tıpkı Kral Hazretleri gibi, bir çılgın daha belirdi!

LONGAVILLE

Ah! Ben! Nasıl bozdum yeminimi!

BİRON

Eh! Bir yalancı daha. Elindeki de kanıtı olmalı!

KRAL

Umarım o da oldu âşık! Utancıma ortak olacak.

BİRON

Sarhoş anlar sarhoşun halinden, öyle değil mi?

LONGAVILLE

Yeminini ilk bozan ben mi oldum acaba?

BİRON

Teselli edebilirim seni, senden önce var iki kişi,
 Böylece üçgen troyka oluyoruz. Aşkları yüzünden
 İdama mahkûm edilen üçgen külahlı keşişler gibi.

LONGAVILLE

Korkarım bu cılız mısralarım yeterli olamayacak!

Ah! Aşkımın Kraliçesi Maria'yı etkilemeye!

Yırtmalı ve yeniden düz yazı ile kaleme almalıyım.

BİRON

Aman yapma. Mısralar çılgın Cupid'in koruyucularıdır.
 Aksi halde ipek çorabırın kaçmasına neden olursun!

LONGAVILLE

Yine de, bu kadarı yeterli olabilir,

(Yazmış olduğu sonneyi okur)

Cenneti anımsatan güzelliği gözlerinin, ki
 Dünyada hiçbir şey karşı koyamaz onlara,
 Verdiğim yemini bozmaya yöneltti kalbimi

Cezası olamaz ki senin için bozulan yeminin.
 Kadınlardan vazgeçmek üzereydi yeminim, oysa
 Sen bir Tanrıçasın ve yeminim kapsamı dışındasın.
 Yeryüzüne aitti yeminim, aşkın ise cennete ait.
 Siliyor böylece içimdeki günahları senin güzelliğin.
 Yüksek sesle edilir yemin, ses ise havadan ibarettir
 Öyle ise dünyayı aydınlatan sen ey güzel güneş
 Solumalısın uğrunda seslendirilen bu yemini.
 Suçum sayılmaz bu yüzden bozulan yeminim benim
 Suçlu olacak olsaydım, hangi çılgın işlemezdi bu suçu?
 Cennete ulaşmak için, bozulmaz mı hiç, yerdeki yemin?

BİRON

Öylesine bir saplantıdır ki bu, bir bedeni Tanrılaştırır,
 Bir Tanrıça yaratır kız oğlan kızıdan! Açıkça Putperestlik!
 Ayırmasın Tanrı hepimizi doğru yoldan. Çok karıştı
 yollarımız!

LONGAVILLE

Nasıl göndermeli bunu ona? Gelen var. Saklanmalıyım.
(Longaville bir kenara çekilir.

Dumaine girer)

BİRON

Herkes saklandı. Çocukların saklambaç oyunu gibi!
 Oturmuşum bir yarı-ilah gibi bendeniz gökte
 Ve yukardan izliyorum dostlarımın çılgınlıklarını
 Bakalım daha neler göreceğiz. Ulu Tanrım, kavuştum dileğime
 Dumain de çarpılmış. Bir tavada dört horoz kızartması!

DUMAINE

Ah! Ne kadar güzelsin Katherine.

BİRON

Ah, ne aşağılıksın, horoz ibiği!

DUMAINE

Gökler adına! Sensin gözümün şahikası.

BİRON

Hiç de öyle değil yer yüzünde, sadede gel Cupid'in neferi.

DUMAIN

Amber rengi saçlarından utanır amber taşları.

BROWNE

Nasıl da tanımış amber renkli kargayı.

DUMAIN

Kavak boylum, dimdik, sülün gibi.

BİRON

Yok canım, bükük belli hamile gibi.

DUMAIN

Gündüz gibi ısıldıyorsun.

BİRON

Daha doğrusu güneşin doğmadığı günler gibi.

DUMAIN

Ah! Kavuşabilsem ona.

LONGAVILLE

Ah! Ben de kavuşabilsem.

KRAL

Ah, ben de kavuşabilsem! Ah, ulu Tanrı!

BİRON

Amin demeli hepsine. Ne kadar uygun düştü!

DUMAINE

Vazgeçebilirdim ondan, ancak kanıma karışmış

Bir zehir gibi izin vermiyor unutmama, benim onu!

BİRON

Kanına karışmış zehir mi? Ayol bir hacamat yaptır,

Boşalsın damarlarından – Ah! Ne tür yanılığ!

DUMAINE

Bir daha okumalıyım, ona yazdığı şiiri.

BİRON

Bir daha tanık olacağız, aşk nasıl şaşırtır adamı.

DUMAINE (*Yazdıklarını okur*)

O gün! Ah! O ne gündü!

Âşıklar ayı olan Mayıs ayında

Güzeller güzeli bir gonca gördü

Çıldırta havada uçuşmakta!

Kadife yapraklar arasından rüzgâr

Bilir hiç görünmeden sızmasını,

Ölesiye aşka düşenin bekler kalbi
 Aşk nefesinin göğsüne dolmasını.
 Dudaklarından gelecek bir nefes
 Bana hayat verecektir, öylesin,
 Ancak ne yazık ki, ah o ses
 Bağlıdır elim kolum bilesin.
 Gücüm yetmez ayırmaya dikeninden gülünü
 Yemin ederim ki yakışmaz gençliğime
 Kaçınmak, sarılmaktan bu güzele.
 Bozdum diye yeminimi uğruna
 Diyemezsin günahkâr bana
 Bir Habeş kızına dönüp de Juno
 Kendini Jove'dan uzak tutsaydı,
 Aşkın uğruna dönerdi ölümlüye
 Ve adardı Tanrı Jove kendini sana.
 Bu mektubumun yanı sıra, aşk orucumun
 Acısını belirten, bir şey daha yollamalıyım.
 Ah! Keşke Kral, Biron ve Longaville
 Hepsi tutulmuş olsaydı aşka, kötünün örneği kötüye,
 Alnımdan silinirdi yemin bozmanın günahı
 Zira suçta eşit olanlar suçlayamaz başkasını.

LONGAVILLE

(Saklandığı yerden çıkar)

Dumaine, bağışlayıcı değil senin aşkın
 Öyle ki ortak aramaktasın aşkın acısına
 Şimdi kızarıyor yüzün, anlıyorum, habersiz
 Yakalansaydım benim de kızarırdı yüzüm.

KRAL

(Saklandığı yerden çıkar)

Haydi bakalım kızarsın yüzünüz onunki gibi
 Siz ki onu azarlamaktasınız, iki kat kızarmalısınız siz.
 Longaville sen de Maria'ya âşık olmadın mı?
 Yazmadın mı onun uğruna bir ateşli aşk sonesi?
 Aşkından göğüs kafesinden fırlayacak olan kalbini
 Bastırmak için çaprazlamadın mı kollarını?

Şu çalıların arkasına saklanmışım ben
 Ve ikinizi de izledim, kızaran yüzlerinizi, ikinizin de
 Gördüm ve dinledim suçlu mısralarınızı.
 Nasıl iç çektiğinizi ve nasıl duygulandığınızı.
 "Ah! Ben" derken biri, "Ah! Jove" diye seslendi öbürü.
 Biri için "altın gibiydi saçlar", diğèrininse gözleri kristal!
 (Longaville'e)

Cennete ulaşmak uğruna yemin ve sözünü bozacaktın.
 (Dumaine'e)

Ve senin aşkın uğruna bozacaktı Jove yeminini
 İnançlarına ihanet edenlerin böylesine inanç ile
 Yakardıklarını duyarsa neler diyecektir Biron?
 Nasıl aşağılayacak, nasıl bilecektir zekâsını hakaretin?
 Nasıl sıçrayıp hoplayacak, nasıl alayla ezecektir ikinizi.
 Bu olanları benden haber almaması için
 Nice hazinelerden vazgeçerdim ben, inanın.

BİRON

(Saklandığı yerden çıkar)

Sahteciliği kırbaçlamak üzere çıkıyorum ortaya!
 Ah, benim haşmetlim, beni affetmenizi rica ederim.
 Affedin ama bu âşık solucanları azarlamaya
 Siz Haşmetlimizin nasıl olabilir ki hakkı?
 Gözlerinizin yatakları dolu değil mi gözyaşları ile
 Ve aralarında tanınan bir Prenses belirmekte değil mi?
 Olmaz, doğru olmaz, yakışır mı bozmak yemininizi
 Yalnızca âşıklar sone yazar, öyle değil mi?
 Yani hiç mi utanmazsınız, evet, üçünüz birden
 Verdiğiniz sözü topluca bozmuş olmaktan!
 Siz, onun o anını yakaladınız, Kral da sizi,
 Ben ise en yukardan üçünüzü de izledim.
 Aman efendim, ne taşkınlıklara tanık oldum
 İç çekmelere ah ve vahlara yakarı ve inlemelere
 Ah, ne büyük bir sabırla seyrettim oturduğum yerden
 Haşmetli bir Kralın bir böceğe dönüşünü!
 Görkemli Herküles'in seksek oynayışını,

Akıllı Solomon'un bir sokak şarkısı çağırışını,
 Ve Nestor'un çelik-çomak oynamasını çocuklarla
 Ah! Söylesene bana, sevgili Dumaine nerede acın?
 Dostum Longaville nereden doğmakta senin sancın?
 Ya sizinki Haşmetlim? Hep içinizde değil miydi?
 Aslında hepinize müshil içirtmeli!

KRAL

Ağır kaçmadı mı, bu şaka?
 Saklandığın yerden üçümüzü de dinledin öyle mi?

BİRON

Ben sizi değil, asıl ben kandırıldım sizler tarafından,
 Namuslu olduğum için vermiş olduğum yemini
 Bozmanın günah olacağına inananlardanım ben.
 Sizler gibi sözlerine sadık olmayan kimseler
 Arasında bulduğum için aldatılmış durumdayım.
 Ne zaman gördünüz benim kafiyeler düzdüğümü?
 Bir kız uğruna iç çektiğimi ya da süslenmeye
 Zaman ayırdığımı? Ya da ne zaman duyulmuştur
 Met ettiğim bir eli, bir ayağı, bir yüzü, bir gözü
 Bir beli, bir duruşu, bir alnı, bir göğsü,
 Bir adımını, bir bacağını, bir...

KRAL

Yeter, gelmeyecek mi bunun sonu?
 Posta tatarı ya da hırsız böylesine koşturur!

BİRON

Aşka koşturmaktayım. İyi âşık, bırak yakamı!
 (Elinde bir mektupla Jaquenetta ile Costard girer)

JAQUENETTA

Tanrı Kralı takdis eylesin.

KRAL

Nasıl bir şey getirdiniz bana?

COSTARD

Mutlak bir hıyanet örneği olmalı.

KRAL

Ne ilgisi var hıyanetin bu evrakla?

COSTARD

Belki de yoktur Efendim.

KRAL

İlgisi yok ise hıyanet de yok demektir.

Haydi gidin ikiniz yolunuza, rahat bırakın bizi.

JAQUENETTA

Haşmetlim yalvarırım bu mektubun okunmasına
İzin verin. Bana veren de şüpheliydi içindekilerden.

KRAL

BİRON, oku bakalım şunu.

(Biron aldığı zarfı açar)

Nereden aldın onu?

JAQUENETTA

COSTARD bana verdi onu.

KRAL

Sen kimden aldın.

COSTARD

Dun Armadya! Ya da Don Armadio'dan aldım.

(Biron açtığı mektubu yırtıp atar)

KRAL

Hey, ne oluyor, neden yırttın onu?

BİRON

Bir şakaymış Haşmetlim, anlamsız bir şey

Sizi ilgilendirecek bir şey değilmiş.

LONGAVILLE

İyi de seni heyecanlandırdı ve yırttın. Hele okuyalım şunu.

DUMAINE

(Biron'nin yırtıp attığı kâğıtları toplar)

Bunu Biron yazmış! İşte imzası da var.

BİRON

Ah ! Seni orospu çocuğu! Beni utanca batırmak

İçin gelmiş olmalısın dünyaya! Evet, Haşmetlim, itiraf
ediyorum.

KRAL

Neee?

BİRON

Bu sofrayı tamamlamak için siz üç akılsıza
Bir dördüncünün katılması gerekiyordu... O, O ve de
Siz, Efendim ve bir de ben. Şu yabancıları savınız da
konuşalım

DUMAINE

İşte şimdi dörtlümüz tamam oldu!

BİRON

Haklısın buluştuk böylece dördümüz aynı suçta.
Şu sevdalıları savmayacak mısınız?

KRAL

Haydi bakalım, sizler yolunuza.

COSTARD

Namuslular yürüsün, meydan hainlere kalsın.

(*Jaquenetta ile Costard çıkarlar*)

BİRON

Sevgili dostlar! Sevgili âşıklar! Gelin, ah, kucaklaşalım.
Etli kanlı ve hakiki erkekler olduğumuz üzere
Deniz nasıl yükselir ve alçalırsa, gökler açılıp kapanırsa
Kanı deli olanlar küflü kurallara boyun eğmezler.
Nasıl dünyaya gelmiş olduğumuzu inkâr edemezsek
Her halükârda yeminimizden vazgeçmiş bulunuyoruz.

KRAL

Yani şu yırttığın mektup senin aşkını ilan mı ediyordu?

BİRON

Öyle mi diye sorarsınız, öyle mi efendim?
Cennet perisi Rosaline ile kim olsa ilk karşılaşan,
Kim olursa olsun isterse kaba bir Hintli bile olsa,
Kartalların gözü gibi güçlü bile olsa gözleri,
Önünde doğan parlak güneşin parıldayan ışınları
Karşısında kamaşan gözlerle nasıl eğmez başını önüne
Ve nasıl kara toprak üzerinde secdeye varıp öpmez
Yerin tozunu, bu güzellik karşısında?

KRAL

Bu nasıl coşku? Nedir seni böyle galeyana getiren?

Benim kalbimi çalan seninkinin efendisi, parlak bir aydır
Ve seninki ondan ışığını alan ufak bir yıldız!

BİRÖN

Ah! Öyle ise ne bu gözler benim, ne de adım Biron,
Gelmezse benim aşkım ortaya, gündüz döner geceye.
Ne kadar güzel renk varsa gelmiştir bir araya
Onun güzel yüzünün pembe yanaklarında,
Birçok değer toplanarak en değerliyi oluşturmuş
Hiçbir şeyin eksik olmadığı yerde aranır eksikliğin kendi
Ah! İzin verin her türlü güzel sözün söylenmesine –
Hayır! Kahrolsun belagat, o pazarlamacılara mahsustur,
Onu övmeye gerek olmaz çünkü tüm övgülerin üstündedir,
Ve övgülerin en özünü yeterli olmaz onu övmeye.
Beş kere on kış geçirmiş dervişin gözü degecek olsa
Unutur elli yaşını, yeni doğmuş bebeğe döner, zira onun
Güzelliği, yaşlılığın gerektirdiği bastonu beşiğe çevirir.
Ah! O, doğunca her yanı parlatan güneş gibidir.

KRAL

Tanrı aşkına! Gözünü karartmış aşk senin, abanoz gibi.

BİRÖN

Abanoz ona mı benzer? Ah! Ne mutlu bir deyim,
Mutluluktur böylesine değerli ağaçtan kesilmiş bir eş!
Ah! Kime yemin edebilir? Nerede Kutsal Kitap?
Yemin ederim ki onun gözleri ile görülmeyen güzellik,
Çok uzak kalmak zorundadır güzellik olmaktan!
Öylesine kararmamış bir yüz güzel olamaz ki!

KRAL

Ne çarpık bir yaklaşım. Cehennemnin rengidir siyah.
Gecenin, medresenin ve zindanların karanlık ışığı,
Oysa göklere asıl yaraşan güzelliğin aydınlığıdır.

BİRÖN

Şeytan bilir karanlığı nasıl bir meleğe çevireceğini.
Ah! Kapkaradır benim sevgilimin kaşları kendinden
O zaman saçlarını ve yüzünü kıskanacaktır boyalar
Ve kendilerinden geçmiş hayranlarını şaşırtacaktır

Zira karayı güzel kılmak üzere gelmiştir dünyaya
 Onun görünüşü günümüzün modasını altüst etmektedir
 Zira yerli kanı taşımak boyanmak sayılmaktadır.
 Bu nedenle beğenilmemekten korkan kırmızı rengi
 Sevgilimin kaşlarına benzemek için siyaha dönmektedir.

DUMAINE

Baca temizleyicilerine benzer, yüzü kara olanlar.

LONGAVILLE

Ondan ötürü kömürcülerin parıldadığına inanılır!

KRAL

Habeşler de kara derileri ile övünür olmuşlardır!

DUMAINE

Gerek kalmamıştır karanlığa, karanlık aydınlığa dönmüştür!

BİRON

Yağmurda dışarı çıkmaktan korkar sizin sevgilileriniz
 Zira boyaları akacak ve kaybolacaktır tüm süsleri!

KRAL

Yerindedir sizinkinin öyle davranması, bakın açıkça
 söylemeliyim

Efendim, yıkanmamış daha güzel birini bulacağım bugün.

BİRON

Kanıtlamalıyım onun güzelliğini, yoksa susmam kıyamete
 kadar!

KRAL

Öyle ise Şeytandan korktuğundan çok ondan korkmaktasın.

DUMAINE

Olamaz değersiz böylesine değerli kabul eden bir kişi daha!

LONGAVILLE (*Ayağını uzatır, ayakkabısı siyahtır*)

Bak, işte, senin aşkın. Ayakkabım ve

Senin sevgilinin yüzü, nasılmış?

BİRON

Ah! Üzerinde yürüdüğü kaldırım taşları olsa gözleriniz
 Hiç zarar vermeden yürürdü üstlerinde onun güzel ayakları.

DUMAIN

Ah, hain! Gözden kaldırımlarda öylesine yürür olsaydı

O zaman bütün sokak aşağıdan seyrederdi onu.

KRAL

Nedir bu çekişmenin anlamı? Hepimiz âşık olmuşuz, öyle değil mi?

BİRON

Bu konuda hiç şüphem yok ve hepimiz bozduk yeminimizi.

KRAL

Öyle ise vazgeçelim bu gevezelikten ve dostum Biron
Şimdi de aşklarımızın haklı ve yeminlerimizin bozulmamış
Olduğunu kanıtlayacak açıklamalar geliştirebilir misin?

DUMAINE

Ay, bu pek hoş doğrusu, tam Şeytana yaltaklanmak denir
buna

LONGAVILLE

Evet, bize yol gösterecek bilgilerden alıntılar yap,
Ya da Şeytana pabucu ters giydirecek mazeretler uydur.

DUMAINE

Kurtar bizi günahlarımızdan.

BİRON

Ah! Doğru! Çok gerek var buna, işte şöyle
Diyebilirim, aşk yoluna düşmüş aşk neferleri:
Önce düşünün bir, hangi uğurda etmiştik o yemini?
Oruç tutmak, okumak ve kadınlarla ilişkiyi kesmek!
Hıyanet idi bunlar, gençliğin tüm üstün özelliklerine.
Yani, oruç tutulur mu oruç? İsyan etmez mi genç mideler?
Çeşitli hastalıklara davet olmaz mı, aşırı perhiz?
Ah! Lordlarım, okumak üzere yemin etmiştik ancak
Bu yemin ile kitaplarımızdan uzak kalmış olmadık mı?
Zira Haşmetlim ne siz, ya da ne siz, ya da ne siz,
Kadınların güzelliğini seyretmek üzere yaratılmış gözlerinizi
Nasıl gömerdiniz küflü yazıların ağır karanlığına?
Akıllarını işgal edince tüm diğer ağır bilimler
Durgunluğa yönelir onları okuyanların beyinleri.
Oysa önce bir güzelin gözlerinden öğrenilen Aşk
Sadece yeşermekle kalmaz insanın aklında

Tüm bedeni canlandırıp harekete geçirir
 Artan düşünce gücü ile her olasılığı canlandırarak
 Her düşünceyi iki kat hızlandırır ve her birinin
 Yaşam gücünü kat be kat arttırır. Böylece
 Büsbütün keskinleşir âşığın gören gözü,
 Kartalın gözünü bile köreltir âşığın bakan gözü.
 Hırsızın karanlıkta duymaya zorlanacağı en hafif sesi
 Kolayca işitir aşkla keskinleşmiş âşığın kulağı.
 Sümüklüböceğin kabuğundan dışarı uzattığı yumuşacık
 Boynuzlarından da yumuşaktır aşkın algıları.
 Kaba kalır Bakhüs'ün tatlı dili, âşığın dili karşısında,
 Mertlik açısından, hâlâ Hesperides'in ormanında
 Ağaçlara tırmanan Herkiles gibi değil midir, Aşk?
 Giz içinde saçından tel yaptığı sazı ile pek tatlı
 Ve çok hoş şarkılar çalan Apollon örneği,
 Başlayınca Aşk konuşmaya, doldurur Tanrıların sesleri
 Durağan yeri-göğü o ahenkli tanrısal türküleri ile.
 Banmadıkça aşkının iç çekişlerine kalemini hiçbir
 Şair, yazmaya başlayamaz bile o ateşli şiirlerini,
 Böylesine yazınca da şiirleri en vahşi kalpleri uslandırır,
 Ve Tiranları bile sevecen ve merhametli kılar.
 Kadınların gözlerinden çıkarmaktayım şu bilgileri:
 O gözler parıldadıkça solar Promethüs'ün alevi
 O gözler aydınlatır, doyurur, can katar tüm yaşama
 O gözler bedeldir dünyanın tüm kitaplarına, akademilerine,
 O gözler olmadan kimse erişemez hiçbir mükemmelliğe
 Bir çılgınlıktı uzak kalmaya yemin etmek o gözlerden
 Ya da asıl çılgınlık, edilmiş o yemine sadık kalmaktı!
 Ya da Akıl uğruna, ki tüm erkekler ona çok bağlıdır,
 Ya da Aşk uğruna ki onu çok sever tüm erkekler,
 Ya da erkekler uğruna ki onlardan yaratılmıştır kadınlar
 Bir kez olsun bozalım yeminimizi ve bulalım kendimizi.
 Yoksa yeminimizi tutmak uğruna kaybederiz kimliğimizi.
 Din kurallarına uygun olur böyle bir yemini bozmak
 Bağışlamak her zaman yönlendirir kişiyi doğru yola

Kim ayırabilir Aşk ile Merhamet'in yollarını birbirinden?

KRAL

Demek artık işimiz Aziz Küpid ile! Haydi asker, savaş alanına!

BİRON

Kaldırın aletlerinizi ve saldırın üzerlerine

Rast gele altımıza almalıyız onları, ancak

Dikkat edin yüzleri güneşe karşı olsun.

LONGAVILLE

Artık açık konuşalım. Bırakalım bu saçmalıkları.

Şu Fransa'dan gelmiş kızlara sarkacağız, öyle mi?

KRAL

Ve onları elde edeceğiz! Bu nedenle onlar için

Kaldıkları çadırların önünde bir eğlence düzenleyelim.

BİRON

Önce onlara eşlik edip çadırlarına götürelim

Bu sırada her birimiz kendi sevgilisinin elini tutar

Ve akşamüzeri onları değişik olaylarla eğlendiririz

Kalan zaman olanak sağladığı kadar değişik danslar

Maskeli oyunlar ve diğer tatlı şeyler ile aşkın yakın

Olduğunu bildiren güzel şeyler söyler ve

Yollarını çiçeklerle bezeriz.

KRAL

Haydi, haydi! Kaybedecek zamanımız yok,

Vakit geçirmeden giyinmeli, hazırlanmalıyız.

BİRON

Haydi, allons!

(Kral, Longaville ve DUMAIN çıkar)

Ot ekersen mısır biçemezsin ve Adalet

Her zaman belli kurallar ile işler. Yeminini bozmuş

Beylere layıktır hafif meşrep hatunlar. Bu durumda

Kalp mangırlarımızla elde edemeyiz daha iyisini!

(Biron de çıkar)

PERDE V

Sahne 1

Öğretmen Holofernes, Papaz Nathaniel ve Bekçi Dull gelir.

HOLOFERNES

"Satia quod sufficit." Yani yeter yeterlidir.

NATHANIEL

Varlığınız nedeni ile Tanrıya duacıyım, efendim. Akşam yemeğimiz sırasında gösterdiğiniz parlak zekâ ve kaçınılmaz açıklamalar, aşağılamadan eğlendirici, küçük düşürmeden hafife alıcı, safsataya kaçmadan bilgili ve dinsel kurallara karşı gelmeden başına buyruk konuşmalarınız fevkalade idi. Dün yani "quondam" günü Kral Hazretlerinin misafir olmak şerefini elde etmiş ve sarayına yerleşmiş bulunan Don Adriano de Armado ile hasbihal eylemiştim.

HOLOFERNES

"Novi hominem tanquam te." Yani sizin kadar tanımaktayım onu. Havası pek uçarı, yürüyüşü pek gösterişli, genel tutumu pek kendini beğenmiş, saçma ve anlamsızdır. Fazla seçici, çok nazlı, çok pişkin, çok şımarık, eğer böyle söylemem de bir aykırılık yoksa kendileri pek bir ayırık otu gibidirler.

NATHANIEL

Ne kadar ilgi çekici ve yakışan bir tanımlama. Not etmeliyim.

(Not defterini çıkartır ve not almaya başlar)

HOLOFERNES

Tartıştığı konunun esaslarından çok, dile getirdiği deyimlere önem vermektedir. O tür uydurmasyon tanımlamalardan nefret ederim, böylesine sosyete-dışı, yakıştırmacılara yakın olmaktan her zaman kaçınırım, hele yazım kuralları yani ortografiye karşı gelen yada cehaletleri ile bozan kişilerden çok sıkılırım. Deyimleri söylerken de hep kesiklikler ya da

atlamalara yer veriyor, örneğin şüphe diyeceği yerde "şüb-he" diyor yani yersiz bir "b" ekliyor ya da borç yani b.o.r.ç. deyeceği yerde bir "ğ" ekleyerek "borğç" diyor sanki daha kibar olurmuşçasına. Bütün bunlar çekilir şeyler değildir. Adamın aklından zoru olduğu izlenimini yaratmaktadır. Ne "inteligis domino?" Şaşkın ve delişmen bir kişi.

NATHANIEL

"Laus deo, bone intelligo." Yani Tanrıya şükür anlıyorum, efendim.

HOLOFERNES

"Bone" mi? "Bene" yerine "bone" mi buyurdunuz? Latince-niz biraz şaşkın ama bu kadarı da yeterli sayılabilir.

(*Armado, Moth ve Costard girer*)

NATHANIEL

Videsne quis venit? Yani kim geliyor gördünüz mü?

HOLOFERNES

Video et gaudeo. Gördüm ve memnun oldum.

ARMADO

Beyler-efendiler!

HOLOFERNES

Quare, neymiş, efendiler değil de "beyler-efendikler" ne demek oluyor?

ARMADO

Barışçıl efendiler! Sizinle karşılaşmak bizi memnun etmiştir.

HOLOFERNES

Sanki savaş varmış gibi bir selam tarzı. Garip.

MOTH

(*Costard'a*)

Akşam yemeğinde dillerini çiğnemiş olmalılar, artıkları bize kalmış!

COSTARD (*Moth'a*)

Ah! Onlar pek uzun süredir deyimlerin dilencisi olmuşlardır. Asıl şaştığım bugüne kadar senin efendin nasıl oldu da bir deyim uğruna yutuvermedi seni? Zira sen bir "honorificabilitudinitatibus"tan öte bir şey değilsin. Sen bir yudumda devrilecek bir içki kadehi gibisin.

MOTH

Uslu dur, kadeh zaten devrilmek üzere!

ARMADO (*Holofernes'e*)

Mösyö! Okumanız var mıdır zatîâlinizin?

MOTH

Tabii. Okulda öğrencilerin ensesinde boza pişirir. Sondaki "a"yı kaldırırsan "boz" kalır ki boz ayı olur, tamam mı?

HOLOFERNES

"A"yı kaldırmak "pueritia" yani çocukluktur.

MOTH

"A" yani ayı geri gelince, gördün mü nasıl akıllı?

HOLOFERNES

"Quis? Quis?" Hani harflerden oluşuyordu?

MOTH

Evet altı harfin sonuncusu "z"dir, ya da beşincisi, eğer sayacak olursak harfleri!

HOLOFERNES

Neymiş o, sayabilirim tabii b, o, z –

MOTH

Tamam işte boz ayı oldu. Tamam!

ARMADO

Mediterraneum, yani Akdenizin tuzlu suları adına! Ne tatlı
bir takılma.

Göz açıp kapatıncaya kadar kaydedilen hamleler. Şip-şak!
Tut-kaç!

Ve sonuca varış! Böylesine zekâ oyunlarına bayılırım.

Parlak zekâ buna derim.

MOTH

Bir çocuğun anlattığı – yaşlı adama – hani boynuzlu imiş!

HOLOFERNES

Hangi anlamda? Hangi anlamda?

MOTH

Boynuz ya da boz ayı!

HOLOFERNES

Çocuk gibi konuşma. Külâhını giy, köşede cezaya dur.

MOTH

Külahınızı bana borç verirsiniz, köşede onun içini
doldururum.

"Manu cita" yani hazırdır cevabım her zaman!

COSTARD

Benim de eğer bu dünyada bir yarım penim olsaydı onu sana verirdim, kendine pasta alasın diye. Bir dakika. İşte cebimde duruyor. Senin efendinin verdiği "karşılık", o akılsız cimrinin karşılık anlayışı, kuş beyinli efendi. Ah ne kadar güzel olurdu, sen benim piçim olsaydın. Beni ne mutlu bir baba yapardın kim bilir! Haydi, aslansın sen. Ucu boklu yani "Ad daunghil" yani parmaklarının ucunda olsun her şey.

HOLOFERNES

O! Burnuma yanık Latince kokusu geliyor! "Anguem" yerine "daunghil"!

ARMADO

Bilgiç aydın, sürebilirsin onu. Barbarlar ile bilginler birbirlerinden ayrılmalı. Yüce dağın tepesinde size teslim edilen yavruları yoğurmuyor musunuz siz?

HOLOFERNES

Yani "mons" yani bizim tepe.

ARMADO

Canınızın çektiği gibi, yani dağ ya da tepesinde.

HOLOFERNES

Elbette! Yani "sans" sorun.

ARMADO

Efendim size bildirmekle şeref duymaktayım ki Kral Hazretleri bugünün kalan bölümünde yani bilgisizlerin akşamüzeri dediği zamanda Saygın Prensesi özel çadırlarında en iyi niyetleri ve üstün sevgileri ile şereflendireceklerdir.

HOLOFERNES

Günün kalan bölümü çok yerinde ve güzel geliştirilmiş bir terimdir ve akşam üzeri deyimini yerine kullanılır olması da pek yerinde, iyi seçilmiş ve de anlamlı bir kullanım tarzıdır. Emin olabilirsiniz, efendim, emin olunuz!

ARMADO

Siz de emin olabilirsiniz ki efendim, pek mükemmel bir beyzade olan Kral Hazretleri benim yakınım bulunmaktadır. Aramızda su sızmaz, ama şimdilik geçelim bunu. Sizden rica ediyorum, saygınızı harekete geçiriniz ve başınıza giyiniz saygın şapkanızı. Ve bu arada pek önemli ve üzerinde durulması gereken şeyler varsa da, geçelim yine bunları. Size açıklamam gerekmektedir ki Kral Hazretleri bazı sevinçli anlarında bendenizin omzuna sarılmakta ve benden çıkan her şeyimle oynamakta ve pek saygın elinin işaret parmağı ile parmaklamaktadır, hatta bıyıklarını bile! Yine sevgili dostum, geçelim bütün bunları. Tanrı tanığımdır, size öyküler anlatmıyorum. Haşmetlileri çok önem verdiği pek gizli sırlarını bendenizle, yani Armado'ya, asker, gezgin ve dünyayı tanıyan bu kişi ile paylaşmaktadır. Yine de geçelim şimdi bunu. Bütün bunların hepsinin özü - ve sevgili dostum bunun çok gizli tutulması gerekmektedir - Kral Hazretleri benim, çok güzel ve tatlı Prenses Hazretlerine hoşlanabilecekleri, zevk alıp el çırpabilecekleri bir oyun, bir gösteri, bir seyirlik şey ya da havai fişek düzmemi ya da düzenlememi emir ve de rica etmiş bulunmaktadırlar. Anlayabildiğim ya da bana bildirildiğine göre, Papaz Efendi ile zatîlileri bu tür birden herkesi kahkahalara boğacak ve katılanları sevindirecek olayları gerçekleştirmekte ziyadesi ile usta ve bilgili imişsiniz! İşte, uzun lafın kısası, size verilmesi ya da ulaştırılması gereken bilgiyi ve Kral Hazretlerinin özel ricalarını bu şekilde duyurmuş oluyorum. Hizmetleriniz beklenmektedir.

HOLOFERNES

Efendim, onlara "Dokuz Ermişler"i temsil edip göstereceğiz. Evet, Sir Nathaniel, günün kalan zamanında yani bu akşamüzeri, emir buyrulduğu üzere, Kralımızın arzusu ve bu emri getiren gösterişli saygın efendinin yardımcıları sayesinde hazırlanacak ve güzel Prensese sunulacak en uygun gösteri, hiç şüphe yoktur ki ve de muhakkak ki, "Dokuz Ermiş-

ler" gösterisi olacaktır.

NATHANIEL

Gösteriyi gerçekleştirmek üzere saygın ve yeterli kişileri nereden bulacağız?

HOLOFERNES

Joshua'yı zatiâllileri, bu saygın beyefendi ise Judas Maccabaeus'u, bu boylu boslu efendi de gelişmiş baldır ve bacakları dolayısı ile Muhteşem Pompey'i, bu genç oğlan ise Herkül's'i canlandırabilir.

ARMADO

Afınıza sığınırım efendim, bir hata oluştu sanırım. Bu oğlan o saygın kişinin baş parmağı bile olamaz. Herkül's'in sopası boyunda bile değildir, bizim Moth!

HOLOFERNES

İzin verir misiniz, efendim? O, Herkül's'in çocukluğunu temsil edecektir. Sahneye girişi ve orada yapacağı iş sadece yılanı boğmaktan ibaret olacaktır. Devamı açısından bendeniz bir açıklama bulacağımdan eminim.

MOTH

Aman ne dahiyane bir buluş! Seyirciler ıslıklarsa o zaman "Aferin Herkül's yılanı boğdun," diye sesleneceksiniz ve böylece özürlü gösterilemeyecek bir işe özür bulmuş olacaksınız, öyle mi?

ARMADO

Ya geri kalan saygın kişileri kim sahneleyecek?

HOLOFERNES

Üç ayrı rolü ben üstlenirim.

MOTH

Üç kere kutlanılacak bir girişim!

ARMADO

Size bir şey söyleyebilir miyim?

HOLOFERNES

Kulağım emrinizdedir.

ARMADO

Eğer bu yeterli görülmeyecek olursa, rica ederim, ardından

başka bir eğlence düzenlenmelidir derim.

HOLOFERNES

Hey, benim iyi adamım Dull, açsana ağzını, deminden beri bir tek söz bile etmedin.

DULL

Tek bir sözünüzü anlamadım ki.

HOLOFERNES

Olsun, haydi sizi de oynatacağız.

DULL

Belki bir dansa katılabilirim ya da daha iyisi halk dansları yapacaklara darbuka çalarak refakat edebilirim ve onları coştururum.

HOLOFERNES

İyi kalpli Dull, dostumuz Dull, haydi geliniz hep birlikte oyunlarımızın hazırlığına girişelim. *(Hepsi çıkar)*

Sahne 2

(Prences, Rosaline, Maria ve Katherine girerler)

PRENCES

Sevgili Hanımlar, eğer bu armağanların ardı arkası kesilmez ise

Buradan oldukça zengin olarak ayrılacağız gibi görünüyor. Bakın âşık Kral'dan bana nasıl bir armağan geldi:

Zümrütlerle çerçevelenmiş, içinde resim bulunan bir broş!

ROSALINE

Madam, armağanın yanında başka bir şey de yok mu idi?

PRENCES

Sadece şu mektup ilişik idi. Bir sayfaya sıkışabilecek

Aşka dair ne kadar deyim var ise arkalı önlü yazılmış, sayfa

Öylesine dolmuş ki, mühür ve kırmızı mum

Cüpid'in üstüne basılmak zorunda kalınmış!

ROSALINE

Mührünü basmayı adet edinmiş bir çocuk gibi, o kişi,

Zaten dünya kurulu beri çocukluğundan kurtulamamıştır.

KATHERINE

Öyle ya! Aslında boynundan asılmaya layık bir hapis kaçıru!

ROSALINE

Sizin ona yakınlık duymanız olası değildir. Kız kardeşinizin
Ölümüne neden olmadı mı?

KATHERINE

Doğrudur, onun yüzünden melankoliye kapıldı benzi soldu ve
Sonunda üzüntüsünden verdi son nefesini. Oysa sizin gibi
olayları

Hafife almasını bilse, oynak ve rahat bir ruha sahip olsa idi
Her halde çok yaşlanana kadar sürdürürdü yaşamını.

Tıpkı, sizin gibi,

Hafif meşreplikten ayrılmadıkça ömrünüz uzun olacaktır.

ROSALINE

Benim sevimli maymunum; şu "hafif" teriminin arkasında
Saklanan ağır anlam nedir, açıklar mısın?

KATHERINE

Esmer bir güzelin doğal hafifliği demek istedim.

ROSALINE

Az daha açman gerekir bu "esmerin hafifliğini".

KATHERINE

Mum gibi söndürürsen kaybedersin esmerin karanlığını,
Bu nedenle burada kapatalım bu esmerlik tartışmasını.

ROSALINE

Şu hale bakın. Yakışır mı hemen yorgan altına saklanmak!

KATHERINE

Sanki sen ne yapardın, kendin de hafif meşrep değil misin?

ROSALINE

Öyle ya, senin ağırlığının yanında ben hafif kalırım.

KATHERINE

Ağırlığım mı, yani şişman sayıp boşlar mısın beni?

ROSALINE

Ne güzel dedin, geçmiş geçmiştir, fark etmez şişman zayıf.

PRENSES

Atışmalarınız güzeldi ama bu kadar yeter. Karşılıklı

Zekâ yarışması. Yine de Rosaline sana da bir şeyler
Geldi değil mi? Kim yollamış ve ne göndermiş, açıklasana.

ROSALINE

Sizin bilmenizi isterdim zaten. Benim yüzüm de sizinki
Kadar güzel olsa idi benzer değerde armağan alırdım.
Yine de şuna tanık olun, ayrıca uzun bir şiir de aldım.
Yazarı BİRON'ye borçluyum bu uzun mısraları:
Hem kafiyeleri hem de vezinleri doğru ama pek uzun
Ve ona göre yeryüzünde gezinen bir peri kızımıyım
Ve binlerce güzelden güzeldim. Ayrıca kalemi ile
Benim resmimi de canlandırmış mektubunda.

PRENSES

Nasıl, benzetmiş mi bari?

ROSALINE

Övgülerinden çok mürekkebinin rengi ile.

PRENSES

Kara mürekkep ile esmer güzeli tanımlanmış demek. Güzel.

KATHERINE

"B" harfiyle başlayan karanlığın gölgesi olmalı.

ROSALINE

Kaşık düşmanı gibi kalem düşmanı, öyle mi? Sana borçlu
Kalmaya niyetli değilim. Kızıl mürekkebin yazıldığı
O delikli yüzüne baksana sen bir kere!

PRENSES

Beğenmedim bu çekişmeyi. Hırçınlıklar yakışmıyor sizlere.
Yine de Katherine sana ne geldi bakalım soylu Dumain'den?

KATHERINE

Madam bu eldiven geldi.

PRENSES

Eşini yollamamış mı?

KATHERINE

Yolladı efendim ve ayrıca binlerce
Mısra oluşturan âşıkane manzumeler!
Son derecede basit ve dümdüz kafiyeli
Aşk konusunda hep bilinen şeylerden ibaret.

MARIA

Longaville'den de bana bu yazı ve bu inciler geldi.
Mısraların boyu gerdanlığın boyunu kat kat aşmaktadır.

PRENSES

Sana katılıyorum. Şiir kısa olsaydı da
Gerdanlık uzun olsaydı daha iyi olurdu, değil mi?

MARIA

Doğru dediniz, aksi halde kollarım bağlanmış olurdu.

PRENSES

Bize âşık olanlar ile böyle eğlenmemiz doğru mu?

ROSALINE

Kendilerini böylesine küçük düşürmeselerdi!
Ayrılmadan buradan o Browne'ye dersini vereceğim.
Öğrendim ya bir kere bana tutulmuş olduğunu
Yalvartacağım artık onu, yerlerde süründüreceğim,
Aklını başından alacağım, nöbet tutturacağım kapımda
Tüm vaktini adıma anlamsız kafiyeler düzmekle geçirecek
Tüm çabaları benim uğruma olmaktan öteye gidemeyecek
Aşağılanmaya öylesine alıştıracağım ki onu, şakalarımın
Gurur duyar hale gelecek, pokerde üç asım varmış gibi
Yapacağım ve blöfümü her zaman yutacak, oynacağım
Haline gelecek benim ve ben de onun alınyazısı olacağım.

PRENSES

Kurtuluşu yoktur aklın bir kez dönüşünce akılsızlığa
Aşkın ağına düşen bulamaz hiçbir çıkış yolu, akıl ile
Gelişmiş akılsızlığın ne görülmüş eğitimden ne de
Aklın yol göstermesinden yararı olamaz, gelin görün ki
Akıl ile kurtaramaz kendini aklın akılsızlığından.

ROSALINE

Dolanınca damarlarda delikanlılığın yakıcı ateşi
Kolayca çevrilir vakar, kötü niyetli avareliğe.

MARIA

İçine düştüğü saçmalıkları mantıklı göstermeye çalışır
Aptala dönmüş bilgili adamın aklı, zira tüm bilgisini
İçine düştüğü saçmalığı mantıklı göstermeye çabalar.

(Boyut girer)

PRENSES

Boyut geliyor, yüzünden belli, eğleneceğiz.

BOYUT

Ah! Katılacağım gülmekten. Prenses hazretleri neredeler?

PRENSES

Ne haberler var, Boyut?

BOYUT

Hazır olmalısınız Madam, hazırlanmalısınız.

Haydi kızlar, silah başına! Hepinizin selameti

Saldırıya uğramak üzeredir. Gösterişin ardına

Saklanmış aşk sizlere tecavüz niyetindedir.

Aklınızı başınıza toplayın ve savunmaya hazırlanın

Yoksa korkaklar gibi terk etmelisiniz savaş alanını.

PRENSES

Aziz Cupid saldıracak Aziz Denis'in üzerine, öyle mi?

Bize karşı aşk silahını kullanacaklar - Açıkla sevimli casus.

BOYUT

Ulu bir çınarın gölgesinde uzanıp yarım saat kadar

Uyuklamaya niyet etmişim ki, birden yapmayı

Umduğum istirahat bozuluverdi. Gölgesine uzandığım

Ağaca doğru gelmekteydi Kral ile arkadaşları,

Hemen çekildim yakın çalıların arkasına ve

Can kulağı ile dinledim aralarında konuştuklarını

Şimdi tekrarlayacağım size neler dediklerini

Birazdan kılık değiştirmiş olarak gelecekler buraya

Öncüleri de cin akıllı bir oğlan olacak, bir güzel

Ezberlettiler o oğlana açılış konuşmasını ve

Sözlerini nasıl dile getireceğini öğrettiler

"Şöyle duracaksın karşılarında ve şöyle sesleneceksin!"

Ve kuşkuları dinene kadar tekrarlattılar ona, ne olsa

Bir Prenses'in huzurunda ürkmesinden korkuyorlardı.

"Karşında bir Melek göreceksin ancak hiç korkusuz

Konuşmanı açıklıkla yapmalısın," dedi ona Kral.

Yaramaz oğlan da "Melekler kötü olmaz ki, Şeytanla

Karşılaşacak olsaydım o zaman korkmam gerekirdi,"
 Diye yanıtladı onu. Bunun üzerine hepsi güldü ve
 Sırtını sıvazladılar oğlanın ve zaten şımarık olan
 Oğlanı büsbütün şımarttılar. Biri ellerini ovuşturdu,
 Sırıttı ve haykırdı: "Bundan güzel bir açılış konuşmasının
 Hiç yazılmamış olduğuna ben eminim, bu dünyada."
 Bir diğeri de parmaklarını şakırdattı ve "Haydi
 Elbette kavuşacağız amacımıza, ne olursa olsun," dedi.
 Üçüncüsü de horozlandı ve "Her şey tamam" diye kükredi.
 Dördüncüsü de dönmek isterken topuğunun üstünde
 tökezlendi.

Böylece hepsi öyle ölçüsüzce gülmeye kapıldılar ki gözlerinden
 Akan yaşlar bile bu akılsızca eğlenmelerini önleyemedi
 Ve hepsi katılarak yuvarlanır oldu toprakta ve yerlerde.

PRENSES

İyi de, ziyaretimize mi geliyor bunlar?

BOYET

Evet, öyle. Ziyaretinize geliyorlar ancak
 Kılık değiştirecekler ve Moskovalılar ya da
 Sanırım Ruslar olarak gelecekler yanınıza.
 Amaçları konuşmak, dans etmek ve korta yapmak.
 Her biri ilgilendiği hanımın yanına yaklaşacak
 Ve göndermiş oldukları armağanlar sayesinde
 Belirleyecekler onların kim olduklarını.

PRENSES

Demek niyetleri böyle, öyle mi? Zora koşalım beyzadeleri
 Madem öyle, hemen biz hanımlar da maske takalım
 Ve ne olursa olsun hiçbirine yüz vermeyelim
 Ve maskelerimizi çıkartmayalım ki göremesinler yüzümüzü
 Al bakalım Rosaline sen tak bu armağanı
 Böylece Kral sana açmak zorunda kalsın kalbini,
 Evet, al şunu sevgili kızım ve ver seninkini bana,
 Böylece Biron de beni sansın Rosaline.
 Değiştirin sizlerde armağanlarınızı böylece
 Sizi sevenler de karıştırsın bunlara bakarak kimliğinizi!

ROSALINE

Tamam. En görünür şekilde sergilemeliyiz armağanları.

KATHERINE

Hepsi iyi de, nedir amacımız bu değiş tokuştan?

PRENSES

Amacımız onların oyununu tersine çevirmek

Bu işi oyun ve eğlence olsun diye yapmaktalar.

Benim de amacım onlarla eğlenmek

Aşka değişik yaklaşımlarını yanlış kişilere

Açacaklar ve böylece yapacakları itirafları

Daha sonra yüzlerimiz açıkken karşılaştığımızda

Yüzleyeceğiz onları ve eğleneceğiz şaşkınlıkları ile!

ROSALINE

Ya dans etmek isterlerse? Dans edelim mi onlarla?

PRENSES

Hayır. Ölsek de kaldırmamalıyız ayaklarımızı yerden

Yazılı tiradlarına da hiç yüz vermemeliyiz.

Ve onlar konuşurken hep sırtımızı dönmeliyiz.

BOYET

Böylesine bir hakaret yüreklerine iner onların

Ezberlediklerini bile unuturlar bu şekilde.

PRENSES

Özellikle öyle yapacağız. Hiç şaşırmam ki

Onlar da şaşıracaklardır ne diyeceklerini

Alaya karşı alaydan etkili bir alay yolu olamaz

Onların bize yapmak istediklerini biz yapacağız

Böylece alaya uğratacaklarını umdukları bizler

Onları almış olacağız tam anlamı ile alaya.

(Borazanlar çalar)

BOYET

İşte çalıyor borazanlar. Maskelenin sizler de, maskeliler

geliyor.

(Hepsi maske takmış olan Soylular ve Moth girer)

MOTH

Hepinizi selamlıyoruz, dünyanın güzellik zenginleri.

BOYET

Güzellikleri taktıkları tafta maskelerden aşağı değildir.

MOTH

En güzel hanımlardan oluşan bu grup

(Hanımlar hep birden ona arkalarını dönerler)

Ki yapacağım konuşmaya – sırtlarını dönmüşlerdir

BİRON

Sırtlarını değil yüzlerini diyecektin.

MOTH

Ki konuşmama yüzlerini dönmüşlerdir,

Bunun dışında –

BOYET

Tamam. Şimdi oldu. Dışında kaldın işte!

MOTH

Dışında kalınca sizin yakın ilginizin

Ey güzeller, önce kabul buyurmazsanız –

BİRON

Ah! Akılsız oğlan. Kabul buyurursanız diyecektin.

MOTH

Eğer kabul buyurursanız yaşlı gözlerimizin

Sizin güzel gözlerinize uzanan yakarılarını -

BOYET

Bu dediğini kabul etmeyeceklerdir,

Gözlerimizin yaşını sunuyoruz demeliydin.

MOTH

Zaten beni dinledikleri yok – gitsem daha iyi!

BİRON

Bu muydu senin kıvrak zekân, yıkıl karşımdan, akılsız.

(Moth çıkar)

ROSALINE

Ne arıyor bu yabancılar, Boyet öğrensene maksatlarını,

Eğer bizim dilimizde konuşacaklarsa aralarından birinin

Bize maksatlarını açıklaması yerinde olurdu.

Böylece anlamış olurduk ne amaçla geldiklerini.

BOYET

Prencesimizden ne istiyorsunuz?

BROWNE

Sağlığını ve bir de huzuruna kabul edilmemizi.

ROSALINE

Ne diyorlar, neymiş maksatları?

BOYET

Sağlığını dilerler ve huzura kabul edilmelerini isterlermiş,
efendim.

ROSALINE

İyi öyle ise. Zaten huzura geldiler. Artık gidebilirler.

BOYET

Zaten huzura geldiğinize göre artık gidebilirsiniz diyorlar.

KRAL

Lütfen anlatınız kendilerine ki şu çayırda, huzurlarında biraz
vakit

Geçirmek umudu ile pek uzak yoldan gelmiş bulunuyoruz.

BOYET

Söylediklerine göre bu çayırda sizin huzurunuzda biraz vakit
geçirmek

Umudu ile çok uzak yollardan gelmişlermiş.

ROSALINE

İnanmıyorum! Sorun bakalım uzak yolun ölçüsü nedir?

Adımlarla ölçüldüğüne göre huzurumuza gelene dek

Kaç adım atmışlar, yürüyen bunu bilir değil mi?

BOYET

Eğer buyurduğunuz gibi huzurlarında vakit geçirmek

Üzere çok uzak yoldan gelmiş iseniz, adımladığınız

Yolun kaç adım tuttuğunu bilmek ister Prencesimiz.

BİRON

Anlatınız kendilerine yolun uzunluğu kalp ağrılarımızla
ölçülür.

BOYET

Kendileri söylediklerinizi duymuş olmalılar.

ROSALINE

Ölçüsü olmak gerek, kalp ağrılarının da

Hafif mi, ağır mı, acaba uzak yolların gidilmesini
Ölçmeye yarar mı ?

BIRON

Olamaz, sizin uğrunuzda katlanacağımız zahmetlerin
Ölçüsü. Bağlılığımız öylesine güçlü ve zengindir ki
Yaptıklarımızı yerine getirir, hesabını tutmayız, sadece
Siz bize güzel yüzünüzü gösteriniz ki Tanrıdan yoksun
Vahşiler gibi tapınalım sizlere.

ROSALINE

Benim yüzüm mehtap gibi, üstelik ay tülü var.

KRAL

Ne mutludur o ay tülü ki çevrenizdedir
Güzel mehtap, izin ver çevrende yakaran biz yıldızlara
Kaldır tülünü de yaşlı gözlerimiz boğulsun sevince.

ROSALINE

Yakarmayın boş yere, daha önemli şeyler olmalı
Yakarmak için, boştur mehtabın sudaki aksi.

KRAL

Peki, siz de bana uyun ve yer değiştirelim, izin verin
Yakarmamı bir dansa dönüştürmek için yapmış olayım.

ROSALINE

Müzik çalsın öyle ise. Ama hemen, derhal başlasın.
Hâlâ başlamadılar çalmaya

(Müzik başlar)

Hayır. Dans yok! Mehtap gibi değişirim ben hemen!

KRAL

Danstan vazgeçtiniz öyle mi, bu değişimin nedeni ne ola?

ROSALINE

Sizin gördüğünüz dolun aydı, şimdi hilale dönüştü.

KRAL

Yine de ay sayılmaz mı, ben de onun kavalyesi, bakın
Hâlâ çalışıyor müzik, ayaklarımızı oynatabiliriz, değil mi?

ROSALINE

Kulaklarımızla dinleyelim, daha iyi olur.

KRAL

İyi de bacaklar katılmadan olmaz ki!

ROSALINE

Yabancılar olarak ve ansızın geldiniz buraya
Size kibarlık göstermeme bu nedenle gerek yoktur.
Dansı kabul etmiyoruz. Tutunuz elimizi.

KRAL

Böyle ise el vermenizin nedeni nedir?

ROSALINE

Dostça ayrılalım diye. Bir reverans yeterli
Olmalı ve bitsin bu oyun burada.

(Müzik kesilir)

KRAL

İyi de reveransın sonuna varması gerekir değil mi?

ROSALINE

Onun ederine ulaşmış değilsiniz ki daha.

KRAL

Ederini saptamak sizin elinizdedir. Refakatinizin değeri
Nasıl ölçülebilir ki?

ROSALINE

Refakatin değeri sona ermesindedir.

KRAL

Ama böyle de kesilmez ki!

ROSALINE

Ama biz de satılık değiliz ki. Böylece elveda.
Hem aslınıza hem de maskenize elveda diyoruz.

KRAL

Dansa razı değilsiniz, yine de biraz daha konuşsak olmaz mı?

ROSALINE

Ama kalabalıkta olmasın.

KRAL

Buna ben çok sevinirim.

(Kral ile Rosaline gruptan ayrılıp ilerler)

BİRON

Size birkaç söz edebilir miyim, soluk elli güzel hanım?

PRENSES

Bal, süt ve de şeker – işte size üç deyim.

BİRON

Zar atarcasına sıralayalım, biberli bal, tatlı bira
Ve de sıcak şarap, bunlarla yarım düzine deyim
Sunabilirim, atacağım zar tutarsa.

PRENSES

Ekleyince bir daha eder yedi. Böylece elveda size
Zar tutmasını bildiğiniz için oynayamam artık sizinle.

BİRON

Bir sözüm olacak ama gizli.

PRENSES

Tatlı olmasın da.

BİRON

Yüreğimi yaktı bu sözünüz.

PRENSES

Yanık mı, Yürek mi?

BİRON

Bir arada yürüsek derim.

(Prenses ile Biron gruptan ayrılıp yürürler)

DUMAINE

Size bir şey söylememe izin verir misiniz?

MARIA

Söyle bakalım.

DUMAINE

Güzel hanımefendi –

MARIA

Öyle mi dersiniz, güzel beyefendi

Dediğiniz güzel hanımın karşılığı olsun.

DUMAINE

Nasıl hoşunuza giderse, daha ötesini

Aramızda konuşalım, olur mu?

(Maria ile Dumaine kendi aralarında konuşmalarını sürdürür)

KATHERINE

Ne o, maskeniz konuşmanıza mani mi oluyor?

LONGAVILLE

Bunu neden sorduğunuzu biliyorum, hanımefendi.

KATHERINE

O sizin nedeniniz olmalı, merakla bekliyorum, efendim.

LONGAVILLE

Maskenizin altında ikinci bir diliniz var

Ve bu nedenle benim maskem dilsiz kalıyor.

KATHERINE

Felemenkliler "buzağı" derlermiş. Buzağı, dana sayılmaz mı?

LONGAVILLE

Buzağı mı, güzel hanımefendi,

KATHERINE

Hayır danadır güzel Lordum.

LONGAVILLE

Gelin ayıralım bu sözü.

KATHERINE

Hayır sizin bir bölümünüz olmayı kabul edemem.

Hepsini alıp emzirirseniz belki olur bir öküz.

LONGAVILLE

Bakın, bu kaba şakalarınızla nasıl boynuzluyorsunuz

Kendinizi uslu hanımefendi, ne işiniz var boynuzlarla.

KATHERINE

Öyle ise boynuzlarınız büyümeden buzağı iken ölmelisiniz.

LONGAVILLE

Ölmeden önce sizinle özel olarak konuşabilir miyiz?

KATHERINE

O zaman alçak sesle böğürmeli ki kasaplar duymasın.

(Katherine ile Longaville gruptan ayrılıp yürürler)

BOYET

Nasıl gözle görülemez ise usturanın keskin kenarı

Bu kızların dilleri de öylesine keskinmiş,

Görünmeyen kılırları bile kesiyor onların dili

Anlamı anlaşılmasa bile öylesine kesici

Onların konuşmaları. Gururlarının kanatları

Her şeyden hızlıdır, oktan, kurşundan, havadan

Hatta düşünce ya da rüzgârdan da hızlı.

ROSALINE

Bir kelime daha olmaz. Haydi kızlar, ayrılıyoruz.

BİRON

Tanrı adına, sadece alaya alındık, kuru kuruya!

KRAL

Elveda çılgın bakireler, sizinle aşık atılmıyor.

(Kral, Lordlar ve yanlarındakiler çıkar)

PRENSES

Yirmi kere elveda, donmuş Moskovalılar!

Bunlar mıymış, bu kadar lafları edilen parlak zekâlar ?

BOYET

Sizin güzel nefesleriniz onların mumlarını söndürüverdi.

ROSALINE

Onların zekâları yağ bağlamış, şişman şişman beyler.

PRENSES

Krallığa yakışmayan bir zekâ fukaralığı izledik.

Sizce bu gece intihar etseler yerinde olmaz mı?

Ya da bir daha maske takmamaya yemin etseler;

Şu Biron iyice şaşırmıştı kendini.

ROSALINE

Hepsi acınacak hallerdeydi.

Kral hoş bir söz işitmek için ağlayacak hale geldi.

PRENSES

Biron'de akla hayale sığmaz laflar etti.

MARIA

Dumaine ve kılıcı topluca emrimde idi, ama

Ucunu bağlamalısın deyince dili tutuluverdi.

KATHERINE

Lord Longaville benim kalbini çaldığımı söyledi

Ardından bana ne dedi beğenirsin?

PRENSES

İçim geçiyor demesin?

KATHERINE

İnanır mısınız, öyle dedi!

PRENSES

Haydi oradan, bunlar hasta olmalı.

ROSALINE

Çırak çocuklar bile bunlardan akıllıdır,
Biliyor musunuz, Kral bana sadakat yemini verdi.

PRENSES

Aceleci BIRON de bana yemin etti.

KATHERINE

Longaville de bana hizmet etmek üzere
Gelmiş bu dünyaya!

MARIA

Dumaine de benimmiş, çamın sakızı gibi.

BOYET

Madam ve sevgili hanımlar, dinleyin beni:
Kısa sürede geri geleceklerdir kendileri olarak
Zira bu kadar ağır bir yenilgiyi kolayına
Kabul etmek istemeyeceklerdir.

PRENSES

Geri gelirler mi dersin?

BOYET

Geleceklerdir, geleceklerdir, Tanrı sizi inandırсын
Onlar aldıkları dersle serseme dönmüşken siz sevinçle
Sıçrayın ve hediyeleri değiştirerek geldiklerinde
Onlara kokulu güller gibi yanaşmayı deneyin.

PRENSES

Nasıl kokulu, nasıl gül, açıklamalısınız!

BOYET

Maskeli hanımlar açılmamış goncalardır,
Maskeler açılınca gül açılmış olacaktır böylece
Melekler çıkar ortaya ya da kokular sarar etrafı.

PRENSES

Nasıl karar vermeliyiz. Ne karışık iş?
Kendileri olarak gelip de aşklarını ilan ederlerse?

ROSALINE

Sayın Madam, sözüme değer verirsiniz eğer,

Derim ki maskeli olduğumuz gibi onlarla alay
Etmeyi sürdürmeliyiz. Onlara diyelim ki bir kısım
Deliler geldi, Moskovalılar gibi giyinmişlerdi ve
Bir türlü akıl erdiremedik bu kadar budalaca makyaj
Ve saçma sapan öykülerle ve budalaca mısralarla
Kimler bizi aptal yerine koymaya kalkıştı
Anlayamadık ne kadar uğraştıksa da!

BOYET

Hanımlar geri çekilin. Kahramanlarımız gelmek üzereler.

PRENSES

Çabuk çadırlarımıza çekilelim, kaçan yavru geyikler örneği.
(Prenses ile birlikte hepsi sahneden çıkar.

Kral, Biron, Longaville ve Dumain kendi giysileri ile gelirler)

KRAL

Sayın Lordum, Tanrı sizi korusun.

Prenses hazretleri neredeler acaba?

BOYET

Çadırlarına çekildiler. Majestelerinin emirleri ne olur
Gidip bildireyim kendilerine.

KRAL

Biraz konuşmak için onu görmek isterdim.

BOYET

Hemen gidiyorum, onun da görüşmek isteyeceğinden emi-
nim efendim.

BİRON

Bu adam danları kapalı güvercin gibi laf yetiştirmekte pek usta
Her söyleneni yinelemekten de hiç kaçınmıyor, maşallah.
Zekâ oyunlarının perakendecisi ve mallarını her fırsatta
Düğün, davet, dernek, nişan bakmadan pazarlamakta
Oysa Tanrı tanıgım olsun, bizim gibi toptancılar
Bilgimizi göstermede onun kadar başarılı olamıyoruz.
Bu delikanlı genç hanımları alıverir avucunun içine,
Adem olsaydı adı, Havva anamızı kandırırdı mutlaka.
Nezakette üstüne yok, isterse kekeler de, kibarlıktan
Kendi elini öperek saygısını sergiliyor, hiç çekinmeden.

Bu adam terbiyeli maymun, Bay Saygın ve üstelik
Zar oynarken bile zarlara küfür yerine rica ediyor.
Şarkı da çağırıyor, sesi de yatkın ve çok güzel adap biliyor
Karşılarken misafirleri. Hanımlar ondan çok memnun
kalmakta

Ve üzerine bastığı merdivenin basamakları bile ona hayran.
O öylesine bir gonca ki her koklayana açılır,
Dişleri balina kemiğinden kesilmiş gibi bembeyazdır
Ve ona borçlu kalmaktan kaçınan beyzadeler
Kendisini Baldilli Boyet diye tanımlamaktadır

KRAL

Dilinden tüyler bitsin umarım, o adam bizim
Armado'nun uşağını aratmıyor gevezelikte.

*(Prenses, Rosaline, Maria, Katherine maskesiz ve Boyet gelir-
ler)*

BİRON

İşte geliyor. Tek temsilcisi zarafetin! Gösterene kadar
Bu adam, en güzel örneğini, nerede idi acaba zarafet?

KRAL

Güzel madam, günün bu güzel saatinde, saygılar.

PRENSES

Güzellik ile saygı, yakışır mı acaba biri öbürüne?

KRAL

Sözlerimi olumlu şekilde kabul ediniz, lütfen.

PRENSES

Öyle ise iznilisiniz. Daha hoş sözler getirin dile.

KRAL

Ziyaretinize geldik ve şimdi sizi saraya

Davet etmek istiyorum, izin verirsiniz.

PRENSES

Bu çayır yeterlidir bendenize ve bozmayın siz de yeminizi.
Sözünden dönenlerden ne Tanrı hoşlanır, ne de ben.

KRAL

İtham etmemelisiniz beni, sizin sebep olduğunuz bir olay için;
Gözlerinizin güzelliği neden olmuştur, yeminimi bozmama.

PRENSES

Büyü deyimini büyücülükle mi karıştırdınız yoksa!
 Erkeklerin sadakatini bozmamalı hiçbir büyü.
 Nefes değmemiş manolya gibi saf ve lekesiz
 Bekâretim üzerine yemin ederim ki her türlü
 Eziyete katlanırım da sarayınıza adım atmayı
 Hiçbir şekilde kabul edemem bu durumda.
 Namus adına edilmiş bir yemini, verilmiş sözü,
 Bozmaya hiçbir neden razı edemez beni.

KRAL

Ah! Çok mahcup olduk size karşı. Yalnız kaldınız
 Bu çayırılık yerde, gelen ya da gideniniz olmadan.

PRENSES

Öyle demeyin Lordum. Hiç de öyle olmadı.
 Çok güzel vakit geçirdik ve çok eğlendik.
 Bir grup Rus erkeği az önce ayrıldı yanımızdan.

KRAL

Kimmiş onlar? Ruslar mı buyurdunuz?

PRENSES

Evet Lordum. Çok yakışıklı ve gösterişli idiler.

ROSALINE

Madam, neden doğruyu söylemiyorsunuz? Hayır Lordum,
 Nezaketi gereği açıklamak istemedi PRENSES ve
 Üstü kapalı geçti değersiz saydığı olayları.
 Evet, biz dördümüzün yanına az önce, Rus giysileri
 İçinde dört beyzade geldi ve yanımızda bir saate yakın
 Kaldılar. Her biri birçok şey getirdi dile. İtiraf etmeliyim ki
 Lordum, bir tanesi bile hoşumuza gidecek tek şey söylemedi.
 Aptaldılar demek istemem ama su içer susayınca aptallar da

BİRÖN

Bu şakanız biraz kuru geldi bana. Sevgili güzel hanım
 Çevirir sizin zekânuz akıllıyı aptala. Bakınca yüzünüze
 Güneşe bakmış gibi kamaşıyor sizi görmek isteyen gözlerim,
 Göğün parlak ateşiymiş gibi baktığım, körleşiyorum.
 Sizin doğal kabiliyetiniz o kadar çok yönlü ki sizin elinizde

Akıllı şeyler akılsıza, zenginler de fakire dönebiliyor.

ROSALINE

Öyleyse siz akıllı ve zenginsiniz, oysa benim gözümde –

BİRON

Akılsız ve fakir görünüyor olmalıyım.

ROSALINE

Ama böyle sözümü kesmekle, kendiniz

Size uygun olanı seçmiş bulundunuz!

BİRON

Ah! Ben sizinim, tüm varlığımla.

ROSALINE

Tüm akılsızlıklarınızla birlikte, öyle mi?

BİRON

Neyim varsa razıyım vermeye, daha azı olamaz.

ROSALINE

Siz hangi maskeyi takmıştınız yüzünüze?

BİRON

Ne maskesi, ne zaman, nerede? Nerden çıktı bu soru?

ROSALINE

Az önceydi, burada, o hiç gereksiz maske ki

Aslında çirkin olanı saklayıp güzeli çıkardı ortaya.

KRAL

Ah! Tanınmışız. Kurtulamayız artık alaylarından.

DUMAINE

Bari itiraf edelim ve işi şakaya dökmeye çalışalım.

PRENSES

Şaşırdınız mı Haşmetlim, neden asıldı yüzünüz?

ROSALINE

Yardım edin, koltuk verin, ne kadar soldunuz,

Deniz tutmuş olmasın Moskova yolculuğunuzda!

BİRON

Aydan inen taun yağar sahtekârın üzerine,

Bronzdan bile olsa hangi yüz dayanır buna?

İşte karşınızdayım, küçük hanım, oklayın beni

Aşağılayarak zıpkınlayın, çevirin şaşkına küçümseyerek,

Keskin zekânızla doğrayın kabalığımı,
 Ayırın beni küçük parçalara yırtıcı gururunuzla,
 Bir daha kalkışmayacağım sizinle dans etmeye
 Bir daha giymeyeceğim üstüme Rus giysilerini
 Bir daha güvenmeyeceğim yazılmış güzellemelere
 Bir daha kanmam okul çocuklarının düzensiz dillerine
 Bir daha yaklaşmam maske ile sevgilimin yanına
 Bir daha etmem aşkımı ilan saz şairlerinin kör kafiyeleleri ile
 Ne taftaya işlenmiş deyimler, ne seçme ipekli sözler
 Ne cansız şekiller, ne üç katlı benzetmeler –
 Hayır, bitti artık hepsi benim için.
 Sıcak yazın böcekleri sokup çürüttü tüm gururumu!
 Ve işte şu beyaz eldiven üzerine yemin ediyorum
 Beyaz eldiveni giymiş o güzel el üzerine, Tanrı korusun,
 Bundan böyle aşkımı dilenmek yolunda yetineceğim.
 Sade ve doğru "Evet" ve namuslu "Hayır"lar ile.
 Ve işte bir daha güzel kız, Tanrı adına,
 Size olan aşkım mutlaktır ve hiç eksiği yoktur.

ROSALINE

Hiç mi yok, hiç eksiği yok mu, dikkat buyurun!

BİRÖN

Doğuştan kalma bir hınç alma özelliğim vardır
 Tahammül gösterin, ben hasta sayılırım. Zamanla
 Geçecektir kızgınlığım. Hele bir durup düşünelim,
 Şu üçünün göğüslerine birer hafta asalım, üstünde
 "Tanrı korusun onları" yazılı olsun, zira hepsi
 Zebunu olmuştur aynı hastalığın, yaralıdır kalpleri
 Gözlerinizden sirayet etmiştir bu hastalık onlara,
 Vurulmuştur bu Lordlar ancak sizler de suçsuz
 Sayılamazsınız, zira taşımaktasınız armağanlarını.

ROSALINE

Olmaz, armağanı vereni bağlamaz hiçbir şey.

BİRÖN

Bağımsızlığımız kayboldu, esiriniz olmuş sayılırız.

ROSALINE

Bu doğru değil, nasıl bağımsızlıktan söz edersiniz
Karşımıza geçmiş bağımlılık talep ederken?

BİRON

Yeter. Artık sizinle baş edemem.

ROSALINE

Dileğim yerine gelirse ben de öyle yapacağım.

BİRON (*Öbür Lordlara doğru*)

Ben artık pes ediyorum. Herkes kendi başının çaresine baksın.

KRAL

Güzel hanımefendi, yapmış olduğumuz kabalıktan
Affımızı sağlayacak bir yol gösterebilir misiniz bize?

PRENSES

En doğru yol açık olmaktır. Az önce
Buraya gelenler sizler değil miydiniz?

KRAL

Evet, madam, bendim.

PRENSES

Ve ne yaptığının farkında idiniz, öyle değil mi?

KRAL

Öyledir, güzel hanım.

PRENSES

Burada bulunduğunuz sırada neler fısıldadınız
Birlikte olduğunuz hanımın kulağına?

KRAL

Onu dünyanın en üstünde gördüğümü söyledim.

PRENSES

Şimdi o buna karşı çıkarsa onu yalanlar mısınız?

KRAL

Namusum üzerine söz veririm. Hayır.

PRENSES

Aman durun, acele etmeyin. Bir kere bozdunuz
Yemininizi, şimdi yemin etmekte acele buyurmayın.

KRAL

Şimdi verdiğim sözden dönersem aşağılayın o zaman beni.

PRENSES

Tamam. Öyle ise sözünüzde durmalısınız. Rosaline Seninle konuşan Moskovalı neler fısıldadı kulağına?

ROSALINE

Madam, kendisi bana beni her şeyden değerli saydığını Gözlerini benden ayıramadığını ve yemin verdi ki Ona varmayı kabul edersem benimle evleneceğini Ya da ölünceye kadar bekâr kalacağını söyledi.

PRENSES

Tanrı mutlu eylesin bu mutlu çifti. Bu sözünün eri Lord şimdi sizinle evlenecek demektir.

KRAL

Ne demek oluyor bu, Madam? Canım çıksın, yemin Ederim, ben bu hanıma evlenme teklifi yapmadım.

ROSALINE

Bal gibi yaptınız o teklifi ve bunu açıkça kanıtlamak üzere Bana bu armağanı verdiniz, değil mi, isterseniz geri vereyim!

KRAL

Yemin ederim, ben onu PRENSES'e vermiştim. Yakasına taktığı o mücevherden tanımıştım ben onu!

PRENSES

Özür diliyorum efendim ama bu takıyı o takmıştı Ve kendisine teşekkür borçluyum, Lord Biron de Bana, Efendim, beni mi yoksa incilerinizi mi geri alacaksınız?

BİRON

Vazgeçtim hepsinden. Ne birini ne de ötekini isterim. Oyununuzu anladım nihayet, bilinçli olarak ve bizim Ne amaçla geldiğimizi nasılsa önceden öğrenmiştiniz. Böylece ziyaretimizi bir Noel eğlencesine çevirmek, Bir tür gevezelik, yaltaklanma, biraz da kaçıklık, Uydurmasyon öyküler, bir kaşık düşmanı ya da içine Düştüğü hali bilse de yılışmaktan vazgeçemeyen Zavallılar haline sokarak, siz hanımefendilerin eğlencesi Olmamızı sağlamak için amacımızı öğrendiğiniz üzere

Yolladığımız armağanları aranızda değiştirdiniz ve Bizler de bu işaretlerin peşinden giderek sevgilimiz yerine Bir başkasına konuşmuş olduk. Şimdi ise bir kere daha Yalan yere yemin etmiş haline sokulduk. Olayların Gelişmesinin böyle olduğu muhakkaktır.

(Boyut'e döner)

Siz olmalısınız, herhalde amacımızı nasılsa öğrenip Bu hazırlıkların yapılmasını sağlayan? Harumızın Yaklaşımlarını avucunuzun içi gibi bilmektesiniz ve Onun gözüne girmek için yaparsınız her şeyi. Onun arkasına saklanarak elinize geçen her kozu Acımasızca ve eğlence uğruna kullanırsınız, öyle mi? Böylece boşa çıkardınız oyunlarımızı, değil mi? Ölünce size kadın giysileri giydirdirsinler! Alayla bakıyorsunuz Bana, tahta kılıç yarası gibidir gözünüzün karası!

BOYET

Ne kadar canlı ve heyecanlı bir konuşma oldu Bu küçük söyleviniz pek etkileyici idi.

BİRON

Bak gene sokuşturuyor. Yeter. Artık bittim ben.

(Soytarı Costard sahneye gelir)

Hoş geldin, eğlence yumağı, tam yerinde böldün kavgamızı

COSTARD

Efendim, öğrenmek istiyorlar, üç Ermişler alana çıksınlar mı

BİRON

Ne oldu? Sadece üç Ermiş mi var?

COSTARD

Hayır efendim her şey tastamamdır.

Zira her bir Ermiş üç ermiş kişiyi temsil edecek.

BİRON

O zaman üç kere üç dokuz eder.

COSTARD

Hayır efendim, düzeltmeme izin veriniz, Umarım öyle

Olmaz – Yani öyle olmayacağını sanıyorum ya da

Eminim efendim ki üçün üçle çarpımı...

BİRON

Dokuz etmez mi yani?

COSTARD

Doğrusunu isterseniz efendim, kaç etmesi gerektiğini
Bizler bilmekteyiz, efendim, izninizle.

BİRON

Tanrı bilir ya ben her zaman üç kere üçün dokuz
Ettiğine inanmışımdır.

COSTARD

Vah benim efendim. Tanrıya şükür ediniz ki
Ekmeğinizi hesap işlerinden kazanmıyorsunuz.

BİRON

Peki, kaç eder senin hesabınla?

COSTARD

Hizmetkârlarınız efendim, yani oyuncular, her biri kendi
başınadır efendim, bana düşen kısım ise efendim, bendeniz
tek bir özel kişiyi, Büyük Ponpon'u canlandıracakmışım ya
da öyle söylediler bana, efendim.

BROWNE

Ermişlerden biri de sen mi olacaksın?

COSTARD

Karar verdiklerine göre, efendim, bendenizin Büyük Pom-
pey'i temsil etmem ziyadesi ile mükemmel olacakmış. As-
lında efendim bendeniz bu Ermiş'in ne değeri varmış bilmi-
yorum, ama olsun efendim.

BİRON

Söyle gelsinler huzura.

COSTARD

Mükemmel bir gösteri gösterileceğinden emin olun, efendim.

(Costard çıkar)

KRAL

Biron, bizi bir daha utandıracaklar, söyle gelmesinler.

BİRON

Lord'um bizim utanacak yerimiz kalmadı ki, Kral ve
Arkadaşlarının gösterilerinden daha berbat bir gösteri

Sunmak da ilginç bir yaklaşım olabilir.

KRAL

Bence gelmeseler daha iyi olacak.

PRENSES

İzin verin Lordum size karşı geleyim.

En az bilinen en sevilen oyun olur.

Oyuncuların gayreti oyunun içeriğinin

Üzerine çıkarsa o zaman oyun boşa gider

Ve seyirciler daha çok eğlenmiş olur.

Ne yaptıklarını bilmeyenlerin oyunları

Bilinçsizliği gülünçlüğe çevirir.

BİRÖN

Oyunumuz bundan iyi tanımlanamazdı, Lordum.

(Armado sahneye gelir)

ARMADO

Efsunkâr Kral, sizin takdis olunmuş nefesinizi kulağında duymama izin vermenizi özellikle yalvararak rica ediyorum.

(Armado ile Kral konuşarak gruptan ayrılırlar)

PRENSES

Bu kişi Tanrıya inanır mı?

BİRÖN

Neden sordunuz Madam?

PRENSES

Tanrının yarattıkları gibi konuşmuyor da.

ARMADO

Hepsi aynı kapıya çıkar, benim bal dilli Kralım, ama size bildirmek isterim ki öğretmen efendi inanılmaz derecede ve ziyadesi ile fantastik bir haldedir ve nasıl diyorlar? Fortu-
nata de la Guerra. *(Krala bir yazı verir)* Kalbinizi rahat tutma-
nızı niyaz ederim.

(Armado çıkar)

KRAL

Şimdi sizlere Ermişlerin bir gösterisi takdim olunacaktır. Bu
gelen
Truvalı Hektor'u canlandıracak, köylü genç Büyük Pompey'i

Papaz efendi İskender'i, Armado'nun uşağı Herküles'i ve Öğretmen de Judas Maccabaeus'u oynayacak:
Ve bu dört Aziz ilk gösterilerinde başarılı olurlar ise
Bu dördü giysilerini değiştirip öbür beş Azizi canlandıracaktır.

BROWNE

Gösterinin ilk bölümünde de beş Aziz olmalı.

KRAL

Yanılıyorsunuz, öyle değil.

BİRON

Öğretmen, Boşboğaz, Papaz, Köylü ve bir de Oğlan.
Zar oyunundaki gibi "abate at novum", öyle bir beşli ki
Bulunmaz eşleri dünyanın hiçbir yerinde!

KRAL

İşte geliyorlar. Encamı hayırlar olsun.

(*Pompey kılığında Costard sahneye gelir*)

COSTARD

"İşte ben Pompey –"

BİRON

Yalan sen o olamazsın.

COSTARD

"İşte ben Pompey"

BOYET

Leoparın başı dizine inmiş ama!

BİRON

Güzel dedin, alaycı, seninle dost olacağız galiba.

COSTARD

"İşte ben POMPEY, 'Muhteşem' derler bana–"

DUMAINE

Hayır 'Büyük' derler.

COSTARD

Evet, Büyük olmalı efendim. "İşte ben Büyük Pompey. Hep gezerim savaş alanlarında ve terletirim düşmanlarımı Bu yörelerde dolaşıyordum, size rastladım.

İşte şimdi kalkanımı Fransa'nın Güzeline teslim ediyorum." Eğer Hanımefendi teşekkür ederse benim rolüm bitecektir.

PRENSES

Büyük teşekkürler, büyük Pompey.

COSTARD

Önemli sayılmazdı belki ama umarım rolümü iyi oynadım,
Sadece büyük yerine muhteşem demem hata oldu.

BİRON

Kalıbımı basarım ki Ermişler arasında en güzeli Pompey
olacak.

(İskender kılığında Nathaniel girer)

NATHANIEL

"Bir zamanlar yaşadığım dünyada, dünyanın başkumanda-
rı idim "Doğuya, Batıya, Güneye, Kuzeye benim güçlerim
galebe çaldı, "Kalkanım benim Alisander olduğumu karut-
lamaya yeter"

BOYET

İyi de senin burnun yeterince belirgin değil, olmadı.

BİRON

İyi koku alıyorsun, eğlence düşkününü beyzade, yine haklısın.

PRENSES

Şaşırtmayın kumandanı. Devam et kahraman İskender.

NATHANIEL

"Bir zamanlar yaşadığım dünyada, dünyanın başkomutanı
idim"

BOYET

Bak bu doğru, büyük komutandın sen, Alisander!

BROWNE

Büyük Pompey olmasın.

COSTARD

Emrinizdedir, bendeniz Costard.

BİRON

Götürün şu komutanı, gitsin karşımızdan Alisander.

COSTARD *(Nathaniel'e)*

Efendim, siz artık haritadan silindiniz. Alisander savaşı
kaybetmiş durumdadır ve resminiz süslemeyecek artık du-
varları. Tahtınızın yanında durup baltanızı tutan aslan da
artık Ajax'ın olacaktır. Hem komutan hem de kendini sa-

vunmaktan kaçınan biri, utanmalısın, çekil artık sahneden (*Nathaniel sahneden çıkar*) İşte size iyi bir adam, uslu-akıllı bir dost ve yıkılıp gitti karşınızdan. Aslında eşi bulunmaz bir komşudur, tavlada da çok ustadır, ama Alisander rolünü gördüğünüz gibi pek beceremedi. Ama daha başka Ermişler var, karşınıza çıkacak.

Her biri kendine göre hitap edecektir sizlere.

PRENSES

Sen de şöyle yana çekil, iyi kalpli Pompey.

(*Judas kılığında Holofernes ile Herküles kılığında Moth girer*)

HOLOFERNES

"Bu bacaksız Büyük Herküles'i temsil edecek

Asası ile Cerberus'u öldüren, o üç başlı köpeği, canus

Daha bir bebek, yavru, çocuk ve karides kadar küçük

İken, onun içinde boğmuştu yılanları manus!

Quoniam, yani şimdilik gençliğini görüyorsunuz

Ergo, yani demek ki sizlerden özür dilemem gerekir

Kendinden utan bari de kaybol ortadan."

(*Moth sahneden çıkar*)

Ben Judas'ım.

DUMAINE

Ah, Judas!

HOLOFERNES

Ama İscariot Judas değil efendim.

"Judas benim, bana Maccabeus derler"

DUMNAINE

Başını kesersek sadece Judas kalır, öyle değil mi?

BİRON

Öpücüğü ile hain! Nasıl kanıtlarsın Judas olduğunu?

HOLOFERNES

Judas benim-

DUMAINE

Kendinden utanmalısın Judas!

HOLOFERNES

Ne demek istersiniz, efendim?

BOYET

Judas kendini asmadı ki!

HOLOFERNES

Öyle ise siz söyleyin efendim, siz benim büyüğümsünüz.

BİRON

Doğru söyledin. Judas kendini mürver ağacına asmıştı.

HOLOFERNES

Benim rolünü bozmanızı kabul etmiyorum.

BİRON

Rol yapacak halin mi var senin.

HOLOFERNES

Bu da ne demek?

BOYET

Başın bir gitarı andırıyor.

DUMAIN

Saç tarağırın gösterişlisi.

BİRON

Yüzüğe basılmış bir kuru kafa.

LONGAVILLE

Eşi az bulunan eski bir Roma mangırındaki yüz.

BOYET

Sezar'ın kılıcının kabzası.

DUMAINE

Mataraya işlenmiş kemik kafatası.

BİRON

Broşa işlenmiş Aziz Georg'ın profili.

DUMAINE

Evet, öyle ama kurşundan yapılmış.

BİRON

Öyle, hani dişçilerin takkelerine astıkları gibi. Ve artık
Devam edebilirsin çünkü seni şaşırtamadık sanırım.

HOLOFERNES

Şakına çevirdiniz beni.

BİRON

Yanlış, biz senin adlarını belirlerdik sadece.

HOLOFERNES

İyi de adlarım kayboluverdi birdenbire!

BIRON

Öyküdeki gibi, aslan yerine geçen eşek olsaydın ya.

BOYET

İşte böyle, eşeğin biri olduğuna göre

Bırakınız gitsin, Elveda tatlı Judas, hayır mı

Kalmak mı istiyorsun?

DUMAINE

Adının devamını duymak istiyor galiba.

BROWNE

Eşekten Judas'a öyle mi? Öyle olsun Judass. Haydi yoluna.

HOLOFERNES

Bu hiç nazik değil, kibarca da değil, yakışmadı sizlere.

BOYET

Hava kararıyor gibi, bir lamba yakalım Sayın Judas'a

Yolunu şaşırmazın.

(Holofernes çıkar)

PRENSES

Zavallı Maccabeus nasıl da aldınız onu alaya.

(Hektor kılığında Armado gelir)

BROWNE

Aman Achilles kolla kelleni, kılıcını çekmiş Hektor geliyor!

DUMAINE

Şakalarım hep başıma yıkıldı artık ben de alaya alacağım her şeyi.

KRAL

Buna bakılırsa Hektor bir Troyalı olmalıydı.

BOYET

İyi de bu Hektor mu?

KRAL

Bana sorarsanız Hektor böyle iri biri değildi.

LONGAVILLE

Bacakları Hektor için fazla uzun.

DUMAINE

Baldırları da fazla büyük.

BOYET

Olmamış, daha ufak biri olmalı idi.

BİRON

Bu Hektor olamaz.

DUMAINE

Bir Tanrı ya da ressam olmalı, çünkü suratı değişmekte.

ARMADO

Savaşçıların Mars Tanrısı, muhteşem mızrak yapımcısı,
Hektor'a bir armağan verdi...

DUMAINE

Yağlanmış bir ceviz.

BİRON

Ya da bir limon.

LONGAVILLE

Üstüne karanfil serpilmiş.

DUMAINE

Hayır, ortasından yarılmış.

ARMADO

Susun!

"Savaşçıların Mars Tanrısı, muhteşem mızrak yapımcısı

Hektor'a bir armağan verdi, İlion'un varisine

Öyle yetiştirilmiş ki savaştan edemezdi, evet.

Sabahtan akşama kadar durmazdı evinde

Ben bir çiçeğim—"

DUMAINE

Bir nane olmalı!

LONGAVILLE

Sarkan sardunya belki de.

ARMADO

Tatlı Lordum Longaville, tutar mısınız dilinizi!

LONGAVILLE

Tam aksine yularları salıvermeliyim ki Hektor'a yetişsin.

DUMAINE

Öyle, zira Hektor bir av köpeğidir.

ARMADO

O büyük kahraman çoktan ölmüş ve kadavrası çürümüştür.

Ölünün arkasından konuşmak doğru olmaz. Sağlığında müthiş biri olmalıydı, yine de ben rolümü sürdüreceğim, Güzel Prenses, beni dinlemek lütfunu gösteriniz.

(Biron yana çekilir)

PRENSES

Devam edin, Kahraman Hektor, çok beğendik sizi.

ARMADO

Ben de sizin terliklerinizin âşığıyım.

BOYET

Adamın sevgisi ayaktan başlarmış!

DUMAINE

Cetvelle ölçmediğine şükür.

ARMADO

"Bu Hektor, Hanibalden de üstündü

"Olan olmuştu –

COSTARD

Dostum Hektor. Olan hakikaten olmuş, sevgilin iki aylık hamile.

ARMADO

Ne geveliyorsun sen?

COSTARD

İnan bana, eğer namuslu Truvalıyı oynayacaksan, zavallı kızcağız çoktan gebe kalmış, karnında yavrusu tepişir halde. Senden olduğu muhakkaktır.

ARMADO

Senin amacın, soylu kişilerin önünde maskara etmek mi beni Öldürmeliyim seni!

COSTARD

Öyleyse kırbaçlanmalı Hektor, zira Jaquenetta ondan kaldı Hamile ve Pompey'in uğruna hapiste ve o da onu

öldürecekmiş!

DUMAINE

Bulunmaz böyle Pompey!

BOYET

Büyük ünlü Pompey!

BİRON

Büyükten de büyük, büyüğün büyüğü en büyük Pompey!

DUMAINE

Hektor ise titriyor korkusundan.

BİRON

Pompey coşmuş durumda, ateşi körüklemeliyiz,

Üfleyelim hep birlikte.

DUMAINE

Hektor ona meydan okuyacak.

BİRON

Evet, damarlarında erkek kanı yoksa biti bile kaçır ondan.

ARMADO

Kuzey yıldızı adına, sana meydan okuyorum.

COSTARD

Kuzey yıldızına benzeyen biri ile savaşmam ben. Ama

Ben keser biçerim. İzin verin kılıcımı kuşanayım!

DUMAINE

Kanları kızışmış Ermişler için yer açalım.

COSTARD

Yeleğimin içinde hallederim.

DUMAINE

İnanılır şey değil? Ne kadar kararlısın Pompey.

MOTH

Efendiciğim izin ver düğmelerini çözeyim, baksana

Pompey savaşa hazırlanmakta. Şimdi ne yapacaksın.

Şanını berbat mı edeceksin?

ARMADO

Soylular ve kahramanlar, özür dilerim. Benim yeleğimle çarpışmam olası değildir.

DUMAINE

Bundan kaçamazsın. Pompey açıkça çıktı karşına.

ARMADO

Sevgili delikanlılar, ben de istemez miydim!

BİRON

Kaçınmak için nasıl bir mazeretin olabilir ki?

ARMADO

Açıkçası benim yeğim yok. Kiliseye yanaşmak
Üzere sadece yün gömlekle dolaşıyordum.

MOTH

Söylediği doğrudur. O yünlü gömlek kendisine Roma'da
giydirilmiştir başka giysisi kalmadığı için. Ve de yemin ede-
bilirim ki Jaquenetta'nın kirli çarşaflarına bile razı olacak
halde idi onun gözüne girebilmek için.

(*Mösyö Marcade adında bir haberci gelir*)

MARCADE

Tanrı sizi korusun Madam, saygılarımı sunarım.

PRENSES

Hoş geldiniz Marcade, her ne kadar eğlencemizi bozdunuz
ise de.

MARCADE

Üzgünüm Madam, zaten getirdiğim haber de üzücüdür.
Üzgünüm Madam, Babanız Kral Hazretleri –

PRENSES

Öldü mü, Tanrı adına?

MARCADE

Öyle oldu. İşte haberim buydu.

BİRON

Ermişler haydi gidin artık. Hava bulutlanıyor.

ARMADO

Bana soracak olursanız nihayet bir rahat nefes alacağım.
Dersimi öylesine almış bulunuyorum ki artık tamamı ile
yerin dibine batmak nedir biliyorum.

(*ERMİŞLER sahneden çıkar*)

KRAL

Majesteleri nasıllar?

PRENSES

Hazırlanalım Boyet. Bu gece yola çıkmalıyız.

KRAL

Madam bu acele niye, biraz daha kalın, rica ederim.

PRENSES

Hayır, yola çıkmalıyız. Sizlere teşekkür ediyorum nazik
Lordlar

Bizlere gösterdiğiniz misafirperverlik ve yakınlık nedeni ile
Üzgün ve hüzünlü kalbimle rica ediyorum sizlerden
Gençliğimizin verdiği coşku ile burada yaptıklarımızı
Deneyimli kişiliğinizle toyluğumuza bağışlayınız.
Eğer konuşmalarımız arasında amacımı belirtmekte
Fazla ileri gitmiş isem, unutmayınız ki, bunda sizin
Gösterdiğiniz yakınlığın da payı vardı. Elveda
Sevgili Lordum, kalbi ağır olanın dili olmuyor hafif.
Bizleri karşılarken göstermiş olduğunuz nezakete
Teşekkür bile edemedim gideceğimizi sanıyorsunuz.

KRAL

Zamanın son derece kısıtlı olması hemen
Karar almakta azami aceleyi gerektiriyor.
Ok yaydan çıkmadan ve fazla zaman
Kaybetmeden karara ulaşılması zorunlu olmaktadır.
Her ne kadar kaybedilmiş büyüklerin matemi
Aşkın güler yüzüne izin vermez ise de,
Kutsal bir evliliğin doğuracağı saadet
Öncelik almış sevdayı nasıl olsa haklı çıkarır.
İzin vermeyin, üzüntü bulutlarının karartmasına,
Bu yolda kaybedilen değerlere duyulan üzüntünün
Başka ilişkilerin gelişmesini önlemesine izin verilmemeli,
Yeni kazanılmış dostluklar ile yeniden şenlenmek olasıdır.

PRENSES

Söylediklerinizi anlamakta zorlanıyorum ve üzüntüm
artıyor.

BİRÖN

Üzüntünün kulağını en iyi delemek doğru sözler olmalı.
İşte, Kralımızı, şimdi söyleyeceklerimle anlamalısınız:
Bizler kaybettik sizin uğrunuza olayların izini
Yeminimizi bile bozduk. Hanımlar, sizlerin güzelliği
Öylesine dağıttı ki bizleri. Amacımızın sonuçlarının
Bile dışına düşmekten çekinmez olduk. Ve bu durum

Bizleri komik düşürdü gözünüzde. Aşk her zaman Beklenmedik yaklaşımlara gebe olduğu için de Çocuklar gibi atlayıp sıçrayarak, sorumsuzca Görüleni izlediği için, gören göz gibi, pek çok Çeşitli değişken ve değişik şeyleri görebildik. Zira aşkın gözü her yeni şeyi merakla izler Ve yamalı giysiler gibi giyindiğimiz çılgın aşk Korkarım sizlerin gözünde bizi büsbütün değiştirdi, Yeminlerimiz bozdu ve o güzel gözlerinizle Baktığınızda sürüklediniz bizleri bu hatalara. İşte, hanımlar, sonuçta sizindir aşkımız Bu yüzden aşkın yaptıracağı hatalar da sizindir. Kendimize karşı işlediğimiz hıyanet nedeni ile Dürüst olacağız bundan böyle sizlere karşı çünkü Bizi hıyanete sevk eden de sizin güzelliğiniz idi. Evet, güzel hanımlar, bir günah olan o hatamız Kendini arındıracak ve saf bir aşka dönüşecektir.

PRENSES

Aşk yüklü mektuplarınızı aldık,
Aşkınınızın işaretleri olan armağanlarınızı da
Ve kızlarla aramızda bunları değerlendirirken
Daha çok kibarlık, nezaket ve zamana uygun
Saygılı ve gösterişli davranışlar olarak kabul
Etmiştik ve daha derin anlamlar çıkartmamıştık.
Bu nedenle sizin sevda beyanlarınızı da benzer
Şekilde eğlencemizin bir bölümü saymıştık.

DUMAIN

Yazdıklarımız Madam, eğlenceden uzaktı.

LONGAVILLE

Gözlerimiz de hiç öylesine bakmıyordu.

ROSALINE

Biz ise hiç o gözle bakmamıştık olaylara.

KRAL

Artık vaktimizin sonuna geldiği şu sırada
Bizden esirgemeyiniz aşkınızı.

PRENSES

Üzgünüm ama vakit konuyu enine boyuna
 Tartışmamıza yeterli değil. Hayır, hayır Lordum,
 Yemininizi bozmuş olmanın günahkârlığı içindesiniz.
 O yüzden dinleyin: Eğer benim aşkım uğruna –
 Ki buna da hiçbir neden yoktur – mutlaka
 Bir şey yapmak istiyorsanız, inanamam yemininize
 Ancak hemen her yerden uzak ve sakın bir manastıra
 Çekiliniz ve yaşamın tüm zevklerinden uzaklaşınız
 Ve gökteki yıldızlar on iki kere yer değiştirmeye
 Kadar orada kalınız yalnız başınıza ve böylece
 Bir yıl boyunca kendinizi tartmak imkânını bulunuz.
 Sosyeteden uzakta bu durgun yaşam eğer şu an
 Coşkulu kalbinizin size yaptırdığı teklifi değiştirmez ise,
 Eğer soğuklar ve perhizler, sert yataklar, yosun yemekler
 Şu an çiçekler gibi çok açılmış aşkınızı soldurmaz ise,
 Ve de tüm bu zorlamalara dayanırsa aşkınız,
 Gelip davet edin beni, bu çektiklerinizin gücü ile
 Yineleyin davetinizi ve şimdi size uzattığım bakire elim
 O zaman sizin olabilir. Bu andan itibaren ben de kendimi
 Acılarımın dolu matemli evime kapatacağım. Sel gibi
 Akacak gözyaşlarım ve kaybettiğim değerli babamın
 Ardından onun yasını tutacağım. Eğer onaylamıyorsanız
 Bunu, ayrılalım o zaman ve kalmasın ikimizin de
 Kalplerimizde bunların hiçbir izi.

KRAL

Eğer buna, hatta fazlasına razı olmaz isem,
 Elimdeki güçleri başka yönde kullanmaya kalkarsam
 Ölümün hızlı eli hemen kapatsın gözlerimi.
 Öyle ise – çekileceğim inzivaya – kalbim ise sizde kalacak.
(Kral ile Prenses gruptan ayrılıp yürürler)

DUMAINE

Ya bana ne olacak? Sevgilim, bana ne diyeceksin?
 Sadık bir eş olabilir misin?

KATHERINE

Bir sakal, iyi sıhhat ve de namuslu yaşam
Üç kat sevgi ile size bu üç şeyi öneririm.

DUMAINE

İyi de, öyle olsun, sevgili karım diyebilecek miyim?

KATHERINE

Üzgünüm sevgili Lordum, bir yıl ve bir gün süre ile
Tüm yumuşak yüzlü taliplerin dileklerini geri çevireceğim.
Ne zaman Kral gelirse Kraliçeme, siz de gelebilirsiniz,
Varsa verebileceğim sevgi, onu size verebilirim.

DUMAINE

O zamana kadar sana sadık kalacağım,

KATHERINE

Aman yine bozacağın bir yemin etme!

(Dumaine ile Katherine gruptan ayrılıp yürürler)

LONGAVILLE

MARIA ne diyor acaba?

MARIA

On iki ay dolunca kara giysilerimden çıkar

Sadık bir dost olabilirim.

LONGAVILLE

Sabırla bekleyeceğim ama bu süre biraz uzun değil mi?

MARIA

Böylesi sizin boyunuza daha yaraşıyor.

(Longaville ile Maria gruptan ayrılıp yürürler)

BİRON

Nerelere daldınız, küçük hanım, lütfen bakar mısınız

Kalbimin aynası olan gözümün bebeğine

Orada, vereceğiniz karara göre hareket etmeyi

Bekleyen boynu bükük hayranınızı göreceksiniz.

ROSALINE

Lord Biron, sizinle tanışmadan çok önce

Namınızı işitmiştim. Toplumumuzun uzun dili

Sizin çok alaycı, sürekli takılmaktan yana, herkesi

Aşağılamaktan kaçınmayan ve çok parlak

Zekânızın etkisi altına giren herkesi acımasızca yeren
 Bir kişi olduğunuzu duyurmuştu bana. Sizin o kıvrak
 Zekânızdan bu kötü mikrobu temizlemeniz gerekir –
 Zira böyle olmaz ise, sizinle hiçbir zaman gelemem
 Biraraya! Önümüzdeki on iki ay içinde, sizin her gün
 Hastalıktan dili tutulmuş, acılar içinde kıvranan
 Zavallılar ile sürekli konuşarak, parlak zekânızla
 Onları, ulaşılmaktan uzak kaldıkları sevince kavuşturmanızı
 İstiyorum. Ancak böylece yenileyebilirsiniz kendinizi!

BİRÖN

Ölümün eşiğinde bir dilsizi güldürmek mi? Olacak
 İş midir bu? Acı çeken birine, şakalarla unutturmak
 Acısını, olası bir şey değil ki bu!

ROSALINE

Asıl olası olmayan, sizi dinleyenlerin akılsız gülüşleri ile
 Beslenen o ahmakça kendine güvenişiniz ve her zaman
 Alaycı yaklaşımınızdan bir türlü kurtulamayışıdır.
 Bir şakanın asıl başarısı onu dinleyenin kulağındadır.
 Yoksa, hiçbir zaman şakayı yapanın dilinde olamaz!
 Eğer kendi çektikleri acılarla kulakları tıkanmış
 Kişilere, eğlenceli aşağılamalarınızla ulaşabilirsiniz
 Devam ediniz. O zaman bu özürünüze rağmen
 Sizi kabul edebilirim. Ama eğer dinletemezseniz
 Kendinizi onlara, arınmalısınız bu tutumunuzdan.
 Sizi bu özürünüzden kurtulmuş bulduğum takdirde
 Kendinizi yenilemiş olmanız sevindirecektir beni.

BİRÖN

Bir on iki ay, öyle mi? Ne ise kısmetimiz öyle olsun.
 On iki ay süre ile düşkünler evinde güldürü olacağım,

PRENSES (Kral'a)

Eh, sevgili Lordum, almak isterim izninizi.

KRAL

Olur mu Madam? Sizi geçirmeye geleceğiz.

BİRÖN

Uymadı yakarılarımızın sonucu eski masallara

Buluşamıyor Aslı ile Kerem, Küçükhanımların
Şakaları komedyaya dönüştürdü oyunumuzu.

KRAL

Haydi dostum, on iki ay ve bir gün kaldı
O zaman erecektir oyunumuz mutlu sona.

BİRON

Kim dayanır öylesine uzun bir oyuna!

(*Armado sahneye gelir*)

ARMADO

Sevgili Majesteleri, izin veriniz bana –

PRENSES

Hektor olan bu değil miydi?

DUMAINE

Truva'nın ünlü kahramanı.

ARMADO

Asil tırnağınızın ucuna bir buse kondurmama izin buyurunuz ve öylece ayrılınız. Artık yeminli biriyim ben. Krala verdiğim üç yıllık yemini şimdi Jaquenetta'ya devretmiş durumdayım ve onun sevgili eşi olmakla meşgul olacağım bundan böyle, sadece. Ancak, Ey görkemli Sultan, iki akıllı erenimizin kaleme aldığı, baykuş ile guguk kuşunun konuşmalarını içeren ve zaten gösterimizin sonunda yer almak üzere hazırlanmış kapanış şarkımızı dinlemeyi lütfen kabul buyurur musunuz?

KRAL

Hemen gelsinler, dinleyelim onları.

ARMADO

Haydi, gelin hepiniz sahneye

(*Hepsi sahneye gelir*)

Bu yandaki 'Hiems' yani kış, öteki de 'Ver' yani ilkbahar.

Birini Baykuş temsil etmekte, diğerini de Guguk Kuşu.

Önce Ver başlıyor şarkısını söylemeye:

VER (*Şarkı söyler*)

Menekşeler mor ve hercailer çok renkli iken

Ve gümüş beyazı iken giysileri genç kızların

Ve katırtırnaklarının sapsarı çiçekleri
 Renklere boğarken taze tarlaları
 Ağaçlara konmuş Guguk Kuşları
 Evli beylerle eğlenircesine şöyle çağırır:
 "Ku Ku! Ku Ku! Ku Ku!" Ah bu sözler, hep
 Yüreğine korku salar evli erkeklerin.
 Sarı samanların üzerinde yatarken çobanlar
 Yaramaz tarla kuşları saatlerini belirlerken köylülerin
 Tosbağalar çiftleşir ve yumurtlarken kara kargalar
 Yazlık eteklerini yıkayıp boyarken kızlar
 Ağaçlara konmuş Guguk Kuşları
 Evli beylerle eğlenircesine şöyle çağırır:
 "Ku Ku! Ku Ku! Ku Ku!" Ah bu sözler, hep
 Yüreğine korku salar evli erkeklerin.

HIEMS

Sarkarken buzlar tavanlardan aşağı
 Ve çoban Dick, ısınmak için eline üflerken
 Ve avluya yakacak taşırken Tom,
 Eve gelen süt, bakracında donarken
 Damardaki kan solarken ve her yan çamur
 Gözleri hep açık baykuş seslenir her akşam:
 "Tu-whit! Tu-woo!"
 Hoş bir çağrıdır, anmalı bu anı
 Pis Joan devirir yağlı kazanı
 Ve rüzgâr gürleyerek eserken
 Ve öksürükler keserken papazın duasını
 Ve düşünürken arpacı kumruları karın üstünde
 Kıp kızıl olmuşken Marianne'nin burnu
 Tencerede kaynayan yengeçler çalarken ılık
 Gözleri hep açık baykuş seslenir her akşam
 "Tu-whit! Tu-woo"
 Hoş bir çağrıdır, anmalı bu anı
 Pis Joan devirir yağlı kazanı.

ARMADO

Sert kaçır Merkürî'nin dedikleri

Apollo'nun tatlı türküsünden sonra,
Sizler kendi yolunuza
Biz de kendi yolumuza.
(*Hepsi çıkar*)

SON

Aşkın Çabası Boşuna,

Shakespeare'in şimdiye kadar ülkemizde
hiç yayınlanmamış bir komedyası.

Genç Navarre Kralı ile üç arkadaşı
bir yıl süreyle kadınlarla ilişkilerini
tamamen kesip kendilerini
okumaya ve bilime vermeyi kararlaştırırlar.
Ancak Fransa Prensesi, üç güzel nedimesiyle
İngiltere'yi ziyarete gelince işler karışır.

Bu oyunda Shakespeare, gerçek tarihsel olaylara
dayanmayan özgün bir temayı şiirsel bir güldürü
olarak sergilemektedir.

